

**Základná škola Krásnohorské Podhradie
Pokroková 199**

Školský vzdelávací program

Kvalitnejšia výuka – šanca na lepší život

pre I. a II. stupeň základného vzdelávania

2011/2012

Školský vzdelávací program

pre I. a II. stupeň základného vzdelávania

Názov ŠVP : ISCED 1 -
ISCED 2 -

Stupeň vzdelania : ISCED 1 a ISCED 2

Dĺžka štúdia : 4 roky a 5 rokov

Forma štúdia : denná

Vyučovací jazyk : slovenský

Druh školy : štátna škola

Dátum schválenia : 31.8.2011

Miesto vydania : Krásnohorské Podhradie

Platnosť ŠkVP : od 1.9.2011

Mgr. Ladislav Mikula

riaditeľ školy

Všeobecná charakteristika školy :

1. Veľkosť školy :

Základná škola s vyučovacím jazykom slovenským patrí k tým väčším vidieckym školám v okrese Rožňava . Navštevuje ju 243 žiakov. ZŠ je pavilónového typu , pozostávajúci z piatich samostatných budov. , z nich tri budovy – kde je sústredená väčšina učební , je po rekonštrukcií.

Vyučovací proces prebieha v 16 – tich triedach , učebne sú v optimálnych podmienkach . Škola disponuje nultým ročníkom i špeciálnou triedou pre žiakov s poruchami učenia .Vzhľadom na nové počty – limity žiakov vyplývajúce zo Školského zákona vyučovanie prebieha aj v odborných učebniach , kde sú umiestnené kmeňové triedy . Areál školy patrí k najzelenším v okrese s prekrásnou scenériou hradu Krásna Hôrka , ktorý dominuje pohľadu zo školského dvora .

Analýza vonkajšieho prostredia školy

Faktory determinujúce našu základnú školu

Sociálne faktory - sa stali v súčasnosti najväčšími ovplyvňovateľmi kvality výchovno-vzdelávacieho procesu na našej škole . V poslednom desaťročí nastali výrazné demografické zmeny tak v spoločnosti , ako aj v našom regióne Gemera .Výrazne sa oslabila reprodukcia majoritného obyvateľstva a v protiklade s týmto trendom nastal pomerne rýchly nárast populácie minoritného obyvateľstva - predovšetkým v obci Krásnohorské Podhradie / ale trend je podobný aj v spádových obciach. / Pomer 2 : 28 v počte narodených detí hovorí za všetko./

Za obdobie posledných 10 – tich rokov sa podiel žiakov zo sociálne i jazykovo znevýhodneného prostredia takmer osemznásobil Životná úroveň týchto obyvateľov a ich potomkov sa nielenže nezlepšila , ale naďalej upadá . Takmer 80% nezamestnanosť je toho živým príkladom . Sociálny status týchto rodín výrazne ovplyvňuje možnosti našej školy po stránke výchovno-vzdelávacích výsledkov. Škola bude musieť svoje edukačné zámery čoraz viac prispôsobovať tomuto stavu a reflektovať na najzákladnejšie potreby výchovy a vzdelávania žiakov. Rodiny týchto žiakov väčšinou nepokladajú za najväčšie priority dosiahnuté vzdelanie , motiváciu k učeniu , pravidelnú dochádzku ich detí školy a rovnako necítia potrebu zdieľať starosti a problémy vyučovacieho i výchovného charakteru s jednotlivými učiteľmi – čo sa prejavuje vo veľmi nízkej miere spoluúčasti rodičov na živote školy .V tomto smere škola musí hľadať spôsoby účinnejšej komunikácie cez asistentov učiteľa , prostredníctvom reprezentantov rómskej komunity , ale aj v spolupráci s nadáciami a hovorcami tejto komunity. Vzhľadom na vyše 60 % zastúpenie detí z rodín v hmotnej núdzi všetci žiaci našej školy dostávajú sociálne balíčky vo forme bezplatných školských potrieb , ako aj stravu v školskej jedálni za symbolickú cenu .

Technologické faktory – napriek kvalite žiackeho materiálu , ktorým škola disponuje i z denného overenia praxou vidíme , že moderné audiovizuálne a informačné technológie môžu vyvolať primeraný záujem o edukáciu a pozitívny vplyv na žiakov všetkých kategórií. Nepochybne aj u nás sa zvyšujú požiadavky na častejšie využívanie moderných edukačných prostriedkov vo VVP. Získavanie dostatočného množstva informácií , vedomostí i zručností týmito kanálmi môže do istej miery kompenzovať nedostatok možností rodín skrz sociálnej zaostalosti a diferencovanosti .Základná edukačná úroveň pedag. zamestnancov školy v oblasti IT technológii umožňuje a popri neustálom vzdelávaní v budúcnosti aj umožní vo výrazne vyššej miere využívať tieto formy vzdelávania . Získaním grantu zameraného na rozvoj nových technológii v škole a ich aplikácia priamo vo vyučovacom procese umožní zvýšenie dostupnosti informácií , najnovších poznatkov a veľmi interesantnou metódou sprístupní širší obzor pre žiakov školy. / Počítač aj internet do každej triedy školy !/ Vedenie školy prostredníctvom projektov ESF získalo v minulom období finančný príspevok a zároveň modernú didaktickú techniku . Aj v nasledovnom období chce využívať jestvujúce výzvy na získanie grantov a rozšíriť moderné technológie v podmienkach školy .

Škola sa chce opierať aj o nové stratégie , metódy a formy učenia , na vedecké zistenia , ktoré ešte nie sú práve v edukácii sociálne znevýhodnených detí dostatočne prebádané , publikované i vedecky ozrejmene a priorizované pre naše typy škôl. Výraznejšie než v minulosti musíme spolupracovať s MPC Prešov a osobitne s Rocepom a využívať ich pomoc a získané skúsenosti aplikovať do našej praktickej činnosti .V súčasnosti je veľmi náročné definovať kompetenčný profil žiaka , ešte zložitejšie je dosahovať štátom predpísané

štandardy , ktoré sú pre naše typy často nezvládnuteľné .Výraznou pomocou by bola aj nielen deklarovaná , ale aj koncepčne a legislatívne riešená problematika V a V týchto žiakov zo strany štátu a predovšetkým MŠ SR .

Ekonomické faktory – Finančné možnosti školy sú značne obmedzené . Sociálna determinovanosť väčšiny rodín a vysoká miera nezamestnanosti regionu neumožňujú využívať iné zdroje okrem samotných normatívov , ktoré dostávame od štátu . Tak , ako aj v minulosti , aj v súčasnosti chceme vylepšovať MTZ školy prostredníctvom získaných grantov z projektov . Aj tu však významnú úlohu zohráva spolufinancovanie projektov , na ktoré zdroje je veľmi náročné hľadať a nachádzať .

Jediná istá / a garantovaná / forma financovania sú normatívy . Jednoznačne nepostačuje a vôbec nie sú zohľadnené špecifiká miestnych pomerov ani znižovanie reálneho normatívu vzhľadom na infláciu . Došlo síce ku znižovaniu počtu žiakov v jednotlivých triedach , ale pre skvalitnenie VVP so žiakmi zo SMP by sa žiadalo pozitívnej diskriminácie , ktoré by zabezpečilo kvalitnejšiu edukáciu cez obohatené prostredie tried / viac pomôcok / ako aj dlhodobejšiu udržateľnosť učiteľov cez ich hmotnú stimuláciu pre prácu v sťaženom prostredí .Rovnako sa žiada výraznejšie vyfinancovať prácu učiteľa so žiakmi s poruchami učenia a ich integráciu v normatívoch dostať na úroveň špeciálnych škôl.

Politické faktory - vyplývajú z politiky daného štátu , z jeho inštitúcií i priorit , kde ešte školstvo stále nepatrí na tú pozíciu , ktorú si zaslúži. Nový školský zákon a na neho nadväzujúce pripravované zákony sú akiste určitým pozitívom , ale pokiaľ štát nevyfinancuje školstvo aspoň na priemer HDP v EU dotiaľ sa motivácia učiteľov odovzdávať sa pre školstvo nezlepší!! Reforma školstva – predovšetkým jej redukcia obsahu vzdelávania nie je jednoznačná , časovo bolo takmer nemožné v prázdninovom období pripraviť kvalitne programy , preto ju vnímame , ako možnosť postupne dotvárať po skúsenostiach ,po metodickej príprave učiteľov i analýze požiadaviek mimoškolských subjektov do jej výslednej podoby – ako dlhodobý proces . S určitými obavami sledujeme aj zámery v oblasti kariérneho rastu pedagógov a ich ďalšieho vzdelávania , pričom nespochybňujeme zámer , ale možné dopady v prípade zvýšeného záujmu o štúdium na samotný VVP . Tomuto cieľu budeme musieť podriadiť aj udeľovanie povolení na štúdium .

Analýza vnútorného prostredia školy

SW analýzu budeme uskutočňovať prostredníctvom sebahodnotenia školy – hodnotiť jednotlivé faktory v porovnaní s plánovaným stavom Prostredníctvom výstupov z dotazníkov pre žiakov , rodičov , rady školy výsledky žiakov , javovej analýzy , z testovania absolventov školy a pod .Posudzovať mienime

- Súčasný vzdelávací program
- Materiálno -technické vybavenie vyučovania,
- Využívanie alternatívnych prvkov
- Plánovanie edukačného procesu
- Hodnotenie výsledkov žiakov
- Mieru využitia učebných pomôcok na vyučovaní
- Pedagogickú diagnostiku
- Riadenie VVP
- Klímu v škole a triede
- Využitie priestorov školy a pod .

V priebehu šk.roka 2008/2009 sme vykonali komplexnú analýzu kvality školy – autoevalváciu prostredníctvom dotazníkov , ktoré sme zhrnuli a predložili pedagogickému kolektívu i rodičovskej verejnosti . Táto analýza je ešte stále pomerne aktuálna , avšak v budúcom školskom roku plánujeme jej aktualizáciu.

Silné stránky

Ochota zamestnancov vzdelávať sa
VVČ so žiakmi z menejpodnetného prostredia
VVČ s integrovanými žiakmi
Využívanie alternatívnych prvkov vo vyučovaní
Bohatá záujmová činnosť školy
Priestory školy –rekonštruované
Veľmi dobré výsledky v prijímacom konaní na SŠ
Úspešná projektová činnosť

Slabé stránky

Sociálne zloženie žiactva
Neexistencia kurikula na naše podmienky
Sťažené trojjazyčné , sociálne poddimenzované prostredie,hygiena
Slabá motivácia žiakov /i rodičov / k vzdelávaniu
Slabé aktívne učenie sa
Nedostatok učebných pomôcok
Nedostatočné zavádzanie IKT v škole
Obmedzené finančné zdroje

Šance

Vzdelávanie učiteľov v rámci kar.rastu
Postupná tvorba vlastného kurikula školy
Nárast možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov
Väčšie využitie PC vo vyučovaní
Modernizácia priestorov ZŠ
Získanie ďalších asistentov učiteľa
Prítomnosť špeciálneho pedagóga
Lepšia spolupráca s obcou

Riziká

Zloženie žiakov
Personálna nestabilita-fluktuácia ,slabá motivácia učiteľov
Znižovanie reálneho normatívu
Zvyšovanie počtu žiakov s poruchami učenia
Podpora národnostných škôl zo zahraničia- nerovnosť šancí
Spolupráca s rodičmi
Chaos z reformy
Kriminalita v obci

Pedagogická koncepcia školy

Podmienky vyučovania

Materiálne a didaktické prostriedky školy

Základná škola s VJS Krásnohorské Podhradie je jedna zo škôl , ktorej bolo dopriata zriaďovateľom školy čiastočná rekonštrukcia budov s cieľom riešenia energetickej náročnosti školy z fondov EU .Táto obnova so sebou priniesla výrazné prvky modernosti i estetickosti , ktorá sa snúbi s funkčnosťou i zvýšenou hygienickosťou priestorov. Zároveň šetrí financie ZŠ.

Momentálne najproblematickým priestorom sa javí budova telocvične , ktorá zateká , okná sú zhnité a samotná palubovka po viacnásobných opravách nevyhovuje bezpečnosti i predpisom o ochrane zdravia ..Hygienická časť budovy je po rekonštrukcii a plne vyhovuje súčasným podmienkam . Získane finančné prostriedky nepostačovali na jeho komplexnejšiu prestavbu .

Riešenie vidíme v získaní finančných príspevkov z fondov EU prostredníctvom žiadosti zriaďovateľa v sume približne 4 mil. Sk .Projekty / výzvy / však boli zastavené.

Učebne , v ktorých prebieha vyučovací proces sú moderné , vyhovujúce všetkým požiadavkám. Odborné učebne sú zároveň aj triedami pre žiakov , čo bráni inštalácií pomôcok i audiovizuálnych prístrojov. Škola disponuje učebňou informatiky , modernou učebňou chémie a fyziky , ako aj modernou jazykovou učebňou s interaktívnou technikou .

Stravovanie je zabezpečené v priestoroch školskej jedálne , ktorej väčšia časť je zmodernizovaná a vyhovuje hygienickým požiadavkám. Samotná kuchyňa sa v poslednom období značne zmodernizovala , aktuálne v závislosti od fin. možností sa mení prístrojové zariadenie na prípravu jedál . V našej jedálni sa stravuje zhruba 250 žiakov a 25 dospelých . Strava sa pripravuje aj pre Materskú školu v Krásnohorskom Podhradí cca 70 detí MŠ .

Na základe prípravy procesov učenia sa žiakov je treba aktuálne zabezpečovať obnovu didaktických prostriedkov na kvalitnejšiu realizáciu VVP. Škola v rámci svojich finančných možností investuje do učebných pomôcok každoročne takmer 100- tis. Sk Požiadavky učiteľov sú však niekoľkonásobne vyššie . Z úspešného projektu Skvalitnenie výchovy a vzdelávania marginalizovaných skupín by sme mali získať takmer 50 000,-€ na učebné pomôcky rôzneho zamerania . Aj keď projekt v tomto školskom roku končí , vyčerpaných máme iba zhruba 30 % výdavkov.

Pedagogicko-odborná spôsobilosť učiteľa

Drvivú väčšinu pedagogického zboru školy tvoria kvalifikovaní učitelia s priemerným vekom 37 rokov , čo by mohlo byť predpokladom úspešného napredovania školy . Avšak problematickou oblasťou /nielen / našej školy je pomerne vysoká fluktuácia kádrov , čím sa veľmi ťažko zabezpečuje ustálenosť a dlhodobá koncepcnosť školy .Práve pre,, náročný žiacky materiál ,, a v neposlednom rade nízke finančné ohodnotenie učiteľov a vychovávateľov , ktorí pracujú s týmito žiakmi je veľmi náročné zabezpečiť stabilitu a perspektívnosť v personálnej politike školy. Východiská jednoznačne vidíme v diferencovanom prístupe a finančnom zvýhodnení činnosti pedag, zboru pracujúcim a tvoriacim v sťažených podmienkach .Od novely Z.317/2009 očakávame

Väčšiu motiváciu učiteľov vzdelávajúcich MRK...

Na škole vyučujú tvoriví pedagógovia poväčšinou s dlhodobejšou praxou , kde sa snúbi dlhoročná skúsenosť s mladým elánom a entuziazmom .Vedenie školy má oporu vo vedúcich metodických orgánov školy , spolupracuje s výchovnou poradkyňou i školskými koordinátormi / prevencie drog. závislostí , žiackeho parlamentu , IKT ./ Na škole pracuje aj sekcia triednych učiteľov , ktorá oboznamuje pedag. zbor s aktuálnymi úlohami a dianím v tejto oblasti .

Žiadúca by bola ešte väčšia profesionalizácia týchto subjektov cez vzdelávanie týchto koordinátorov prostredníctvom špec. štúdia v MPC .

Prostriedky investované do ľudských zdrojov môžu výjsť náhlym odchodom učiteľov nazmar.

Napriek tomu politika školy smeruje k tomu , aby kráčala s dobou , aby pedag. zbor získaval aktuálne poznatky a vedomosti najnovšieho výskumu , aby sa metodicky vzdelával vo svojich predmetoch, aby si neustále zvyšoval pedag. kvalifikáciu . Vedenie školy preto podporilo ďalšie vzdelávanie učiteľov I.stupňa v cudzích jazykoch ,podporuje štúdium špeciálnej pedagogiky , ktorú využije v plnej miere pre prácu s integrovanými žiakmi s poruchami učenia a MR. V spolupráci s MPC Prešov hľadá možnosti užšej spolupráce a prepojenia cez priame školenia pedag. zboru v našich priestoroch Vyjadrilo záujem s účasťou v Národnom projekte Vzdelávaním pedag. zamestnancov k inklúzii MRK. Zelenú má aj v budúcnosti aktívne zapojenie učiteľov do okresných metod. orgánov i organizácia takýchto okresných podujatí priamo v ZŠ.

V tomto školskom roku na škole pracujú dve začínajúce pedag. zamestnankyne pod vedením uvádzajúcich učiteľov. . Ďalšie vzdelávanie v súčasnosti organizujú a realizujú v súlade s § 14 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov priamo riadené organizácie MŠ SR . Úspešný absolvent ďalšieho vzdelávania získava záverečné hodnotenie komisie , osvedčenie , resp. vysvedčenie , podľa druhu absolvovaného vzdelávania .

V nasledovnom období z radov pedagogických zamestnancov školy realizujú :

Doplňujúce vzdelávanie pre výučbu cudz.jazyka na I.stupni ZŠ p. uč. Mátéová ,Končeková, Liptáčiková

ŠKŠ – Špeciálna pedagogika MPC Prešov študuje p. vychovávateľka G. Jarossová ,

Priority ďalšieho vzdelávania :

- tvorivá práca v zavádzaní a využívaní produktívnych metód a foriem práce pedagogických. zamestnanca vo VVP
- skvalitňovanie jazykových spôsobilostí a spôsobilosti komunikácie v cudzích jazykoch
- dôraz na rozvoj multikultúrnych kompetencií učiteľa a na rozvoj kompetencií pedagogických zamestnancov
- zvyšovanie právneho vedomia , projektového manažmentu pedag. zamestnancov
- dlhodobejšie pôsobenie týchto pedagogických zamestnancov v podmienkach ZŠ

Predpoklady a vlastnosti žiakov

Charakteristika žiakov :

Našu školu navštevuje 243 žiakov s prevahou žiakov z obce Krásnohorské Podhradie . Súčasťou školy sú aj dochádzajúci žiaci z obvodu školy / Drnava , Lipovník , Bôrka , Lúčka , Kováčová a Pača / Najväčší problém s dochádzkou majú žiaci /pešiaci / z rómskej osady v KP.

Na škole máme aj 36 žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami s prevahou žiakov s poruchami učenia . Vysoké percento žiakov má predovšetkým sociálne a jazykové bariéry .Títo žiaci sú vzdelávaní v bežných triedach na základe individuálneho výchovno – vzdelávacieho programu. Vytvorenie špeciálnej triedy pod vedením špeciálneho pedagóga čiastočne odbremenilo náročnú prácu s týmito žiakmi.

Naši učitelia potrebujú pre svoju prácu dôkladne poznať spôsoby vnímania , štýly učenia sa i ďalšie charakteristiky žiakov , aby ich následne vedeli využiť pri riadení procesov učenia .Vzhľadom na naše špecifické podmienky musíme užšie spolupracovať a využívať služby pedagogicko- psychologických zariadení , ktorí by mali byť nápomocní v analýze týchto žiakov , mali by nielen informovať , ale aj poradiť v praktickej činnosti práce s takýmito žiakmi . Správna pedagogická diagnostika žiakov zo strany učiteľa je veľmi dôležitým individuálnym usmerňovateľom každého jedinca a jej vhodná aplikácia môže priniesť želateľný efekt .

Prijímanie žiakov do školy

V základnej škole Krásnohorské Podhradie prebieha zápis do školy v intenciách POP MŠ SR t. j. každoročne v termíne od 15. januára do 15. februára . Zápisu každoročne predchádza informatívne podujatie pre rodičov budúcich prvákov , ktoré realizujeme v spolupráci s Materskými školami. Zápis je za prítomnosti budúcej učiteľky , učiteľky z MŠ a delegáta z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Rožňave . Tento team spoločne posúdi školskú zrelosť detí a vyselektuje deti na prípadné hlbšie vyšetrenie školskej zrelosti. Na základe vyšetrenia riaditeľ po odporúčení PPP a po súhlase rodiča rozhoduje o prijatí dieťaťa buď do klasickej triedy , alebo do nultého ročníka v zmysle zákonov. Vzhľadom na sociálne determinanty , zapisujeme ojedinele budúcich žiakov aj mimo určeného termínu zápisu .

Stratégia školy a systém riadenia

Naša dlhodobá stratégia ktorá sa čoraz viac a jednoznačnejšie kryštalizuje - musí smerovať ku našim zákazníkom , ktorými sú žiaci i rodičia žiakov . V našich podmienkach , kde edukácia nie je vždy a všade prioritnou záležitosťou rodín musíme byť ešte viac v postavení inšpirátorov i osvietencov schopnými zapalovať a utvrdzovať zákonných zástupcov žiakov pre kvalitnejšiu prípravu v školách . U väčšiny žiakov je potrebné docieľiť čo možno najpevnejšie ZÁKLADY vedomostí a poznatkov , rovnako však viesť ich k aplikácii vedomostí v praktickom živote a ku samostatnosti v získavaní informácií , aby učitelia menej vyučovali , ale viac naučili ...a pod.

- Strategické ciele školy-** na základe nových poznatkov neustále zvyšovať kvalitu VVP
- zmena myslenia t.j. orientácia na kľúčové kompetencie ,zmeniť štýl výučby, zmeniť ciele vzdelávania , priviesť uč. zbor k väčšej integrácii , k teamovej práci , hľadať a nachádzať nové formy integrácie predmetov , vytvoriť špecifický na naše podmienky aplikovaný vzdelávací obsah ,hodnotiť žiakov vo vývoji, porovnaním odkiaľ – pokiaľ došiel ten ktorý jedinec , zavádzať viac individuálneho prístupu a pod.
 - stabilizovať učiteľský kolektív s cieľom dlhodobejšej realizácie koncepcie školy
 - prehodnotiť kompetencie učiteľov , delegovaným kompetenciám dať odborné zázemie ,motivovať k štúdiu
 - previesť audit kvality školy- silných a slabých stránok školy
 - dobudovať priestory školy, inštalovať odborné učebne v ZŠ

Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Vízia školy

Aktivitou žiaka rozvíjať jeho kompetencie – dať mu pevné základy učiva , vedomostí , zručností aj informácii potrebných pre život v spoločnosti

Poslanie školy :

Naša základná škola rozvíja u žiakov základné vedomosti , zručnosti a postoje nevyhnutné pre ich ďalší osobnostný aj profesionálny život. Kľúčové kompetencie by preto mali byť najdôležitejším ziskom našich absolventov

Sme za to , aby naši žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti , aby ich vedeli vždy správne použiť, aby rozvíjali kľúčové spôsobilosti ,aby boli patrične komunikatívni, tvoriví i flexibilní , vedeli si vyhľadávať informácie , prezentovať svoju prácu a pod .

Škola chce dať každému šancu na uplatnenie sa v rozvoji svojich schopností i talentu , aby každý mal umožnené prežiť úspech z dobre vykonanej práce .Aby mohol uplatniť svoje schopnosti tak v školskej , ako aj v bohatej mimoškolskej záujmovej činnosti .

Škola sa v rámci vlastných možností stará o rozvoj všeobecného , fyzického i duševného zdravia .Dáva priestor rôznym environmentálnym ,zdravotným , ľudskoprávnym , spoločenským , kultúrnym i športovým aktivitám rozvíjajúcim osobnosť a zdravý vývoj jedinca . Potiera negatívne sociálno-patologické javy , prejavy diskriminácie , šikany , ponižovania .Chráni slabšieho , zraniteľnejšieho jedinca .

V našej škole sme si vedomí , že

- sloboda a zodpovednosť jednotlivca rozvíja osobnosť žiaka
- názory každého je potrebné vypočuť a zamyslieť sa nad nimi
- každý žiak je odlišný a odlišnosť nás spája, zjednocuje a nie rozdeľuje
- dodržiavanie práv i povinností žiakov je kľúčom k demokracii
- spolupráca subjektov je predpokladom úspechu / team /

Vlastné zameranie školy

Naša škola je vo svojom školskom programe vzhľadom na jazykové a sociálne prostredie väčšiny žiakov zameraná na dosahovanie a upevňovanie kvalitného a trvalého osvojenia si základného učiva štátneho vzdelávacieho programu a školský vzdelávací program má za úlohu rozvíjať , prakticky aplikovať a utvrdzovať v rôznych formách toto učivo. To všetko so zreteľom na schopnosti a možnosti našich žiakov .Prioritou programu je posilnenie postavenia predmetu Slovenský jazyk a literatúra , pretože ovládanie štátneho jazyka je bránou a východiskom k ostatným predmetom .Cez pochopenie jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností , tolerancii i orientácii v našom multikultúrnom prostredí . Zároveň rozvíjaním čitateľskej gramotnosti zvyšujeme tvorivosť , inovatívnosť i kreativitu jedincov .Vo vyučovacom procese , kde to podmienky dovoľujú sa sústreďíme aj na vyššie poznávacie funkcie u žiakov prostredníctvom aktívneho učenia . Preto sa chceme zamerať aj na rozvoj zručností učiteľov podporovať procesy učenia sa , aby učitelia menej vyučovali a žiaci sa viac učili .

Ide nám o rozvoj :

- Kognitivizácie žiaka** – rozvoj poznávacích schopností človeka/schopnosť riešiť problémy, kriticky a tvorivo myslieť
- Emocionalizácie žiaka** – rozvíjanie emocionálnej inteligencie , zrelosti človeka
Empatia , akceptácia , tolerancia
- Socializácie žiaka** – cez rozvoj komunikačných schopností , k lepšiemu uplatneniu sa a začleneniu v spoločnosti
- Motivácie žiaka** – k pravidelnému učeniu , učebný štýl ,rozvoj záujmov, aktivít
- Axiologizácie žiaka** – rozvíjanie primeranej hodnotovej orientácie osobnosti ,výchova k ľudským hodnotám i právam
- Kreativizácie žiaka** – rozvoj tvorivosti človeka , špecifik komunity a pod .

Profilácia školy sa zameriava na tieto priority :

- získanie základnej gramotnosti
- získanie kľúčových spôsobilostí
- získanie počítačovej gramotnosti
- získanie základov cudzích jazykov
- vzdelávanie žiakov zo SZP a žiakov so ŠVVP
- pestovanie multikulturálnej klímy v škole
- čo najpočetnejšie zaškolenie v ŠKD
- čo najväčší výber záujmových aktivít
- rozvoj a prezentácia talentovaných žiakov
- výchova k zdravej životospráve , k osob. hygiene
- skvalitnenie komunikácie s rodičmi,zlepšenie infoservisu

Dlhodobé projekty

Základná škola sa v poslednom období vyprofilovala viacerými projektmi , ktoré riešila v minulom období a časť z nich využíva aj v súčasnosti . Medzi dlhodobejšie projekty zaradujeme projekt :

Škola podporujúca zdravie

Integrované tematické vyučovanie / v rámci I.st. /

Projekt ESF Skvalitňovanie vzdelanostnej úrovne MRK

Projekt ESF Aby sme pochopili svet a svet pochopil nás

Projekt Infovek – informatika v škole

Ľudové remeslá regiónu – uvažujeme dlhodobejšie s uplatnením reg,výchovy

Projekt Policajt náš kamarát

Projekt Bezhraničné priateľstvo – s partnerskou školou v MR - Domoszló

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi žiaľ nenapĺňa naše predstavy o vzájomne výhodnej komunikácii . Veľká časť rodičov – prevažne zo sociálne znevýhodneného prostredia nemá adekvátny záujem o dianie v škole , nezaujíma sa o VVP v ZŠ a veľmi benevolentne reaguje na výzvy o spoluprácu i účasť na zasadnutiach ZR . Tie sa konajú spravidla 2 – 3 krát ročne s priemernou účasťou 30 – 60 % Pre nízku účasť sa ZR rozhodlo nezvolávať ani celoškolské ZR. V oblasti spolupráce hľadáme rezervy na mobilizáciu účasti rodičov na diani v škole .

V minulom období sa konštituovala nová rada školy v ktorej väčšie zastúpenie získali rodičia i noví zástupcovia obecného zastupiteľstva , ktorí si zvolili medzi seba aj dvoch zástupcov rómskej komunity obce .Rada sa schádza ročne trikrát s účasťou zhruba 70 % svojich členov .

Vzhľadom na vysoký počet žiakov s poruchami učenia v populácii školy je veľmi významná spolupráca so školskými zariadeniami výchovného a pedag. psychologického poradenstva . Nie vždy sa nám darí účinne , kvalitne a hlavne operatívne spolupracovať s týmito zariadeniami , vzhľadom na ich nedostatočné kapacity i kompetencie .I v priebehu tohto roka pripravujeme všetky legislatívne , personálne , praktické i materiálne predpoklady na spustenie výuky žiakov so ŠVPU v budúcom školskom roku .

Škola ako životný priestor

Väčšina našich priestorov je veľmi estetická i funkčná zároveň . Dôraz však treba venovať aj v nasledovných rokoch na čistotu a hygienu prostredia , na estetiku tried i chodieb .Vytvárať nástenky nielen s estetickým , ale aj vzdelávacím obsahom , ktorý poučuje , vzdeláva aj informuje súčasne .Umiestňovať informačné tabule , nástenné obrazy ,ktoré budujú priateľské vzťahy medzi žiakmi a optimálnu klímu v škole v oblasti medziludských vzťahov .

Rovnako v rámci možností dobudovať parkové časti školy v súlade s návrhom riešenia zelene projektom záhradného architekta .

Oveľa intenzívnejší dôraz musíme klásť na dozor pri potieraní vandalstva v triedach ,na chodbách i v areáli školy i na elimináciu nežiaducich javov v škole.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti práce a ochrany pri výchove a vzdelávaní

Dôležitou spôsobilosťou učiteľa a každého pedagogického i nepedagogického zamestnanca školy je nezabúdať na podmienky na zaistenie BOZP v škole.

Škola musí zabezpečovať vhodnú štruktúru pracovného režimu a odpočinku žiakov počas realizácie učebného predmetu

Základná škola má aktívne a aktuálne prehodnocovať prvky ochrany dieťaťa a to nielen materiálneho charakteru. Cestou koordinátora vytvára priaznivé prostredie na riešenie nezdravých tendencií , ako fajčenie , drogy , fetovanie , užívanie omamných látok a pod. Riadi sa školským poriadkom i vnútornými normami pri prevencii sociálno –patologických javov. Rovnako dbá o nehluchnosť , čistotu , vetranie , hygienické vybavenie priestorov , veľkosť pracovného školského nábytku, jej bezpečnosť , tienenie v triedach a pod .

Škola sa v súčasnosti snaží zabezpečiť bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky . Až na objekt telocvične sa to aj darí realizovať .Pravidelne začiatkom septembra , v rámci

triednických hodín sú žiaci poučení o školskom poriadku i o možných rizikách stíhajúcich na ich zdravie a bezpečnosť . Poučenie je zapísané v žiackych knižkách a podpísané samotnými aktérmi .

Pravidelné školenia o BOZP a PO zabezpečuje ZŠ prostredníctvom certifikovaného bezpečnostného technika školy / p.Rochfalusi / ktorý spoločne s menovanou komisiou vykonáva pravidelnú prehliadku školy v rámci trojstupňovej kontroly .Zistenia tejto kontroly sú prejednávané s vedením školy a v rámci finančných možností aj priebežne odstraňované .

V priestoroch školy máme umiestnený kamerový systém , ktorý sa zameriava na ochranu a bezpečnosť našich žiakov i učiteľov . Rodičia boli o tomto systéme oboznámení prostredníctvom informovaného súhlasu rodiča.

Bezpečnostné opatrenia je potrebné uplatniť / možno aj vo zvýšenejšej miere / pri plánovaní a realizácii organizačných foriem vyučovania akými sú vychádzky ,exkurzie , plavecké , lyžiarske i korčuliarske kurzy , didaktické účelové hry v prírode , školské zájazdy a pod .

**ISCED 1:
Rámcový učebný plán pre Základnú školu Krásnohorské Podhradie**

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	2
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	6+ 2
	prvý cudzí jazyk	
	druhý cudzí jazyk	
Príroda a spoločnosť	prírodoveda	1+ 1
	vlastiveda	1
Človek a príroda	fyzika	
	chémia	
	biológia	
Človek a spoločnosť	dejepis	
	geografia	
	občianska náuka	

Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova	1
Matematika a práca s informáciami	matematika	4+
	informatika	1
	informatická výchova	0
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1
	svet práce	
	technika	
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1+
	hudobná výchova	1
	výchova umením	
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2
	telesná a športová výchova	
Spolu povinná časť		18
Voliteľné hodiny		5
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		23

ISCED 2:

Rámcový učebný plán pre Základnú školu Krásnohorské Podhradie

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	6.
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	4+
	prvý cudzí jazyk	1
	druhý cudzí jazyk	3
Príroda a spoločnosť	prírodoveda	1
	vlastiveda	
Človek a príroda	fyzika	
	chémia	1
		+
		1

	biológia	1+ 1
Človek a spoločnosť	dejepis	1
	geografia	1+ 1
	občianska náuka	1
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova	0,5 + 0,5
Matematika a práca s informáciami	matematika	4+ 1
	informatika	0,5 + 0,5
	informatická výchova	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	+1
	svet práce	
	technika	
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1
	hudobná výchova	1
	výchova umením	
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2
	telesná a športová výchova	
Spolu povinná časť		24
Voliteľné hodiny		6
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		30
+ znamená posilnenie dotácie povinných predmetov		

Profil absolventa

Profil absolventa - vzdelanostný model absolventa primárneho stupňa

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, počtárskej prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Získal základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Získal základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu primárneho vzdelávania, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelávania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu. Rozvíjaním kľúčových spôsobilostí v životnom kontexte obsahu predmetov je tvorený model absolventa programu primárneho stupňa vzdelávania.

Absolvent primárneho vzdelania by mal mať **osvojené tieto kľúčové spôsobilosti¹**:

➤ **sociálne komunikačné spôsobilosti**

1. vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
 2. dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
 3. uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
 4. rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
 5. na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie,
 6. rešpektuje základné ľudské práva, kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie, multikultúrnosť vo vnímaní i soc.vzťahoch
 7. v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, vekuprimerane sa uplatniť v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,
-

➤ **spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia**

8. používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely)
9. rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,

➤ **spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie**

10. žiak vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa, informačná a počítačová gramotnosť
11. ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať kreslenie a písanie na počítači,
12. dokáže vekuprimerane komunikovať pomocou elektronických médií,
13. uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
14. rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a mobilných telefónov,

➤ **spôsobilosť učiť sa učiť sa**

15. získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
16. na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
17. vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
18. zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti,

➤ **spôsobilosť riešiť problémy**

19. vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný

problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,

20. pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
21. pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

➤ **osobné, sociálne a občianske spôsobilosti**

22. vytvára si pozitívny sebaobraz, ktorý podporuje žiacku sebadôveru a sebarozvoj,
23. uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,
24. uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
25. sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie,
26. kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a sebazničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
27. uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje, multikulturálnosť
28. účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody,
29. ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápady a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
30. podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov,

➤ **spôsobnosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**

31. dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
32. dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
33. uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
34. cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
35. rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
36. pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
37. pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
38. správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám a rolovým funkciám,
39. je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Pedagogické stratégie

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Pôjde o výber vyučovacích metód, podmienenosť výberu metód vyučovania, možnosti triedenia vyučovacích metód podľa cieľov, učiva, rôznych ciest a spôsobov, ako dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu, vyučovacích zásad, foriem práce učiteľa a žiaka a pod. Popis rôznych foriem vyučovania (integrované, skupinové, programové, individuálne, vyučovacie bloky, projekčné etapy, vyučovanie v rôznom prostredí, organizácia konzultácií v iných formách vzdelávania ako je denná, exkurzie, športové aktivity, účelové kurzy, rôzne výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním.

Veľmi osvedčenou formou je blokové vyučovanie, ktoré umožní zefektívniť výučbu prepojením viacerých predmetov, zníži záťaž žiakov.

V súvislosti s uchádzaním sa o Národný projekt Vzdelávaním pedag.zamestnancov k inklúzii MRK posúdime možnosti rozšírenia celodenného výchovného systému v podmienkach našej ZŠ .

Princípy pedagogického riadenia

Pedagogické riadenie - riadenie systému výchovy a vzdelávania, systému výučby, sa má zakladať najmä na princípoch, ktorými sú:

Princíp profesionálnej personálnej politiky

- profesionalizovať riadenie nielen systematickou prípravou školských pracovníkov, ale aj progresívnou personálnou politikou

- vyžadovať kvalifikovanosť, znalosť filozofie výchovy, pedagogicko-psychologické vzdelanie, znalosť školských zákonov, noriem, predpisov
- rozvíjať manažérske schopnosti učiteľov a riadiacich pracovníkov
- schopnosť písomne vypracovať jasnú, zrozumiteľnú koncepciu výučby
- vytvárať pedagogickým pracovníkom podmienky pre ďalšie vzdelávanie, zdokonaľovanie pedagogického majstrovstva a naopak prijímať opatrenia, aby sa nevzdelávali, lajdáctvo a diletantizmus nevyplácali
- podporovať tvorivých pracovníkov, propagovať pozoruhodné výsledky a osobnosti v oblasti výchovy a vzdelávania
- podporovať vznik a overovanie alternatívnych škôl, alternatívnych postupov výučby ako prejav tvorivosti a slobody učiteľov
- nevhodne vybratí a nesprávne zaradení pracovníci, nevhodne nastavený systém hodnotenia a odmeňovania, spolu s absenciou vzdelávania pracovníkov, má nepriaznivý vplyv na kvalitu a výkonnosť školy

Princíp kvality

(správne robiť dobré veci)

Kvalita znamená vyhovieť požiadavkám a očakávaniam zákazníka, partnera. Preto prvoradým záujmom každej vzdelávacej inštitúcie by malo byť poznanie očakávaní, potrieb, želaní partnerov (študentov, rodičov, potenciálnych zamestnávateľov, škôl vyššieho typu).

Treba to robiť na základe validných (platných) a reliabilných (spoľahlivých) údajov a nie iba na základe intuície a skúseností učiteľov.

Poskytované služby školou, prežívané zážitky, medziľudské vzťahy, školská kultúra sú nemenej dôležité ako samotné výkony absolventov na výstupe.

Ak žiaci sú zákazníkmi, partnermi školy, potom kvalitu im sprostredkúva učiteľ. Úlohou vedúcich pracovníkov školy je odstraňovať prekážky, ktoré zabraňujú učiteľom poskytovať najvyššiu kvalitu služieb študentom.

Oveľa účinnejšie je nedostatkom predchádzať, ako ich dodatočne naprávať, a preto je potrebné sústrediť sa na kvalitu procesu výučby, na jeho optimálny priebeh pri používaní najmodernejších prostriedkov výučby.

Kontinuálne skvalitňovať výučbu znamená :

40. vytvoriť ucelený systém riadenia kvality výučby
41. uskutočňovať pravidelnú autoevalváciu výučby, s maximálnou mierou objektívnosti, odbornosti a efektívnou spätnou väzbou
42. zlepšiť kontrolu práce škôl, rozvinúť osobitnú pedagogickú vednú disciplínu (edukometriu) na meranie kvality a efektívnosti výučby, miery splnenia cieľov
43. zaviesť kontrolu výstupov výučby pomocou celonárodných výkonových

44. štandardov, pomocou kontroly školy a riaditeľa radou školy, rodičmi, štátnou inšpekciou
45. vzdelávacie štandardy obsahujú požadovaný systém vedomostí, zručností, schopností a postojov študentov, úlohou škôl je tieto štandardy dosahovať

Princíp demokratizácie a decentralizácie

46. - decentralizovať riadenie výchovy a vzdelávania, zabezpečiť, aby sa na riadení na všetkých úrovniach podieľali zainteresovaní partneri (učitelia, žiaci, rodičia, odbory, zástupcovia územnej samosprávy i štátnej správy)
47. uplatňovať subsidiaritu na všetkých stupňoch riadenia

Princíp sústredenia na riadenie ľudských zdrojov

48. osobitnú pozornosť venovať nadaným, talentovaným a tvorivým žiakom, zlepšiť diagnostikovanie týchto osobností
49. neupustiť od súťaží, olympiád, tým reprezentovať VVV školy
50. výskumne pracovať na overovaní špecifických metód a programov vzdelávania a výchovy, zaviesť rozširujúce štúdium pre učiteľov
51. výraznejšie diferencovať v odmeňovaní za kvalitu i kvantitu vykonanej práce

Princíp podpory a pomoci

52. využívať pri pedagogickom riadení pomoc výchovného poradcu, školského psychológa, protidrogového poradcu, špeciálneho pedagóga, logopéda
53. využívať pomoc inštitúcií, akými sú pedagogicko-psychologické poradne, metodické centrá, centrá prevencie, špeciálno-pedagogické poradne, logopedické a lekárske služby, rozličné hnutia a nadácie, pracovníkov tretieho sektoru

Centralisticko-direktívny štýl riadenia školy, triedy, vyučovacej hodiny, prejavujúci sa prikazovaním, donucovaním, sprevádzaný emocionálnym vydieraním, nahradiť demokratickým.

Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami je žiak , u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania . Použitie týchto zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie , zodpovedajúce potrebám žiakov , ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní . Tieto potreby sú u žiaka diagnostikované zariadeniami výchovného a psychologického poradenstva a prevencie .

Škola má mať postupne vytvorené kvalitné podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi potrebami

- a., pre integrovaných žiakov so zdravot .postihom i poruchami učenia
- b., pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným postihom – znevýhodnením

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov , vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak , aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy , aby plnohodnotne vnímali , prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt , ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou .Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru , že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie , takýto žiak má špeciálne výchovno- vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so ŠVVP , za podmienky súhlasu jeho zákonného zástupcu. Toto potvrdenie vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie na základe odborného vyšetrenia .

Takýto žiak musí mať vypracovaný individuálny výchovno- vzdelávací program . IVVP vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak , ktorý sa vzdeláva v bežnej triede ZŠ , musí mať zabezpečené odborné , personálne , materiálne , priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite

zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám . /Je na škodu , že napriek žiadosti vedenia školy nerátal investor s bezbariérovým vstupom pri rekonštrukcii školy . /

Individuálny výchovno – vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so ŠVVP .Je to dokument , ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Tento program obsahuje :

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na VVP
- požiadavky na úpravu prostredia školy , triedy soc. zariadení a pod .
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov
- špecifické postupy hodnotenia žiaka v zmysle MP
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania , možné úľavy ,..
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných a špeciálnych učebných pomôcok
- servis odborníkov – špec. pedagóga , liečebného pedagóga , psychológa , surdopéda a pod.

Individuálny výchovno- vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v úzkej spolupráci so špeciálnym pedagógom , prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi a so školským zariadením výchovného poradenstva / napr. ŠZŠI RV /

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch , vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť IVVP.

Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu . Tento program sa v priebehu školského roka môže aktuálne dopĺňať a upravovať podľa aktuálnych potrieb žiaka .

Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy , triedny učiteľ , špeciálny pedagóg na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu .

Pedagogické zásady práce so žiakmi so ŠVVP :

- rešpektovanie zvláštností a možností žiakov
- informovanie zainteresovaných pedagógov o problémoch žiaka s dôrazom na mlčanlivosť o informáciách zistených pri výkone povolania
- oboznámenie učiteľov so spôsobmi vzdelávania , hodnotenia i úľavami pre žiakov
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka
- čo najskoršia diagnostika porúch , venovať sa im už v zárodkoch nultého ročníka
- dodržiavanie jednotlivých vývojových etáp
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia , priateľskej atmosféry
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok

- využitie špeciálnych foriem i metód práce odporúčaných ped. psychol .zariadeniami
- stanovovať si reálne ciele , postupne ‚primerane zvyšovať/prípadne znižovať‘ / nároky
- podporovať snahu žiaka , motivovať ho , udeľovať pochvaly , nedostatky neporovnávať s ostatnými žiakmi , zaradovať častejšie vhodné prestávky , oddychovú činnosť a pod .

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie - definujeme ako prostredie , ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky / bariéry / nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych , vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca , nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov na jeho rozvoj osobnosti . Spôsobuje sociálno – kultúrnu depriváciu , deformuje intelektový , mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami .

Sociálne znevýhodnené prostredie je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške život. minima
- v ktorej aspoň jeden z rodičov , alebo osoba , ktorej je dieťa zverené do starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky

Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia a s poruchami učenia majú zabezpečené

54. spoluprácu so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie (centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie), resp. so špeciálnou školou,
55. odborné personálne zabezpečenie (servis školského špeciálneho pedagóga, špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda, výchovného poradcu, asistenta učiteľa, spolupráca s rodičmi a ďalšími subjektmi podľa potreby,
56. materiálne zabezpečenie pre vzdelávanie týchto žiakov (špeciálne učebnice, učebné a kompenzačné pomôcky a pod.),
57. individuálny výchovno-vzdelávací program (stručná charakteristika, kto ho vypracováva, spolupráca so zákonným zástupcom),

58. špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov,

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo SZP špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb , najmä :

- vytvárame adekvátne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne , ľudskoprávne kultúrne i jazykové špecifiká detí
- tieto špecifiká zohľadňujeme aj pri tvorbe školských vzdelávacích programov
- zabezpečujeme komunikačný servis aj prostredníctvom asistentky učiteľa , rómskej komisie v obci i cez predstaviteľov rómskej komunity
- zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov , exkurzií , aby sa títo žiaci mohli zúčastňovať podujatí , splupráca s Rocepom Prešov a pod.

Základná škola v zmysle zákonov poskytuje sociálne dotácie štátu pre žiakov školy z rodín v hmotnej núdzi na základe doručeného zoznamu z ÚPSv a R Rožňava :

- poskytuje vydávanie stravy – obedov pre žiakov za poplatok
- poskytuje dvakrát ročne školské potreby pre žiaka v hodnote 1000,- Sk

Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené a rozpracované j jednotlivých predmetoch preto ich osobitne nerozvádzame .

Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika vyčlenená z obsahu celkového vzdelávania a z formulovania kľúčových kompetencií. Obsah školského vzdelávania tvorí kultúrne dedičstvo – poznanie, hodnoty, normy, vzorce správania, výkony a komunikáty, ktoré sú vlastné určitej sociálnej skupine. Prostredníctvom svojej kultúry spoločenstvo odovzdáva svoje chápanie sveta aj svoje skúsenosti ďalším generáciám. Obsah vzdelávania sa utvára na základe kultúrnej tradície, ktorú spoločenstvo prebralo z minulosti a inovácie, ku ktorým dospelo. Obsahom vzdelávania sú aj najnovšie poznatky, ktoré nastoľuje súčasný vedeckotechnický, hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj spoločnosti, napríklad informačné a komunikačné technológie, ktoré každý občan potrebuje k životu, k práci ale aj mimo práce ale taktiež aj sociokultúrne obsahy osobnostného rozvoja žiaka, jeho ochrany pred negatívnymi sociálnymi javmi, ochrany zdravia, prírody atď.

Vzdelávacie oblasti majú nadpredmetový charakter. V Štátnom vzdelávacom programe je obsah vzdelávacej oblasti rozčlenený do vybraných učebných predmetov.

Obsah primárneho vzdelávania je rozdelený do 7 **vzdelávacích oblastí**, ktoré vychádzajú z definovania obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

PRIEREZOVÉ TÉMY sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti

základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiakov. Môžu sa vyučovať v rámci jednotlivých učebných predmetov alebo formou kurzov, prípadne / v budúcnosti /samostatného voliteľného predmetu.

Vzdelávacia oblasť	predmety
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra
	prvý cudzí jazyk
Matematika a práca s informáciami	matematika
	informatická výchova
Príroda a spoločnosť	prírodoveda
	vlastiveda
Človek a hodnoty	etická výchova / náboženská výchova
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	hudobná výchova
	výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	telesná výchova

Vnútorňý systém hodnotenia kvality

Vnútorňý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.

Na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia budeme využívať nasledujúce postupy:

1. Pri **verbálnej forme** kontroly úrovne osvojenia poznatkov bude uprednostňované prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia

konkrétneho žiaka učiteľom (na predchádzajúcej hodine). Pri verbálnej kontrole budú zisťované a hodnotené najmä osvojené základné poznatky stanovené výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

2. **Písomnou formou** budú kontrolované a hodnotené osvojené základné poznatky prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov. Pri **praktických aktivitách** bude využívané slovné hodnotenie praktických zručností (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka.

4. Úroveň **samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom** bude **preverovaná** formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

5. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností

Bude kontrolovaná a hodnotená prostredníctvom **prezentácie projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

6. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

2. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na bodovom hodnotení. Body sa budú pridelať na základe:

59. Pozorovania (hospitácie)
60. Rozhovoru
61. Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod)
62. Výsledky meraní celoslov. testovania žiakov MONITOR i KOMPARO
63. Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
64. Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
65. Hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
66. Vzájomného hodnotenia učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“).
67. Záujmová činnosť
68. Reprezentácia školy na verejnosti
69. Príprava a výsledky na olympiádach a súťažiach organizované MŠ SR, zriaďovateľom

70. Práca s integrovanými žiakmi , so žiakmi zo zdravotným postihom , žiakmi s IVT potrebami
71. Pomoc pri materiálno technickom vybavení školy- získavanie sponzorov
72. Hodnotenie práce učiteľov žiakmi (prostredníctvom žiackeho parlamentu) rodičmi
73. Účasti na príprave a realizácii projektov v prospech školy

Kritériá hodnotenia pedag. zamestnancov ZŠ Krh. Podhradie

<i>Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k žiakom:</i>
• Vie diagnostikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiakov,
• Vie motivovať žiakov k učeniu,
• Rozvíja vyššie úrovne poznávania žiakov, logické myslenie, kritické myslenie, analýzu, tvorivosť,
• Rozvíja personálne zručnosti žiakov (samostatnosť, zodpovednosť, sebadôveru, sebahodnotenie, sebaúctu, sebamotiváciu..),
• Rozvíja sociálne zručnosti žiakov (spoluprácu a kooperáciu, empatiu, vzájomnú pomoc, komunikáciu ..),
• Pristupuje k žiakom individuálne, pomáha žiakom so špeciálnymi potrebami,
• Rešpektuje názory žiakov, podporuje ich vyjadrovanie.
. Výsledky dotazníkov AUS

<i>Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k edukačnému procesu:</i>
• Vie určiť edukačné ciele vo väzbe na učebné osnovy,
• Vie určiť učebné ciele orientované na žiaka,
• Vie vybrať obsah edukácie, metódy, formy a ostatné prostriedky edukácie v návaznosti na zvolené ciele,
• Využíva zážitkové učenie, kooperatívne učenie a iné formy sociálneho učenia,
• Dodržiava pravidlá hodnotenia žiakov, prebežne hodnotí snahu, výkon a pokrok žiaka,
• Vie určiť kritériá hodnotenia žiakov a sumatívne hodnotiť žiaka,
• Vytvára dobrú klímu v triede, rešpektuje práva a povinnosti žiakov
• Vie riešiť konflikty v triede,
• Je žiakmi akceptovaný, má prirodzenú autoritu.
. Výsledky AUS dotazníkov

<i>Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k sebarozvoju:</i>
• Dokáže hodnotiť a reflektovať svoj výchovno-vzdelávací proces a vlastné správanie; pozná svoje silné a slabé stránky,
• Darí sa mu efektívne komunikovať s rodičmi žiakov,
• Vie komunikovať s inými organizáciami a okolím školy,

• Dokáže plánovať svoj profesijný rast,
• Absolvuje rôzne formy kontinuálneho profesijného vzdelávania s cieľom zlepšovať edukáciu,
• Dokáže nové vedomosti a zručnosti v škole implementovať prostredníctvom metodického združenia alebo predmetovej komisie,
• Využíva IKT v profesijnom rozvoji a v edukácii,
• Vie pracovať v tíme,
• Podieľa sa na zavádzaní zmien alebo inovácií v škole,
• Podieľa sa na tvorbe alebo realizácii projektov.
. výsledky dotazníkov AUS
Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k normám a pracovnému správaniu
• Vede správne pedagogickú dokumentáciu,
• Dodržiava zákonník práce, vnútorný pracovný poriadok školy, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, pracovný čas...,
• Zúčastňuje sa pracovných a pedagogických porád,
• Podieľa sa na organizovaní a realizácii aktivít po vyučovaní (krúžky, akadémie, vystúpenia, verejnoprospešné činnosti...),
• Dosahuje dobré výsledky so žiakmi v súťažiach a olympiádach.

Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené. A preto, aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

Posudzujeme autoevalváciu školy , vlastnú výkonnosť , hľadáme kritické miesta , aby sa mohli odstrániť nedostatky skôr , než ich objaví iný kontrolný orgán .

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- 1 Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti.
- 2 Posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.
3. Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Monitorujeme pravidelne:

- 3 Podmienky na vzdelanie
- 4 Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- 5 Prostredie – klíma školy

- 6 Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania
- 7 Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- 8 Výsledky vzdelávania
- 9 Riadenie školy
- 10 Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- 11 Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- 12 Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- 13 Dotazníky pre žiakov a rodičov / AUS BB , Manažment školy 7/2007 Turek/
 - 14 Dotazníky pre absolventov školy
 - 15 Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
 - 16 SWOT- analýza , SW analýza ,Autoevalvácia ZŠ
 - 17 Prieskum aktívneho učenia sa AUS MPC Banská Bystrica
- 95.**Dotazníky autoevalvácie ZŠ vypracovaný kol. učiteľov ZŠ Krh. Podhradie / 2009 /

UČEBNÉ OSNOVY PRE SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRU V 1. ROČ. ZŠ

Názov predmetu:	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
Časový rozsah výučby:	8 hodín týždenne, spolu 264 hodín
Ročník:	Prvý
Škola:	Základná škola, Pokroková 199 Krásnohorské Podhradie
Názov ŠKVP:	ŠKVP pre I. stupeň ZŠ
Kód a názov ŠVP:	ISCED 1
Stupeň vzdelania:	Základné
Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský

1. Charakteristika učebného predmetu

Vyučovací predmet Slovenský jazyk má v prvom ročníku prioritné postavenie. Schopnosť čítať a písať je jedna zo základných životných kompetencií, ktorých základ žiaci získavajú práve v 1. ročníku ZŠ.

Je hlavným vyučovacím predmetom ŠVP pre žiakov I. stupňa ZŠ v 1.-4. ročníku.

V 1. ročníku sa vyučuje v 8 hodinovej týždennej dotácii. Obsah učiva sa v 1. ročníku nemení. Učivo sa nepridáva ani neredukuje. Tento fakt je daný špecifickosťou 1. ročníka, kde sa žiaci musia naučiť čítať a písať. Zvladnutie učiva môže učiteľ žiakom uľahčiť najmä tým, že bude používať moderné metódy a formy. Ide o metódy nácviku čítania a písania. Odporúčame, aby sa učitelia zoznámili s rôznymi metódami nácviku čítania.

2. Ciele učebného predmetu

Zaradujeme sem

Motorické zručnosti:

1. Samostatne písať jednoduchý text s dôrazom na dodržiavanie základných parametrov písma (písané alebo tlačené písmo)
2. Podľa predlohy prečítať arabské číslice v súvislosti s učivom v matematike
3. Odpísať alebo podľa diktovania napísať jednoduchý text a arabské číslice

Verejná prezentácia textu

1. Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť
2. Osvojiť si výslovnostnú normu s uplatnením suprasegmentálnych javov
3. Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne)

Pamäťové klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si základné fakty a vedieť demonštrovať ich znalosť
2. V písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu
3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi

Analytické zručnosti:

1. Vedieť realizovať hláskovú analýzu a syntézu slov

Tvorivé zručnosti:

1. Porozprávať krátky príbeh, zážitok(vymyslený príbeh)
2. Porozprávať príbeh podľa predlohy (obrázok, názoru)
3. Dokončiť rozprávanie alebo neukončenú rozprávku alebo iný literárny žáner
4. Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text

Informačné zručnosti

1. naučiť žiaka poznať a používať jazykové slovníky a príručky

Komunikačné zručnosti:

1. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu
2. Vyjadrovať sa neverbálne a pochopiť neverbálnu komunikáciu
3. Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor

Poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu

1. na základe predchádzajúcej prípravy s právne, plynule a s porozumením čítať nahlas, aj potichu po príprave texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané skúsenostiam žiaka
2. pri hlasnom čítaní dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť
3. výrazne recitovať krátke básne, úryvky z prózy

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi

Analytické a interpretačné zručnosti

1. porozprávať obsah prečítaného textu
2. vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu
3. hodnotiť postavy literárneho diela
4. odlišovať prozaické a básnické texty

Informačné zručnosti

1. orientovať sa v školskej a verejnej knižnici

3. Výchovno-vzdelávacie stratégie

Základné kompetencie

- rozvíjať komunikačné a vyjadrovacie schopnosti žiakov so zameraním sa na kultúru jazyka
- rozširovať slovnú zásobu žiakov
- dbať na čistotu jazyka prostredníctvom vlastného vzorového vyjadrovania
- zoznamovať deti s pravopisnými javmi v rozsahu určenom v časti písanie
- zoznamovať deti s rôznymi literárnymi útvarmi primeranými veku
- zlepšovať svoj písomný, grafický a ústny prejav
- viesť žiakov k tomu, aby problémy riešili efektívne a správne
- používať osvojené postupy pri samostatných prácach

Sociálne a personálne kompetencie

- myslieť tvorivo, riešiť tak všetky problémové úlohy
- naučiť deti spolupracovať v skupinách
- vedieť vyjadriť svoj názor, prijať kritiku
- vedieť počúvať iných
- efektívne využívať informačné zdroje

4. Stratégia vyučovania

Zvládnutie učiva uľahčí učiteľ žiakom tým, že bude používať moderné metódy a formy práce

- a. audiovizuálna štruktúrne-globálna metóda, lingvomotorická metóda, priamka metóda
- b. kooperatíva
- c. projektové vyučovanie

- d. dialóg, diskusia
- e. zážitková metóda
- f. metóda hrania rolí
- g. rozprávanie, výklad
- h. názorná praktická metóda
- i. individuálna pomoc
- j. motivačné rozprávanie
- k. slovný opis podľa obrázkov
- l. riadený rozhovor

5. Učebné zdroje

- odborná literatúra /učebnice a metodické príručky/
- didaktická technika / klasická tabuľa, magnetická tabuľa/
- didaktické pomôcky – nápovedné obrázky
- internet
- obrazový materiál na vyvodenie hlások, tvary písma
- knihy básničiek – Maľovaná abeceda
- zvukové nahrávky
- zošity a karty s pretlačou

Názov predmetu:	MATEMATIKA
Časový rozsah výučby:	4 hodiny týždenne, spolu 132 hodín
Ročník:	prvý
Škola:	Základná škola, Pokroková 199 049 41 Krásnohorské Podhradie
Názov ŠkVP:	ŠkVP pre I. stupeň ZŠ
Kód a názov ŠVP:	ISCED 1
Stupeň vzdelania:	Základné
Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma štúdia:	Denná
Vyučovacia jazyk:	slovenský

UČEBNÉ OSNOVY

1. Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet matematika 1.- 4. roč. ZŠ je založená na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívaní manuálnych a intelektových činností žiakov. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách. Takýmto spôsobom získané základné matematické vedomosti umožňujú získať matematickú gramotnosť novej kvality, ktorá by sa mala prelínať celým základným matematickým vzdelaním a vytvárať predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium matematiky a pre celoživotné vzdelávanie.

Učebný predmet matematika na 1. stupni ZŠ zahŕňa

- elementárne matematické poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.)
- vytváraním presných učebných návykov rozvoj žiackych schopností, presného myslenia a formovania argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia
- súhrn vekuprimeraného matematického a informatického poznania, ktoré tvoria východisko k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka
- informácie dokumentujúce potrebu matematiky a informatiky pre spoločnosť.

Vzdelávací obsah matematika v 1.- 4. roč. ZŠ zapadá do piatich tematických okruhov, čo sa zachováva aj pre ostatné stupne vzdelávania, pričom na každom stupni explicitne nemusí byť zastúpený každý tematický okruh:

**Čísla, premenná a početové výkony s číslami,
Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy,
Geometria a meranie ,
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
Logika, dôvodenie, dôkazy.**

Učivo v tematickom okruhu **Čísla, premenná a početové výkony s číslami** zastáva na 1. stupni ZŠ významné miesto pri vytváraní pojmu prirodzeného čísla, početových výkonov s týmito číslami a pri príprave zavedenia písmena (premennej) vo význame čísla.

V ďalšom tematickom okruhu **Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy**, žiaci majú v realite objavovať kvantitatívne a priestorové vzťahy a určité typy ich systematických zmien. Zoznamujú sa s veličinami a ich prvotnou reprezentáciou vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. V jednoduchých prípadoch tieto aj graficky znázorňujú.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie**, žiaci vytvárajú priestorové geometrické útvary podľa určitých pravidiel. Zoznamujú sa najznámejšími rovinnými útvarmi ako aj s ich rysovaním. Objasňujú základné vlastnosti geometrických útvarov. Učia sa porovnávať, odhadovať a merať dĺžku, zoznámia sa jednotlivými dĺžkovými mierami. Riešia primerané metrické úlohy z bežnej reality.

Ďalšou súčasťou matematického vzdelávania žiakov na 1. stupni ZŠ je **Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika**. Tento tematický okruh na 1. stupni ZŠ sa objavuje len v podobe úloh. Žiaci takéto úlohy na 1. stupni ZŠ riešia manipulatívnou činnosťou s konkrétnymi objektmi, pričom vytvárajú rôzne skupiny predmetov podľa určitých pravidiel (usporiadávajú, rôzne zoskupujú). Pozorujú frekvenciu výskytu určitých javov, udalostí a zaznamenávajú ich.

Tematický okruh **Logika, dôvodenie, dôkazy** na 1. stupni ZŠ sa objavuje v len podobe úloh. Žiaci riešia úlohy v ktorých posudzujú z hľadiska pravdivosti a nepravdivosti primerané výroky z matematiky a zo životných situácií.

2. Ciele učebného predmetu

Cieľom učebného predmetu matematika v 1. ročníku ZŠ je, induktívnym poznaním zakladajúcim sa na žiackych skúsenostiach rozvíjanie tých schopností, pomocou ktorých sa pripravujú na samostatné získanie základných matematických poznatkov a schopností. Na dosiahnutie tohto cieľa, majú získať také skúsenosti, ktoré vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich veku žiakov.

Vyučovanie matematiky v 1. ročníku má smerovať k tomu, aby sa realizovali najmä tieto cieľové zámery a všeobecné požiadavky na rozvoj žiackej osobnosti:

- Veku primerané presné použitie materinského a odborného jazyka a správna aplikácia postupne sa rozširujúcej matematickej symboliky, vhodné využívanie tabuliek, grafov a diagramov. Využívanie pochopených a osvojených pojmov, postupov a algoritmov ako prostriedkov pri riešení úloh.
- V súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, rozvíjanie numerických zručností žiakov.
- Na základe skúseností a činností rozvíjanie orientácie žiakov v rovine a v priestore.
- Riešením úloh a problémov postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou. Na základe využitia induktívnych metód získavania nových vedomostí, zručností a postojov, rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie.

- Spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov využívať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.
- Viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa a samostatnému učeniu sa.
- Systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov, podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je napr. samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritickosť.
- Ochrana a zveľaďovanie okolitej prírody, starostlivosť o svoje zdravie, kladný vzťah ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.
- Vytvorenie a rozvíjanie kladného vzťahu žiakov k spoločným európskym hodnotám, permanentnému poznávaniu kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi, medzi inými aj našim Slovenskom.

Vyučovanie matematiky na 1. stupni ZŠ a teda aj v 1. ročníku, má smerovať k tomu, aby sa pri vzdelávaní žiakov v jednotlivých tematických okruhoch realizovali najmä vyššie uvedené ciele vyplývajúce z kľúčovej kompetencie pre matematiku a celkovú výchovu a vzdelávanie žiakov.

3. Výchovno-vzdelávacie stratégie

Štandard kompetencií,
ktoré má žiak v jednotlivých tematických okruhoch učiva získať:

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- ▶ pozná obsahovú aj formálnu stránku prirodzených čísel v obore do 10 000 a vie ich využiť na popis a riešenie problémov z reálnej situácie
- ▶ vykonáva z pamäti, písomne a na kalkulačke základné početové výkony a využíva komutatívnosť a asociatívnosť sčítania a násobenia na racionalizáciu výpočtov zaokrúhľuje čísla na desiatky, vykonáva odhady, kontroluje správnosť výsledkov početových výkonov
- ▶ rieši a tvorí numerické a kontextové úlohy na základe reality, obrázkovej situácie a udaní číselných hodnôt veličín, pri ktorých správne aplikuje osvojené poznatky o číslach a početových výkonoch

Očakávané postoje žiakov

- ▶ prestáva mať „strach“ z čísel, smelšie kvantifikuje realitu okolo seba, sebedovome robí porovnávanie osôb, vecí a udalostí pomocou čísel, je spokojný

s číselným vyjadrením výsledku, nakoľko v prípade potreby dokáže uskutočniť kontrolu správnosti výpočtu.

Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- ▶ vytvára jednoduché postupnosti z predmetov, z kresieb a čísel, rozoznáva a sám vytvára stúpajúcu a klesajúcu postupnosť čísel, objavuje pravidlo tvorby postupnosti a pokračuje v tvorení ďalších jej prvkov
- ▶ usporiada údaje patriace k sebe v tabuľke, na základe objavenia súvislostí medzi týmito údajmi
- ▶ interpretovaním, analýzou a modelovaním riešenia úloh a problémov rozvíja svoje schopnosti a kreativitu, kontrolou správnosti riešenia úloh zisťuje účinnosť svojej práce.

Očakávané postoje žiakov

- ▶ pozoruje, hľadá a objavuje vzťahy medzi číslami a veličinami
- ▶ vidí potrebu samostatnosti pri objavovaní a slovnom vyjadrení výsledkov zistenia
- ▶ vidí potrebu postupného vytvárania primeraných názorov na vzťah matematiky a reality
- ▶ má záujem na zdokonaľovaní svojho logického myslenia, na jeho neustálom rozširovaní a prehľbovaní (triedenie, použitie elementárnych algoritmov, atď.) o prvky kritického myslenia
- ▶ je pozitívne motivovaný na vytváranie základov svojho osobnostného rozvoja.

Geometria a meranie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- ▶ rozozná, pomenuje, vymodeluje a popíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu
- ▶ pozná, vie popísať, pomenovať a narysovať základné rovinné útvary
- ▶ rozozná a modeluje jednoduché súmerné útvary v rovine
- ▶ pozná meracie prostriedky dĺžky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- ▶ prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria
 - ▶ v jednoduchých prípadoch v realite a v matematike rozlíši istý a nemožný jav
 - ▶ zaznamenáva počet určitých udalostí, znázorni ich a zo získaných a znázornených udalostí robí jednoduché závery
 - ▶ v jednoduchých prípadoch prisúdi výrokom zo svojho blízkeho okolia a z matematiky správnu pravdivostnú hodnotu, doplní neúplné vety tak, aby vznikli pravdivé (nepravdivé) tvrdenia.

Očakávané postoje žiakov

► triediť svet okolo seba podľa pravdivosti a nepravdivosti javov ◻ nadobúda pocit potreby kvantifikácie javov svojho okolia ◻ uvedomuje si dôležitosť triedenia javov a vecí ◻ získa potrebu vedieť zdôvodniť pravdivosť alebo nepravdivosť výrokov, situácií (obrázkovej alebo situačnej).

4. Stratégie vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Motivačné – mot. rozprávanie, mot. rozhovor, problém ako motivácia, motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie a kritika

expozičné – A) metódy priameho prenosu poznatkov:

- monologické slovné metódy – rozprávanie, vysvetľovanie
- dialogické slovné metódy – rozhovor, dramatizácia

B) Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov : demonštračné metódy – pozorovanie, manipulácia s predmetmi, didaktické hry, názorné, praktické,

C) metódy samostatnej práce - samostatná práca s knihou

fixačné – opakovanie, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, domáca úloha, praktické opakovanie

diagnostické – diagnóza, hodnotenie, praktické skúšanie interpretačné metódy – sústreďujú sa na hľadanie a vysvetlenie vzájomných súvislostí, metóda pozorovania žiaka, praktická aktivita žiaka

Postupy: Analýza , syntéza, indukcia, analógia , porovnávanie.

Formy vyučovania: Vyučovacia hodina základného typu. Opakovacia hodina, praktická aktivita (skupinová, individuálna, hromadná).

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktivizáciu vyučovania a učenia žiakov, sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra

Učebnica – resp. Pracovný zošit pre 1. ročník ZŠ
Zbierka úloh pre 1. ročník ZŠ

Didaktická technika

Klasická a magnetická tabuľa.

Materiálne výučbové prostriedky

drobné predmety (ceruzky, kocky, ovocie, hračky, ...), aplikácie na mag. tabuľu (modely predmetov - pečivo, oblečenie, ...) karty s číslami, karty s bodkami, dominové karty, karty s číslami, kocky, počítaadlo, prsty, číselný pás od 0-20, Človeče, nehnevaj sa, Detské platidlá, rysovacie potreby (trojuholník a ceruzka), rovinné geometrické útvary, modely telies - kocky, gule, valca, hranola.

Ďalšie zdroje

Internet, školská, pedagogická, miestna knižnica.

Proces :

Hlavným a najdôležitejším činiteľom pri dosahovaní učebných cieľov vyučovania matematiky je učiteľ, ktorý aktivizuje žiakov vo všetkých fázach vyučovania. Dbá o to, aby žiaci porozumeli učivu, o čom sa presviedča častým kladením otázok, pričom žiada od žiakov aj zdôvodnenie svojich odpovedí. To je záruka, že vedomosti žiakov nebudú formálne. Vzdelávací proces má byť vedený tak, aby žiaci bolo samostatní a tvoriví nielen pri získavaní nových vedomostí, ale aby získané vedomosti dokázali vhodne prezentovať, aby vedeli svoje tvrdenia z oblasti matematiky ale aj z bežného života zdôvodňovať a obhájiť.

Podmienkou úspešného učenia sa žiakov je získanie žiakov pre učebnú činnosť a to nenásilnou, prirodzenou motiváciou. Hlavným motívom učenia je radosť z osvojeného poznatku, z vyriešeného problému, z objaveného postupu riešenia.

Metódy, ktoré sa blížia objaviteľskému postupu a rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov, sú už od najnižších ročníkov nielen prostriedkom, ale aj obsahom vzdelávania. Vo vyučovaní sa tieto metódy najúčinnejšie uplatňujú pri samostatnej práci žiakov s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami. Postupne od 1. ročníka sa majú zvyšovať nároky na rozsah, kvalitu a samostatnosť práce v školských zošitoch tak, aby sa ťažisko práce postupne presúvalo z pracovných zošitov na prácu s učebnicou a školským zošitom.

Učebnice a pracovné zošity spolu s bežnými zošitmi sú dôležitými prostriedkami práce na vyučovacích hodinách pri plnení domácich úloh a pri príprave na vyučovanie. Učiteľ zadáva domáce cvičenia neformálne a ukladá len také úlohy, o ktorých vie, že ich žiaci v určenom čase dokážu samostatne vypracovať. Aj pri zadávaní domácich prác uplatňuje diferencovaný prístup. Niektoré domáce úlohy môžu byť dobrovoľné a môžu mať problémový charakter, podporujúce iniciatívu, rozvoj schopností a záujem žiakov o matematiku.

Osobitne je potrebné zmieniť sa o Obsahu tematického celku IV. Obsah tematického celku IV. Riešenie alikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie, má byť spracovaný priebežne cez celý rok v podobe úloh matematicky zapadajúcich do príslušnej časti učiva.

Účinnými prostriedkami pre pochopenie matematického učiva sú učebné pomôcky. Učiteľ využíva učebné pomôcky tak pri vytváraní matematických pojmov a objasňovaní súvislosti medzi nimi, ako aj pri upevňovaní učiva. Dbá o to, aby správne používal zásadu názornosti v závislosti od intelektovej úrovne triedy, aby nebrzdil rozvoj ich abstraktného myslenia, čo je jedným z dôležitých konečných cieľov vyučovania matematiky.

Ku komplexnému poznaniu okolitého sveta žiakmi, sa musí budovať jednotný systém poznatkov nielen vnútri samotného didaktického systému matematiky, ale aj vo vzťahu matematiky k ostatným vyučovacím predmetom. Výrazné väzby sú medzi matematikou a materinským jazykom, prírodovedou, vlastivedou a to v oblasti aplikácií ale aj motivácií.

Pri skúšaní, hodnotení a klasifikácii žiackych učebných výkonov učiteľ sa má riadiť zásadou, že zisťovať a hodnotiť treba to, čo žiak vie, a nesnažiť sa v prvom rade odhaľovať jeho nedostatky, aj keď bez ich poznania nemožno pristúpiť k ich odstráneniu.

Vyučujúci vhodným spôsobom upozorňuje žiakov na možnosť získania ďalších poznatkov z matematických a hádankárskych rubriík v detských časopisoch a na detskú populárno-náučnú literatúru.

UČEBNÉ OSNOVY PRE ETICKÚ VÝCHOVU V 1. ROČNÍKU ZŠ

Názov predmetu:	ETICKÁ VÝCHOVA
Časový rozsah výučby:	0,5 hodiny týždenne, spolu 33 hodín/40 hod/
Ročník:	Prvý
Škola:	Základná škola Pokroková 199 049 41 Krásnohorské Podhradie

Názov ŠkVP:	ŠkVP pre 1. stupeň
Kód a názov ŠVP:	
Stupeň vzdelania:	Základné ISCED 1
Vyučovacia jazyk:	Slovenský
Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma štúdia:	denná

1. Charakteristika učebného predmetu:

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu /zvnútornenie/ mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. Ciele učebného predmetu:

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou – súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľúti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Prvoradým cieľom etickej výchovy je rozvíjanie etických postojov a prosociálneho správania žiakov.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K = kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E = emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M = motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S = socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A = axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K = kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

3. Výhovné a vzdelávacie stratégie

Rozvoj komunikatívnych a sociálno-interakčných kompetencií

- vedieť sa dohodnúť pri realizácii prírodovedných činností
- rešpektovať a tolerovať rôznu úroveň zvládnutia jednotlivých úkonov
- hľadať nové možnosti využitia získaných zručností v čase mimo vyučovania spoločne s ďalšími žiakmi
- dokázať sa adaptovať na rôzne podmienky
- pracovať v tíme
- byť veku primerane zodpovedným a samostatným
- ponúknuť žiakom víziu spolupracujúceho spoločenstva ako základu pre dobré spolužitie
- nadväzovať prvé kontakty v triede a v škole
- komunikácia zamerať na sebaaprezentáciu a sociálne vzťahy
- rozvíjať pravidlá podporujúce spolužitie v skupine
- vzájomná úcta pri komunikácii
- úcta k vzájomným požiadavkám, vďačnosť za vykonané dobro
- vzájomná pomoc medzi spolužiakmi i členmi rodiny
- uvedomovať si hodnoty rodiny pre jednotlivca i pre spoločnosť
- uvedomovať si význam blízkeho človeka pre život jednotlivca

IKT

- vedieť vyhľadávať informácie týkajúce sa života človeka s využitím IKT
- používať získané vedomosti a zručnosti na tvorbu projektov
- využiť získané vedomosti na vlastný rozvoj osobnosti
- zvýšiť zdravotné povedomie
- poznávať jazyk vizuálnych médií

Rozvoj kritického myslenia a schopnosť riešiť problémy

- jasne vyjadriť problém, ktorý sa objaví pri rôznych činnostiach
- hľadať, navrhovať ďalšie možnosti na riešenie problému
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, fair-play, účelnosti
- korigovať nesprávne riešenie
- používať získané metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania a života žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné

Rozvoj funkčnej gramotnosti

- byť schopný využívať texty
- rozvíjať potenciál osobnosti v oblasti kultúry
- rozvíjať cítenie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie

Aplikácia základných postupov pri riešení praktických úloh a problémov

- vedieť aplikovať získané postupy v reálnom živote
- dokázať pracovať v tíme pri rešpektovaní rozmanitosti jednotlivcov
- začleniť do našej kultúrnej tradície
- rozvíjať u žiakov schopnosti a zručnosti pri riešení jednoduchých praktických aktivít a aby prostredníctvom nich spracovávali malé triedne projekty
- vyjadrovať svoje pocity vo vzťahu k prírode
- verbálne vyjadrovať pozitívne hodnotenia druhých
- na základe spoznávania pozitívnych vlastností svojich najbližších v rodine, v triede, v škole, v rovesníckych vzťahoch ... identifikovať problémy, navrhovať riešenia a pokúsiť sa ich riešiť
- vedieť zaujať postoj k ľuďom, ktorí sú nám nesympatickí, spôsobujú nám alebo druhým zlo
- rozvíjať fantáziu a tvorivosť pri zhotovovaní darčiekov pre súrodencov, rodičov, starých rodičov...

Environmentálna výchova

- vykonávať praktickú činnosť v súlade s ochranou a tvorbou životného prostredia
- vedieť prírodu využívať na relaxáciu

4. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Metódy vyučovania:

Podľa úrovne osvojovania poznatkov, **samostatnosti a hĺbky poznávacej činnosti žiakov** Lerner (1986) budeme využívať **5 metód výučby:**

- **výkladovo-ilustratívnu** (osvojovanie hotového informovania)
- **reproduktívnu** (osvojovanie spôsobu činnosti napodobovaním)
- **výkladovo-problémovú** (osvojovanie zdôvodňovaného informovania)
- **heuristickú** (osvojovanie skúsenosti z tvorivej činnosti etapovitým riešením problému)
- **výskumnú** (samostatné zisťovanie)

Formy výučby:

- **metodické**
- **sociálne**
- **organizačné**

METODICKÉ FORMY VÝUČBY

1. výkladové formy

- rozprávanie, objasňovanie, opis

2. dialogické formy

- rozhovor, beseda, diskusia

3. demonštračné formy

- demonštrácia postupu činnosti, ukážky riešenia úloh, zostavenia plánu
- ukážky predmetov, javov, zobrazení

4. formy samostatnej práce žiakov

- samostatné štúdium, pokus, diskusia medzi žiakmi
- písomné a grafické práce (riešenie testu, príprava referátu, počítačovej prezentácie)

SOCIÁLNE FORMY VÝUČBY

1. frontálna práca

Učiteľ pracuje naraz s celou triedou, pôsobí na všetkých žiakoch, napr. pri výklade, zadávaní úloh, hromadných previerkach.

2. individuálna práca

Učiteľ je v interakcii len s jedným žiakom, ktorý pracuje samostatne, napr. pri ústnom skúšaní, riešení príkladov, osvojovaní si určitej zručnosti.

3. skupinová práca

Učiteľ je v interakcii so skupinou, v ktorej žiaci spoločne pracujú na určitej úlohe, napr. v rámci cvičenia robia experiment, riešia zložitejšie úlohy.

Pri tejto sociálnej forme výučby je základnou podmienkou interakcia medzi žiakmi.

Pôsobenie učiteľa sa dostáva do úzadia a má poradnú, kontrolnú a korekčnú funkciu.

Skupinová práca žiakov môže byť diferencovaná a nediferencovaná.

Prvky spolupráce pôsobia zmiernujúco na individualistický charakter práce žiakov, ktorý môže viesť k ich nadmernej súťaživosti.

Koncepcia kooperatívnej výučby

V súčasnej škole je potrebné klásť stále väčší dôraz na schopnosti kooperácie.

Kooperatívne učenie sa je učenie sa v malých skupinách, kde žiaci vzájomne spolupracujú na riešení problémov a cieľovo rozvíjajú

- nielen individuálny proces učenia sa,
- ale tiež sociálne zručnosti.

ORGANIZAČNÉ FORMY VÝUČBY

- vyučovacia hodina
- projekty
- exkurzia, výlet
- brigáda, vychádzka
- záujmová činnosť, krúžok
- návšteva výstavy, koncertu, múzea, či inej inštitúcie
- súťaž, kultúrne vystúpenie
- domáca práca.

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra: PZ z etickej výchovy pre 1. ročník ZŠ, metodická príručka, detské časopisy

Didaktická technika: klasická a magnetická tabuľa, magnetofón, CD prehrávač, CD

Materiálne výučbové prostriedky: nástenné karty, obrazy, obrázky, fotografie

Ďalšie zdroje: , encyklopédie , internet, školská a miestna knižnica
M. Ďuríčková: Osmijanko (8x8=64 rozprávok)
M. Grznárová: Dvaja na ceste
J. Čapek: O psíčkovi a mačičke
M. Denková: Rozprávky čarovných kamienkov
D.Hevier : Nevyplazuj jazyk na leva, Päťka z nudy, Usmej sa srdiečko
D.Dušek: Pištáčík
J. Uličiansky: Podivuhodné príbehy siedmich morí
S. A. Exupéry: Malý princ
R. Dahl : Charlie a továreň na čokoládu, Kamoš a obor, Matilda, Čarodejnice, Fantastický pán Lišiak
A. Lindgrenová: Pipi dlhá pančucha, Emil z Lonnebergu
René Bília, Kveta Dašková: Prísne nepovinné
G. Kopietzová, J. Sommer: Charly Šikulka a Doktor Lupa naháňajú tigra
Povesti, báje, bájky

ETICKÁ VÝCHOVA V 1. ROČNÍKU – TEMATICKÉ CELKY

POSTOJE A ZRUČNOSTI V MEDZIĽUDSKÝCH VZŤAHOCH

8 h.

Ciele:

Vytvárať prosociálne spoločenstvo žiakov.

Témy:

Ponúknuť žiakom víziu spolupracujúceho spoločenstva ako základu pre dobré spolužitie /jeho jednoduché a viditeľné komponenty – sedenie v kruhu, formulovanie pravidiel typu mať právo byť vypočutý, právo nevyjadriť sa, mať vzájomnú úctu a dôveru – nevysmievať sa, hovoriť pravdu, chrániť veci svoje i iných.../.

Prvé kontakty v triede a v škole /zoznamovanie, oslovenie, pozdrav/.

Komunikácia zameraná na sebaaprezentáciu a sociálne vzťahy.

Pravidlá podporujúce spolužitie v skupine /po istom čase možno pravidlá prehodnocovať, dopĺňať/.

Obsahový štandard:

- pozná mená spolužiakov po mene
- pozná pravidlá skupiny a vie ich vysvetliť
- pozná spôsob ako vyjadriť pozdrav, vďačnosť a prosbu

Socio-afektívny výkonový štandard:

- chápe význam komunikácie pre dobré spolužitie v spoločenstve
- uvedomuje si potrebu vzájomnej úcty a dôležitosť vďačnosti

Konatívny výkonový štandard:

- vie sa predstaviť a učí sa prezentovať sám seba, hovoriť pravdu

PRVKY PROSOCIÁLNEHO SPRÁVANIA V ŽIACKOM KOLEKTÍVE

8 h.

Ciele:

Viesť žiakov k vzájomnej úcte, k empatii.

Témy:

Vzájomná úcta pri komunikácii /pekne sa oslovovať, pozdraviť sa, počúvať sa navzájom.../. Úcta k vzájomným požiadavkám, vďačnosť za vykonané dobro /prosím, ďakujem/.

Vzájomná pomoc medzi spolužiakmi i členmi rodiny.

Obsahový štandard:

- vie vysvetliť, čo je to úcta k ľuďom
- vie, aké má prvky úcta k vlastným rodičom, spolužiakom učiteľom

Socio-afektívny výkonový štandard:

- prežíva vďačnosť voči tým, čo mu robia dobre
- vníma víziu spolupracujúceho spoločenstva
- chápe potrebu vytvárať a dodržiavať pravidlá spoluzitia v skupine

Konatívny výkonový štandard:

- vie vhodne použiť pozdrav, prosbu a vyjadriť vďačnosť
- k spolužiakom je ústretový

ĽUDSKÁ DÔSTOJNOSŤ A SEBAÚCTA

8 h.

Ciele:

Viesť žiakov k sebaúcte, autonómii cítenia a myslenia.

Témy:

Uvedomovanie si vlastnej hodnoty /rozdiel medzi mnou a ostatným svetom/.
Poznanie a postupné zvnútorňovanie povedomia jedinečnosti a nedotknuteľnosti.
Vedenie k sebaovládaniu a znášaniu námahy pri prekonávaní prekážok.

Obsahový štandard:

- má slovnú zásobu, ktorá vyjadruje základné ľudské vlastnosti /dobrý, zlý, veselý, smutný, nahnevaný, radostný, vďačný, nevšímavý.../
- vie pomenovať svoje dobré vlastnosti

Socio-afektívny výkonový štandard:

- poznáva sám seba, uvedomuje si vlastnú hodnotu
- cíti potrebu potvrdzovania vlastnej hodnoty inými

Konatívny výkonový štandard:

- sebaúcta mu prináša pokoj /nepotrebuje žalovať, vyvyšovať sa nad iných, ponižovať ich.../
- badateľná snaha o sebaovládanie a znášanie námahy pri prekonávaní prekážok

POZITÍVNE HODNOTENIE INÝCH

8 h.

Ciele:

Naučiť sa hodnotiť, zaujímať stanoviská, rozlišovať dobro od zla.

Témy:

Človek a jeho hodnota – spoznávanie pozitívnych vlastností svojich najbližších v rodine, v triede, v škole, v rovesníckych vzťahoch.../Čo sa mi najviac páči na mojej mamičke, oteckovi, starkých.../.

Verbálne vyjadrovanie pozitívneho hodnotenia druhých.

Prehodnocovanie negatívnych skutočností /dobro – zlo, napr. branie si veci navzájom, posudzovanie a ponižovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti intelektu a prejavov – spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie..., klamanie a žalovanie.../.

Obsahový štandard:

- vie slovné vyjadriť rozdiel medzi dobrom a zlom na ľuďoch zo svojho okolia

Socio-afektívny výkonový štandard:

- teší sa z dobra a odmieta zlo vo svojom okolí /na svojich najbližších v rodine, v triede, v škole, v rovesníckych vzťahoch/

Konatívny výkonový štandard:

- je schopný oceniť dobro na iných, vie aj prijať ocenenie
- rozvíjať postoj k ľuďom, ktorí sú mu nesympatickí
- osobná aktivita pri vytváraní pozitívnych vzťahov a klímy v spoločenstve

NAŠA RODINA

8 h.

Ciele:

Osvojovať si sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi.

Témy:

Uvedomovanie si hodnoty rodiny pre jednotlivca i pre spoločnosť /Čo sa mi na našej rodine najviac páči?/.

Príbuzenské vzťahy /S kým z rodiny si najviac rozumiem...? Čo by som mohol urobiť pre lepšie vzťahy v našej rodine, ktoré z rodinných pravidiel sa mi najtlačšie dodržiavajú.../.

Rodičovská láska a jej význam v živote dieťaťa /konkrétne emocionálne prejavy, prejavy starostlivosti, pomoci.../.

Úcta, komunikácia a pomoc medzi členmi rodiny /Koho rád pozorujem pri práci? /Čo by som rád vedel ako moji blízki.../.

Význam blízkeho človeka pre život jednotlivca.

Obsahový štandard:

- vie identifikovať a slovné vyjadriť rodinné vzťahy /mama, otec, brat, sestra, súrodenec, starí rodičia, teta, strýko, ujo, bratranec, sesternica/

Socio-afektívny výkonový štandard:

- reflektuje dobro plynúce z rodiny, vie vyjadriť, čo ho na rodinných vzťahoch teší, čo je v rodine najdôležitejšie
- vie zo svojho pohľadu ohodnotiť dobro ochrany a lásky, ktoré mu rodina poskytuje

Konatívny výkonový štandard:

- dobro zažitú v rodine prenáša do žiackeho kolektívu
- rád hovorí o pekných veciach v rodine
- vie členom rodiny opätovať dobro v rôznych situáciách /príprava darčeka, slovné vyjadrenie.../

Názov predmetu:	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby:	1 hodina
Ročník:	prvý
Škola:	Základná škola, Pokroková 199 049 41 Krásnohorské Podhradie
Názov ŠkVP:	ŠkVP pre I. stupeň ZŠ
Kód a názov ŠVP:	ISCED 1
Stupeň vzdelania:	základné
Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma štúdia:	denná
Vyučovacia jazyk:	slovenský

Učebné osnovy pre HV v I. ročníku ZŠ

1. Charakteristika učebného predmetu

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom činnostným zážitkovým, kde na báze hudobných a hravých činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdzajú sa v nich záujem o elementárne muzikovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na posilňovanie vrodených a prirodzených predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta.

Spoločná úloha vzdelávacieho okruhu Umenie a kultúra je sprostredkovať národné a svetové kultúrne dedičstvo a prispieť k položeniu základov všeobecnej vzdelanosti národa.

Východiskom tohto poznávania má byť vždy samotná hudba a hudobné aktivity žiakov. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu, a to s realizovaním komplexne chápaných hudobných činností, so zámerom všestranne zapojiť žiakov do hudobno-výchovného procesu.

Dobre známa sústava hudobných činností je rozšírená o hudobno-dramatické činnosti, ktoré majú integrujúci charakter, spájajú v sebe hudobné činnosti, ako aj skúsenosti, vedomosti a zručnosti z literárnej, etickej, výtvarnej a telesnej výchovy na báze zážitkového učenia. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy styku žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, pohybom, hrou na detských hudobných nástrojoch. Tvoria základný prostriedok na rozvíjanie všeobecných a hudobných schopností žiakov. Hudobné činnosti nemôžu byť izolované, ale sa majú vzájomne dopĺňať a podporovať.

V prvých ročníkoch primárneho vzdelávania majú prevahu hudobné prejavy: vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne, podporené perцепčnými a hudobno-dramatickými činnosťami. Hudobné činnosti učiteľ usmerňuje tak, aby prinášali radosť, aby sa každý žiak prejavil v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Prostredníctvom individuálneho prístupu pri vedení hudobno-výchovného procesu by sa mali zapájať do jednotlivých hudobných činností všetky skupiny žiakov bez strachu z osobného zlyhania. Každá hudobná činnosť musí byť zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, stimuláciu najschopnejších žiakov, povzbudzovanie menej nadaných a podporovanie najslabších žiakov.

V primárnom vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel.

Hudobná výchova pomáha rozvíjať citový svet žiakov v otvorenej atmosfére radosti a lásky, formou partnerského dialógu učiteľa so žiakmi- bez mentorovania, autoritárstva a tlaku na hromadené vedomosti.

Výsledok hudobno výchovnej práce významne ovplyvňuje erudovaný a zaniatený učiteľ, ktorý je schopný naplniť požiadavky školského vzdelávacieho programu flexibilne a optimálne tak, aby aj prostredníctvom hudby formoval celistvú osobnosť žiakov.

18 Ciele učebného predmetu

Cieľom je prostredníctvom:

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti si osvojiť hudobný materinský jazyk a takto prispieť rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Kognitívne ciele:

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem
- prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, hudobného jazyka, výrazových prostriedkov, učiť sa s nimi tvorivo pracovať a využívať ich ako prostriedok komunikačný a sebvýjadrovací bez nároku na definíciu pojmov,
- prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, k rozvíjaniu hudobnosti prostredníctvom komplexných hudobných činností,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hier k hrám s pravidlami,
- poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel, vybrané umelecké diela tak, aby vzhľadom na mieru svojich skúseností žiaci chápali a interpretovali výpovede predložených veku primeraných umeleckých diel,
- získať základy hudobného myslenia, elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a vkusových postojoch.

Socioafektívne ciele:

- uvedomovanie sa a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť,
- empaticky pristupovať k precítaniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje,
- bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- získať schopnosť spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty,
- chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnenia svojho života.

Psychomotorické ciele:

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v projektoch,
- dokázať zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

19 Výchovné a vzdelávacie stratégie

Základným zámerom HV je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa :

- rozvíjal citový svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaní sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického poliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.

20 Stratégie vyučovania

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy,
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metóda hrania rolí, špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené osvojovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

21 Učebné zdroje

- učebnica pre 1. ročník ZŠ,
- klasická a magnetická tabuľa,
- metodická príručka,
- obrazový a obrázkový materiál, nástenné obrazy,
- hudobný materiál,
- internet, školská, miestna a vedecká knižnica.

22 Obsah vzdelávania

V 1. – 3. ročníku primárneho stupňa vzdelávania učivo HV nie je rozdelené do tematických celkov.

Vokálno- intonačné činnosti.

Obsahový štandard:

Získať základné spevácke zručnosti a návyky. Detské a ľudové piesne spievať čisto a rytmicky presne, adekvátne nálade. Vedieť zaspievať dvojhlasný kánon a jednoduchý dvojhlas. Poznať delenie slovenských ľudových piesní podľa tematiky a folklórnych oblastí, slovenské zvykoslovie. Poznať a správne realizovať hodnoty nôt, mená nôt h-d2, husľový kľúč, 2/4, 4/4, 3/4 takt. Podľa fonogestiky vedieť zaspievať jednoduché durové melódie. Vedieť vytvoriť melodické otázky odpoved', k predvetiu závetie. Sluchom rozoznať durové a molové melódie a súzvučky.

Výkonový štandard:

Vedieť správne zaspievať 20 detských a ľudových piesní, hier so spevom. Hymnu SR. Chápať poslanie ľudovej hudobnej kultúry v živote človeka. Podľa fonogestiky vedieť zaspievať jednoduché durové melódie.

Vyučovacie stratégie:

Intonačná metóda, imitačná metóda a kombinovaná metóda osvojovania piesní, dialóg a diskusia.

Inštrumentálne činnosti.

Obsahový štandard:

Poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na nich, sluchom ich rozoznať. Vedieť tvoriť a realizovať jednoduché sprievody k piesňam, rytmické motívy. Pomocou detských hudobných nástrojov realizovať zvukovú podobu javov, nálad, podporiť náladu piesne a skladby.

Výkonový štandard:

Vedieť hrať rytmické motívy pozostávajúce z hodnôt štvrt'ových, osminových, polových nôt a pomlčiek, použiť ich pri tvorbe sprievodu k piesňam.

Vyučovacie stratégie:

Riadené osvojovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Hudobno-pohybové činnosti.

Obsahový štandard:

Vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky. Taktovať v 2/4 a 3/4 takte. Ovládať kroky čardáša, valčíka, mazúrky. Pohybom vyjadriť náladu hudby.

Výkonový štandard:

Pohybom správne reagovať na hudbu. Ovládať základné kroky čardáša, valčíka, mazúrky.

Vyučovacie stratégie:

Skupinové a skúsenostné metódy.

Percepčné činnosti.

Obsahový štandard:

Poznať krátke veku primerané skladby a vedieť verbalizovať hudobný zážitok, vedieť ho vizualizovať a vyjadriť pohybom. Sluchom rozoznať kontrast v hudbe, totožné, podobné a odlišné motívy a hudobné myšlienky a časti skladby, druhy ľudského hlasu, základné sláčikové, dychové, bicie hudobné nástroje, klavír.

Výkonový štandard:

Po viacnásobnom vypočutí poznať min. 4 hudobné skladby a ich autorov. Dokázať vystihnúť náladu piesní a počúvanej hudby.

Vyučovacie stratégie:

Skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí.

Hudobno-dramatické činnosti.

Obsahový štandard:

Vytvárať vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore-hudobné nástroje ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad. Hudobné vyjadrenie kontrastu v príbehu.

Výkonový štandard:

Využiť všetky činnosti pri predvedení dramatického príbehu.

Vyučovacie stratégie:

Metóda hrania rolí.

23 Kompetencie absolventa primárneho vzdelávania

Vokálne činnosti:

- Funkčné držanie tela, základy speváckeho dýchania, jasná artikulácia.
- Čistý kultivovaný spev so zodpovedajúcim výrazom v rozsahu c1-a1.
- Melodická ozvena 5-3 /kukučka/, fanfárové tóny, melodická otázka a odpoveď.

- Melodizácia textu, mien, riekaniek v priestore 1.-6. stupňa s využitím štvrt'ových a osminových hodnôt s oporou grafického názoru a pohybu, jej tvorivé uplatnenie v hudobných hrách.

Inštrumentálne činnosti:

- Hranie jednoduchých rytmov na detských hudobných nástrojoch.
- Štylizácia charakteristických zvukov a javov z prírody, okolitého prostredia a sveta rozprávok na detských hudobných nástrojoch.
- Hra jednoduchých ostinátnych sprievodov a jednoduchých sprievodov k piesňam a hudobným hrám na DHN v 2/4, 3/4 takte zo štvrt'ových a osminových hodnôt.

Percepčné činnosti:

- Rozlišovanie zvukov okolitého sveta.
- Rozlišovanie tónov vysoký, nízky, rovnaký, silný, slabý, tempo pomalé, rýchle.
- Rozlišovanie piesne, nástrojovej skladby.
- Podľa počutia rozlišovať zvukové zafarbenie hudobných nástrojov a používanie DHN.
- Podľa počutia poznať slovenskú hymnu.

Hudobno-pohybové činnosti:

- Rozlišovanie a pohybové vyjadrenie rytmu a charakteru sprevádzanej piesne/krok, chôdza, dopredu, dozadu, na mieste, poklus, beh/.
- Vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele /tlieskanie, plieskanie, podupy podľa hudby/.
- Realizácia ľudových tanečných hier so spevom.
- Pohybové vyjadrenie vzťahov vysoko-nízko, stúpanie-klesanie melódie, silno-slabo, pomaly-rýchlo.

Hudobno-dramatické činnosti:

- Vytvorenie vlastnej krajiny na improvizáciu v danom tónovom priestore.
- Piesne na dvoch tónoch.
- Hra na ozvenu-podobnosť a totožnosť.
- Zmena výrazu a tempa ako prostriedok na charakterizáciu.
- Hudobné nástroje-prostriedok charakterizácie.
- Kontrasty v príbehu.
- Jednoduchý príbeh s využitím hudobných nástrojov, hry na ozvenu, hry na telo /Prší, prší/.

UČEBNÉ OSNOVY PRE TELESNÚ VÝCHOVU V 1. ROČNÍKU ZŠ

Názov predmetu	Telesná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne / spolu 66 hodín
Ročník	piaty
Škola	Základná škola Pokroková 199 Krásnohorské Podhradie
Názov ŠkVP	ŠkVP pre 1. stupeň
Kód a názov ŠVP	
Stupeň vzdelania	Základné ISCED 1
Vyučovací jazyk	slovenský
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

1. Charakteristika učebného predmetu

Zameranie telesnej výchovy v oblasti primárneho vzdelávania je dominantne zamerané na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne praktické a teoretické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov. Ďalej prispieva k formovaniu kladného vzťahu k pohybovým aktivitám a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Svojím zameraním má telesná výchova výnimočné postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva najmä široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s dôrazom na hrubú a jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

2. Ciele učebného predmetu

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vdelávacej oblasti "Zdravie a pohyb" platných pre celú školskú telesnú výchovu.

Všeobecné ciele

- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností,
- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie, uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy je pozitívna stimulácia vývinu kultúrne zdravotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Cieľ zameraný na osobnostný rozvoj

Mať vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach a pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku i po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej.

Cieľ zameraný na zdravie

Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote.

Cieľ zameraný na motoriku

Mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami, mať optimálne primerane veku rozvinuté pohybové schopnosti, preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii pohybových činností.

Cieľ zameraný na postoje

Prejavovať záujem o pohybové činnosti, prezentovať pozitívny vzťah k ich pravidelnej realizácii, aplikovať ich v každodennom živote.

Kompetencie absolventa primárneho vzdelávania z telesnej výchovy

- Má vytvorený základný pojmový aparát na veku primeranej úrovni prostredníctvom poznatkov z realizovaných pohybových aktivít, aktuálnych skúseností a športových záujmov.
- Dokáže v pohybových činnostiach uplatňovať princípy fair-play, je tolerantný k súperom pri súťažiach, vie kooperovať v skupine, akceptuje práva a povinnosti účastníkov hry, súťaže a svojím správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie.

- Má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy, vie ich aplikovať a tvorivo rozpracovať v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase.
- Má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť.
- Dokáže v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia.

Pozná a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie a dokáže svoje zdravie upevňovať prostredníctvom každodenného pohybu.

Špecifikácia kompetencií, ktoré si má žiak rozvíjať v kontexte s kľúčovými kompetenciami a ich prepojenie so vzdelávacou oblasťou a učebným predmetom:

Komunikácia v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch

- vyjadrovať sa veku primeranou športovou terminológiou,
- vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami
- interaktívne a kreatívne reagovať na otázky súvisiace so športovou činnosťou,
- dokázať komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne, ale i významných športových súťažiach a sviatkoch /OH, MS, ME a pod./ využívať šport ako súčasť pozitívneho medzikultúrneho porovnávania.

Matematická kompetencia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využívať vyjadrovanie telom a pohybom
- rozvíjať priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,
- rozvíjať logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach,
- využívať poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch.

Digitálna kompetencia

Využívať informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami.

Spoločenské a občianske kompetencie

- vytvoriť si vlastnú identitu /nájsť si svoje miesto/ pri aktívnej športovej činnosti – svojej účasti na nej v rámci skupiny, tímu a pod.
- vedieť rešpektovať práva a povinnosti / svoje i iných/ pri realizovaných športových aktivitách,
- vedieť kooperovať pri športových aktivitách,
- byť tolerantný pri iných názoroch na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastolovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov.

Naučiť sa učiť sa

- aktívne využívať informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase
- mať záujem o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu.

Iniciatívnosť a podnikavosť

- vedieť s kamarátmi realizovať aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí
- byť iniciatívny pri aplikácii pohybových činností do svojho vlastného denného režimu.

Kultúrne povedomie a vyjadrovanie

Mať motorickú gramotnosť / ako výsledok pohybového vzdelávania/, ktorá je súčasťou kultúrnej gramotnosti človeka.

3. Výchovno-vzdelávacie stratégie

Rozvoj komunikatívnych a sociálno-interakčných kompetencií

- vedieť sa dohodnúť pri realizácii športových a pohybových hier
- rešpektovať a tolerovať rôznu úroveň zvládnutia jednotlivých športových a pohybových úkonov
- hľadať nové možnosti využitia získaných zručností v čase mimo vyučovania spoločne s ďalšími žiakmi
- dokázať sa adaptovať na rôzne podmienky
- pracovať, športovať v tíme
- byť veku primerane zodpovedným a samostatným

IKT

- vedieť vyhľadávať informácie so športovou a pohybovou tematikou s využitím IKT
- používať získané vedomosti a zručnosti na tvorbu projektov so športovou tematikou
- využiť získané vedomosti na vlastný rozvoj osobnosti
- zvýšiť zdravotné povedomie
- orientovať sa v športovej a pohybovej tematike – získavanie nových informácií o jednotlivých športových odvetviach

Rozvoj kritického myslenia a schopnosť riešiť problémy

- rozpoznať problém v priebehu pohybových aktivít /zdravotný, hra nie podľa zásad fair-play, ...
- jasne vyjadriť problém, ktorý sa objaví pri rôznych činnostiach
- hľadať, navrhovať ďalšie možnosti na riešenie problému
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, fair-play, účelnosti
- korigovať nesprávne riešenie
- používať získané metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania a života žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné

Rozvoj funkčnej gramotnosti

- byť schopný využívať texty
- rozvíjať potenciál osobnosti v oblasti športu, pohybu

Aplikácia základných postupov pri riešení praktických úloh a problémov

- vedieť aplikovať získané postupy v reálnom živote
- dodržiavať zásady fair-play
- dokázať pracovať v tíme pri rešpektovaní rozmanitosti jednotlivcov

Environmentálna výchova

- vykonávať športovú a pohybovú činnosť v súlade s ochranou a tvorbou životného prostredia
- vedieť prírodu využívať na relaxáciu, športovú a pohybovú činnosť

4. Stratégie vyučovania

V primárnej edukácii je úlohou školy zabezpečiť komplexný pohybový režim žiakov danej školy. Pre splnenie všetkých cieľov telesnej výchovy je potrebné realizovať tieto organizačné formy:

- ranné cvičenia – denne na začiatku 1. vyučovacej hodiny
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín – denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch
- rekreačné využívanie prestávok, predovšetkým veľkú prestávku. V prípade nepriaznivého počasia zabezpečiť okysličenie organizmu 2-3 minútovými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín
- vyučovacia hodina telesnej výchovy – hlavná organizačná forma
- pohybové aktivity v školskom klube detí
- záujmové útvary na škole s pohybovým zameraním
- školské športové súťaže – pravidelné i nepravidelné
- kurz základného plávania
- cvičenia v prírode – dvakrát ročne v rozsahu 4 hodín v rôznom ročnom období

5. Učebné zdroje

- odborné publikácie k jednotlivým témam
- IKT
- športové záznamy, TV, časopisy, denná tlač,...

Učebné osnovy **Jazyk a komunikácia**

Názov predmetu	Anglický jazyk
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 99 hodín
Ročník	piaty
Škola (názov, adresa)	ZŠ Krh. Podhradie, Pokroková 199
Názov ŠkVP	ŠkVP pre 2 stupeň zákl. vzdelávania
Kód a názov ŠVP	ISCED 2 – sekundárne vzdelávanie
Stupeň vzdelania	Základné
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. Charakteristika predmetu

Anglický jazyk podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Efektívne zodpovedá požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe. Komunikácia a rozvoj kompetencií v anglickom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov.

Nová koncepcia základnej pedagogickej dokumentácie vychádza so základného dokumentu: Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (SERR), ktorý bol vytvorený na pôde Rady Európy.

Časový rozsah výučby sú 3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín . Anglický jazyk sa bude vyučovať v základnej úrovni nazvanej Používateľ základov jazyka, ktorá sa ďalej delí na úroveň A1 (fáza objavovania / oboznamovania sa s jazykom) a úroveň A2 (počiatočná fáza využívania základných komunikačných nástrojov)

2. Ciele vyučovania anglického jazyka

Cieľom vyučovania anglického jazyka na základnej škole je naučiť žiakov všetky formy dorozumievania sa v danom jazyku na stredne pokročilej úrovni . V súčasnosti majú žiaci stále viac možností uplatňovať svoje jazykové zručnosti pri hovorení, počúvaní, či už priamo cez živú osobu, alebo prostredníctvom rozhlasu a televízie. V čase rozvoja počítačovej techniky je písanie a čítanie v anglickom jazyku medzi ľuďmi v celom svete veľmi rozšírené.

Preto je úlohou základnej školy, aby žiaci:

- dostali pevné základy, na ktorých budú budovať svoje rečové zručnosti až do najvyššej možnej formy zvládnutia s dostatočným uplatnením v praxi
- boli vedený k samostatnosti v štúdiu jazyka tým , že majú dostatok priestoru pre intenzívnu a tvorivú prácu
- sa naučili používať rôzne materiály na štúdium a vedeli pracovať so slovníkmi
- dosiahli prechod z reproduktívnej do produktívnej formy komunikácie
- mali schopnosť uplatniť svoje vedomosti z funkcie jazyka, t.j. vedeli sa dorozumieť v rôznych komunikačných situáciách, v rovnováhe so štruktúrou jazyka, t.j. mali primerané znalosti gramatiky
- boli pripravení úspešne pokračovať v štúdiu na strednej škole

3. Výchovnovzdelávacie stratégie

Výučba smeruje k tomu aby žiak:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Komunikačné jazykové kompetencie

Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň A1:

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, tieto výrazy a frázy dokáže používať,
- dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť

1. Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,

- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s cudzincami,
- dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- dokáže vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

2. Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.

3. Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

Slovná zásoba

UČEBNÉ OSNOVY PRE PRÍRODU A SPOLOČNOSŤ V PREDMETE PRÍRODOVEDA PRE 1. ROČNÍK ZŠ

Názov predmetu:	PRÍRODOVEDA
Časový rozsah výučby:	0,5 hod. týždenne, spolu 16,5 hodín
Ročník:	prvý
Škola:	Základná škola Pokroková 199 Krásnohorské Podhradie
Názov ŠKVP:	ŠKVP pre I. stupeň ZŠ
Kód a názov ŠVP:	ISCED 1
Stupeň vzdelania:	základné
Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma štúdia:	denná
Vyučovacia jazyk:	slovenský

1. Charakteristika učebného predmetu

Vyučovacia predmet Prírodoveda je jedným z vyučovacích predmetov ŠVP, vzdelávacej oblasti PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ /prírodoveda, vlastiveda/. Je povinným predmetom pre žiakov 1. stupňa v 1. – 4. ročníku .

Tematické celky:

1. Zmeny v prírode
2. Osobná hygiena a psychohygiena
3. Plynutie času
4. Zvieratá
5. Rodina
6. Voda
7. Rastliny a semená
8. Hmota

Predmet Prírodoveda predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov dieťaťa. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravotveda. Oblasti sú integrované predovšetkým preto, lebo cieľom predmetu nie je rozvíjanie obsahu samostatných vedných disciplín, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesná stránka samotného poznávacieho procesu.

Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosť a úroveň ich kognitívnych schopností. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým.

Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

2. Ciele učebného predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Cieľ je možné bližšie špecifikovať; prírodoveda má deti viesť k:

- spoznávaniu životného prostredia, k pozorovaniu zmien, ktoré sa v ňom dejú, k vnímaniu pozorovaných javov ako častí komplexného celku prírody.
- rozvoju schopnosti získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch.
- rozvoju schopnosti pozorovať s porozumením prostredníctvom využívania všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov, interpretovať získané informácie objektívne.
- opisovaniu, porovnávaníu a klasifikácii informácií získaných pozorovaním.
- rozvoju schopnosti realizovať jednoduché prírodovedné experimenty.
- nazeraníu na problémy a ich riešenia z rôznych uhlov pohľadu.
- tvorbe a modifikácii pojmov a predstáv, ktoré opisujú a vysvetľujú základné prírodné javy a existencie.
- uvedomeníu si potreby prírodu chrániť a k aktívnemu zapojeníu sa do efektívnejšieho využívania látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje.
- poznáníu fungovania ľudského tela, k rešpektovaniu vlastného zdravia a k jeho aktívnej ochrane prostredníctvom zdravého životného štýlu.

Čiastkové ciele predmetu

Jedným z parciálnych cieľov predmetu je efektívny a postupný **rozvoj myslenia** dieťaťa.

Dieťa, ktoré ešte nie je schopné abstraktne myslieť a jeho logické myslenie je zatiaľ nasmerované na konkrétnu realitu (empíriu) je systematicky vedené tak, aby získalo čo najviac empirického materiálu o všeobecných prírodných javoch a aby sa na týchto konkrétnych javoch postupne učilo základným logickým operáciám. Prvý a druhý ročník Prírodovedy je preto zameraný najmä na aktívnu manipuláciu s materiálmi, s ktorými sa deti bežne stretávajú. Deti sú vyučovaním usmerňované k skúmaníu čiastkových aspektov bežných situácií tak, aby:

- sa rozvíjala ich schopnosť pozorovať detaily vzhľadom na celok (s čím neskôr súvisí schopnosť syntézy),
- sa naučili porovnávať (s čím neskôr súvisí schopnosť dedukcie),
- sa naučili identifikovať premenné skúmanej situácie (s čím neskôr súvisí schopnosť tvorby testov hypotéz a predpokladov),
- vedeli identifikovať podstatné znaky objektov a ich premenlivé znaky (s čím neskôr súvisí schopnosť identifikovať výnimku alebo pravidlo),
- sa učili zovšeobecňovať vyslovovaním záveru z niekoľkonásobných pozorovaní (s čím neskôr súvisí schopnosť aplikovať osvojené vysvetlenie na podobné javy a modifikovať ho, ale aj schopnosť indukcie),
- sa naučili vyjadrovať svoje predstavy o javoch slovom a obrazom (s čím neskôr súvisí schopnosť modifikácie predstáv abstraktnou manipuláciou – analýzou javu s imaginárnym druhým ja – využitie egocentrickej reči ako prostriedku myslenia),
- si rozvíjali schopnosť argumentácie s využívaním kauzality (s čím neskôr súvisí schopnosť tvoriť hypotézy opodstatnené vlastnou teóriou),

- dokázali zdieľať svoje predstavy s vrstovníkmi v pracovnej skupine (s čím neskôr súvisí schopnosť efektívnej kooperácie).

Deti sú vedené vo vzdelávacom procese tak, aby

- si správne naplnili a vzájomne poprepájali základné prírodovedné pojmy, ktoré charakterizujú bežne pozorované skutočnosti pochopiteľné v ich veku (s čím neskôr súvisí schopnosť flexibilnejšieho používania pojmov) – napríklad čo je koreň, stonka, list, kvet – ako spolu súvisia a prečo,...
- si osvojili vybrané vedecké pojmy, na ktorých je možné rozvíjať prírodovedné schopnosti (s čím neskôr súvisí schopnosť abstrakcie) – napríklad čo je to magnetizmus, svetlo, zvuk, farba,...
- si osvojili základy vedeckej terminológie a vedeli ju odlíšiť od bežnej, nevedeckej komunikácie (s čím neskôr súvisí chápanie vedeckej systematiky), napríklad názvy rôznych druhov rastlín a živočíchov, ...
- si osvojili vedomosti o vzťahoch živej a neživej prírody (s čím neskôr súvisí chápanie ekologických a environmentálnych problémov), napríklad potravinové reťazce, ekosystematické vzťahy,...
- si modifikovali obsahy vybraných pojmov, ktoré majú v bežnom živote nevedecký obsah (s čím neskôr súvisí lepšia schopnosť modifikovať obsahy iných pojmov ako aj schopnosť rozširovať a naopak zužovať aplikovateľnosť pojmov na javy a predmety) – napríklad pojmy rozpúšťanie a roztápanie, hmotnosť, príťažlivosť, ...

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Rozvoj komunikatívnych a sociálno-interakčných kompetencií

- vedieť sa dohodnúť pri realizácii prírodovedných činností
- rešpektovať a tolerovať rôznu úroveň zvládnutia jednotlivých úkonov
- hľadať nové možnosti využitia získaných zručností v čase mimo vyučovania spoločne s ďalšími žiakmi
- dokázať sa adaptovať na rôzne podmienky
- pracovať v tíme
- byť veku primerane zodpovedným a samostatným

IKT

- vedieť vyhľadávať informácie s prírodovednou tematikou s využitím IKT
- používať získané vedomosti a zručnosti na tvorbu projektov s prírodovednou tematikou
- využiť získané vedomosti na vlastný rozvoj osobnosti
- zvýšiť zdravotné povedomie
- orientovať sa v prírodovednej tematike – získavanie nových informácií o jednotlivých odvetviach
- poznávať jazyk vizuálnych médií

Rozvoj kritického myslenia a schopnosť riešiť problémy

- jasne vyjadriť problém, ktorý sa objaví pri rôznych činnostiach
- hľadať, navrhovať ďalšie možnosti na riešenie problému
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, fair-play, účelnosti
- korigovať nesprávne riešenie
- používať získané metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania a života žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné

Rozvoj funkčnej gramotnosti

- byť schopný využívať texty
- rozvíjať potenciál osobnosti v oblasti kultúry
- rozvíjať cítenie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie

Aplikácia základných postupov pri riešení praktických úloh a problémov

- vedieť aplikovať získané postupy v reálnom živote
- dokázať pracovať v tíme pri rešpektovaní rozmanitosti jednotlivcov
- začleniť do našej kultúrnej tradície

Environmentálna výchova

- vykonávať prírodovednú činnosť v súlade s ochranou a tvorbou životného prostredia
- vedieť prírodu využívať na relaxáciu

4. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Metódy vyučovania:

Podľa úrovne osvojovania poznatkov, **samostatnosti a hĺbky poznávacej činnosti žiakov** Lerner (1986) budeme využívať **5 metód výučby**:

- **výkladovo-ilustratívnu** (osvojovanie hotového informovania)
- **reproduktívnu** (osvojovanie spôsobu činnosti napodobovaním)
- **výkladovo-problémovú** (osvojovanie zdôvodňovaného informovania)
- **heuristickú** (osvojovanie skúsenosti z tvorivej činnosti etapovitým riešením problému)
- **výskumnú** (samostatné zisťovanie)

VÝKLADOVO-ILUSTRATÍVNA METÓDA

(osvojovanie poznatkov žiakmi hotovými informáciami od učiteľa)

Učiteľ pri výkladovo-ilustratívnej metóde oznamuje žiakom hotovú informáciu, špeciálne vybrané poznatky, organizuje prijímanie informácie žiakmi, ukazuje vzory činností, v ktorých sa tieto poznatky aplikujú v praxi.

REPRODUKTÍVNA METÓDA

(osvojovanie spôsobov činností žiakmi napodobovaním činnosti učiteľa)

Učiteľ pri reproduktívnej metóde organizuje systém cvičení na reprodukovanie činností, ktoré sú žiakom známe a pochopené prostredníctvom výkladovo-informatívnej metódy.

VÝKLADOVO-PROBLÉMOVÁ METÓDA

(osvojovanie poznatkov žiakmi zdôvodňovaným informovaním učiteľa)

Učiteľ nastoľuje problém, sám ho rieši, pritom však ukazuje spôsob riešenia v jeho skutočných, žiakom však prístupných protikladoch, poukazuje na myšlienkový postup pri jeho riešení. Učiteľ ukazuje vzory poznávania, riešenia problémov.

HEURISTICKÁ METÓDA

(osvojovanie skúseností z tvorivej činnosti žiakmi etapovitým riešením problému)

Učiteľ pri heuristickej metóde riadi skúmanie problému, formuluje protiklady, sám plánuje jednotlivé kroky riešenia problému, postup zisťovania, ale riešenie jednotlivých krokov vykonávajú samostatne žiaci.

Jednou z realizácií heuristickej metódy je forma **brainstormingu**.

- účastníci za stanovenú časovú jednotku (napr. 10 min.) hľadajú a zverejňujú na danú tému čo najviac podvedomých, spontánnych nápadov
- tie sa priebežne zverejňujú na tabuli, prípadne na papier
- nápady nie sú hodnotené
- po uplynutí stanoveného času účastníci nápady podrobujú analýze, hľadajú najvýraznejšie
- vytriedené nápady potom zoskupujú do určitých tematických okruhov a zovšeobecňujú ich
- nakoniec sa vyberie jeden alebo viacej nápadov na riešenie daného problému
- a realizuje sa riešenie

Brainstorming sa realizuje v niekoľkých etapách:

1. oboznámenie účastníkov s cieľom stretnutia, problémom a s pravidlami
2. tvorba nápadov, riešení (vlastný brainstorming)
3. prestávka - môže trvať niekoľko minút, hodín, ale aj dní
4. vyhodnocovanie návrhov, riešení

VÝSKUMNÁ METÓDA

(osvojovanie skúseností z tvorivej činnosti samostatným riešením problému)

Učiteľ vytyčuje problém, ale celkové riešenie spočíva na žiakovi.

Jej podstatou je predloženie určitej úlohy, ktorá má komplexnejší charakter a ktorý žiaci majú riešiť.

Formy výučby:

- **metodické**
- **sociálne**
- **organizačné**

METODICKÉ FORMY VÝUČBY

1. výkladové formy

- rozprávanie, objasňovanie, opis

2. dialogické formy

- rozhovor, beseda, diskusia

3. demonštračné formy

- demonštrácia postupu činnosti, ukážky riešenia úloh, zostavenia plánu
- ukážky predmetov, javov, zobrazení

4. formy samostatnej práce žiakov

- samostatné štúdium, pokus, diskusia medzi žiakmi
- písomné a grafické práce (riešenie testu, príprava referátu, počítačovej prezentácie)

SOCIÁLNE FORMY VÝUČBY

1. frontálna práca

Učiteľ pracuje naraz s celou triedou, pôsobí na všetkých žiakov, napr. pri výklade, zadávaní úloh, hromadných previerkach.

2. individuálna práca

Učiteľ je v interakcii len s jedným žiakom, ktorý pracuje samostatne, napr. pri ústnom skúšaní, riešení príkladov, osvojovaní si určitej zručnosti.

3. skupinová práca

Učiteľ je v interakcii so skupinou, v ktorej žiaci spoločne pracujú na určitej úlohe, napr. v rámci cvičenia robia experiment, riešia zložitejšie úlohy.

Pri tejto sociálnej forme výučby je základnou podmienkou interakcia medzi žiakmi. Pôsobenie učiteľa sa dostáva do úzadia a má poradnú, kontrolnú a korekčnú funkciu. Skupinová práca žiakov môže byť diferencovaná a nediferencovaná. Prvky spolupráce pôsobia zmiernujúco na individualistický charakter práce žiakov, ktorý môže viesť k ich nadmernej súťaživosti.

Koncepcia kooperatívnej výučby

V súčasnej škole je potrebné klásť stále väčší dôraz na schopnosti kooperácie. Kooperatívne učenie sa je učenie sa v malých skupinách, kde žiaci vzájomne spolupracujú na riešení problémov a cieľovo rozvíjajú

- nielen individuálny proces učenia sa,
- ale tiež sociálne zručnosti.

ORGANIZAČNÉ FORMY VÝUČBY

- vyučovacia hodina
- projekty
- exkurzia, výlet
- brigáda, vychádzka
- záujmová činnosť, krúžok
- návšteva výstavy, koncertu, múzea, či inej inštitúcie
- súťaž, kultúrne vystúpenie
- domáca práca.

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra: PZ z prírodovedy pre 1. ročník ZŠ, metodická príručka, detské časopisy

Didaktická technika: klasická a magnetická tabuľa

Materiálne výučbové prostriedky: nástenné karty, obrazy, obrázky, fotografie, prírodniny, manipulačné atlasy rastlín, zvierat, plodov.

Ďalšie zdroje: školská a miestna knižnica, encyklopédie ,internet.

Učebné osnovy

Názov predmetu	Dejepis
Časový rozsah výučby	1 rok
Škola	ZŠ – Krásnohorské Podhradie Pokroková 199, 049 41
Stupeň vzdelania	základné
Názov ŠVP	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Ročník	piaty
Forma štúdia	denná

1. Charakteristika predmetu

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Pomocou vyučovania dejepisu sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Postupne si osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie kontinuity historickej pamäte v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Dejepis na základnej škole kladie dôraz najmä na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasťou kultivovania ich historického vedomia. Prítom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektuje kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločností. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových medzipredmetových kompetencií – spôsobilosti, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakovi, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom

frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie:

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci sa naučia pochopiť a pracovať:

- **S historickým časom**
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne
 - rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
 - využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti
- **S historickým priestorom**
 - rozlišovať miestny, regionálny, národný globálnohistorický priestor
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
 - rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti
- ***S historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním***
 - vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
 - popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov
 - rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti
 - skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
 - určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
 - rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
 - rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Žiaci získajú základné informácie ako:

- ***Vyhľadávať relevantné informácie***
 - z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
 - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novin, časopisov webových stránok
 - z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie
- ***Využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnoty***
 - vo vyberaní informácií

- v organizovaní informácií
 - v porovnávaní informácií
 - v rozlišovaní informácií
 - v zaraďovaní informácií
 - v kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
- **Štruktúrovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu**
 - v zoradení výsledkov rozpoznaní podstatného od nepodstatného
 - integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca
 - vyhodnocovaní správnosti postupu
 - tvorbe súboru vlastných prác

4. Učebné zdroje:

Učebnice, cvičebnice, pracovné zošity, slovník cudzích slov, atlasy, noviny, časopisy, webové stránky, populárnovedecká literatúra a beletria.

Prehľad tematických celkov

1. Stretnutie s novým predmetom

- čo je história, dejepis
- ako získavame informácie o minulosti

2. Z rodinného albumu do minulosti

- album rodinných fotografií, prameň poznania rodiny
- rodokmeň rodiny
- pomník, pamätník, význam piety, cintoríny ako historické miesto i prameň poznania predkov
- múzeum, archív rodinný archív (fotografie z archívu)

3. Na počítadle času

- orientácia v priestore a čase (historická mapka)
- čas v živote človeka, kalendáre, hodiny
- časová priamka

4. Kolobeh sviatočných dní

- narodeniny, meniny človeka
- význam sviatkov a výročí, tradície v živote človeka
- Vianoce, Veľká noc
- štátne sviatky
- folkórne slávnosti

5. Človek obklopený prírodou

- človek sa prispôbuje prírode (spôsob života, spôsob obživy)
- človek zručný a rozumný (lovec, roľník)
- človek a zvieratá (význam domestikácie)
- človek mení prírodu (vytváranie životného prostredia)
- človek ovláda prírodu (skrotenie energie)
- človek zneužíva prírodu (problémy životného prostredia)

6. Komunikácia medzi ľuďmi

- problémy komunikácie
- o písme a jazyku
- od papyrusu k satelitu

7. O doprave, obchode a remeslách

- vynález kola
- na križovatkách obchodných ciest, zlatý vek remesiel
- planéta miest a dedín (problémy hospodárstva)

8. Kultúra okolo nás

- kultúra v živote človeka
- od pyramídy k Eiffelovke (architektúra okolo nás)
- prechádzka galériou, múzeom
- sedem divov starovekej architektúry

9. Človek a moc

- ako sa človek učil vládnuť
- vojny v živote ľudí (vojna je hra na víťazov a porazených)

Učebné osnovy

Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1 rok
Škola	ZŠ – Krásnohorské Podhradie Pokroková 199, 049 41
Stupeň vzdelania	základné
Názov ŠVP	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Ročník	piaty
Forma štúdia	denná

1. CIELE

Etická výchova (spolu s inými učebnými predmetmi a opatreniami) sa zameriava na prevenciu mravnej devastácie mládeže, ktorá v súčasnosti je vážnou hrozbou. Na dosiahnutie tohto cieľa sa neuspokojuje s podávaním informácií o morálnych zásadách, ale aj účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem a napomáha osvojenie správania, ktoré je s nimi v súlade. Pozitívnym cieľom predmetu je vychovať zrelú osobnosť, ktorá má vlastnú identitu a hodnotovú orientáciu, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálne (sociálne pozitívne) správanie a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pripravuje mladých ľudí pre život, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova má styčné body aj s ďalšími učebnými predmetmi, avšak sústreďuje sa na etický aspekt problémov. Napríklad: využíva úryvky z literárnych diel, ale so zameraním na senzibilizáciu pre etické problémy a pozitívnych vzorov správania. To isté možno povedať o náuke o spoločnosti, ktorá obsahuje TC "religionistika". Etická výchova v TC "Náboženstvo" sa zameriava na etický aspekt náboženstva s cieľom pochopiť správanie a postoje veriacich a vychovávať ľudí s rôznym postojom k vzájomnej tolerancii.

Účinná etická výchova vyžaduje systematické a dlhodobé pôsobenie podľa psychologicky zdôvodneného programu a dostatok času vyhradeného na jeho realizáciu. Z tohto hľadiska 1 hodina etickej výchovy týždenne predstavuje kompromis medzi potrebou a možnosťami. Na druhej strane výchovu žiaka ovplyvňujú aj ostatné učebné predmety. Najmä hodiny estetickej výchovy, dejepisu a literatúry dávajú príležitosť na rozhovor o etických problémoch, na prezentáciu pozitívnych vzorov správania a pod. Výchovu študentov ovplyvňuje každý učiteľ svojou osobnosťou, správaním a vzťahom k žiakom. Preto je žiadúce, aby sa všetci učitelia oboznámili s cieľmi a metódami etickej výchovy.

2. PROCES

Etická výchova vychováva k mravnej zrelosti tým spôsobom, že navodzuje aktivity, ktoré

1. napomáhajú prežitie a pochopenie etických hodnôt najmä prostredníctvom vnímania situácií, prírody, seba a druhých (senzibilizácia),
2. uľahčujú porozumenie a interiorizáciu súvisiacich hodnôt a noriem (hodnotová reflexia),
3. umožňujú nácvik odpovedajúceho správania (nácvik v podmienkach triedy),
4. prenos skúseností, osvojených v škole, do každodenného života (zovšeobecnenie a prenos).

Tieto štyri body predstavujú štyri metodické kroky, nevyhnutné pre účinnú etickú výchovu (pozri Lencz, 1994, kap. 4.2).

Predpokladom účinnosti etickej výchovy je splnenie určitých podmienok, najmä:

- bezpodmienečné prijatie každého študenta, vytváranie priateľských vzťahov v skupine, pozitívne očakávania (atribúcia), induktívna disciplína,
- zdôrazňovanie prosociálnych hodnôt, ako sú spolupráca a pomoc,
- kontakty učiteľa so študentmi aj mimo hodín etickej výchovy; preto etickú výchovu má učiť učiteľ, ktorý v triede učí aj iné predmety.

Metodické materiály pre etickú výchovu obsahujú ku každému tematickému celku bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, vek študentov a iné okolnosti.

Vážnym problémom sú školy s malým počtom žiakov prihlásených na povinnú etickú výchovu. V praxi sa osvedčila taká úprava rozvrhu hodín, aby etickú výchovu mohli dobrovoľne navštevovať aj niektorí žiaci, ktorí zvolili náboženskú výchovu. Ďalšou možnosťou je spájanie ročníkov, čo však prináša isté problémy najmä pri spájaní ročníkov s vekovým rozdielom žiakov 2 alebo 3 roky. V tomto druhom prípade v jednom školskom roku sa preberá látka 1. ročníka, v nasledujúcom školskom roku látka 2. ročníka.

S vydaním učebnice etickej výchovy sa predbežne nepočíta. Učiteľ má k dispozícii najmä metodický materiál, vydaný Metodickým centrom na Tomášikovej ul. č. 4, POB č. 14, 820 09 Bratislava.

3. Výchovný štýl

K procesualnej stránke etickej výchovy patrí výchovný štýl. Je to vzťah učiteľa k žiakom, ktorý je charakterizovaný nasledujúcimi zásadami:

1. Vytvoríme z triedy výchovné spoločenstvo.
2. Prijmeme žiaka takého, aký je a prejavujeme mu priateľské city.
3. Pripisujeme žiakom pozitívne vlastnosti, najmä prosociálnosť (vyjadrujme pozitívne očakávania).
4. Formulujeme jasné a splniteľné pravidlá.
5. Nabádajme, je to osvedčený výchovný prostriedok.
6. Na negatívne javy reagujeme pokojným poukázaním na ich dôsledky (induktívna disciplína).
7. Odmeny a tresty používame opatrne.
8. Do výchovného procesu zapojme aj rodičov.
9. Buďme nositeľmi radosti.

4. Výchovné metódy

Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt.

Postup prijatia ETV do života žiakov je daný skutočnosťou, že každému rozhodnutiu človeka predchádza poznanie (reflexia) a každé poznanie sa začína zmyslovým vnímaním.

V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch:

1. **senzibilizácia** – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu

2. **nácvik v podmienkach triedy,**
3. **reálna skúsenosť** – transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi...).

OBSAH

Prehľad tematických celkov

1. Základné predpoklady eticky pozitívneho správania (komunikácia, pozitívne hodnotenie seba i druhých, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov, vyjadrenie citov, empatia, odbúranie agresivity)
2. Prosociálnosť a spolupráca ako centrálné etické hodnoty
3. Aplikácia etických princípov na konkrétne problémy (vzťahy v rodine, sexuálne správanie, rodinné hodnoty a normy, zdroje etického poznania, život, fyzické a psychické zdravie ako etické hodnoty, etika v ekológii, ekonomické hodnoty, etika a práca v povolani).

5. ročník

(1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

Ciele a obsah tematický celkov

Ciele

Žiak dostáva impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu.

Žiak si osvojí základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učí sa pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch.

Žiak vie vysvetliť základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia.

Obsah

Hry, ktoré podporujú nadviazanie kontaktov a vzájomné poznanie žiakov

TC 1. Verbálna a neverbálna komunikácia

Pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie

TC 2. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Hry a aktivity podporujúce pozitívne sebahodnotenie

TC 3. Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach

Úcta k postihnutým, starým, chorým a pod.

TC 4. Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva

Hry a úlohy, rozvíjajúce tvorivosť (napr. doplniť nedokončené čiary, dokončenie príbehu, hádanky, koláže)

Tvorivé riešenie každodenných situácií zo života detí

TC 5. Etické aspekty ochrany prírody

Vnímanie prírody, úcta ku všetkým formám života

Ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať
okolie...)
Účasť na akciách zameraných na ochranu prírody

Učebné osnovy

Názov predmetu	Jazyk a komunikácia - ruský jazyk
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín
Ročník	piaty

Škola (názov, adresa)	ZŠ Krh. Podhradie, Pokroková 199
Názov ŠkVP	Šk VP pre 2.stupeň ZŠ
Kód a názov ŠVP	ISCED 2 – sekundárne vzdelávanie
Stupeň vzdelania	základné
Dĺžka štúdia	5 ročná
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1.Charakteristika predmetu

Ruský jazyk je jedným zo svetových jazykov , patriaci do skupiny slovanských jazykov , príbuzný slovenskému jazyku tak po fonetickej stránke ,ale aj lexikálnej. Pri výučbe jazyka sa v tomto ročníku postupuje podľa komunikačnej úrovne A1(fáza objavovania a oboznamovania s jazykom) v nadväznosti na predzabukové a poazbukové obdobie z predchádzajúcich ročníkov.

Podstatným znakom vyučovania ruského jazyka je jeho komunikatívna orientácia. Produktívne a receptívne rečové zručnosti sa rozvíjajú v rámci tematických okruhov a rečových situácií. Témy a rečové situácie – spôsobilosti sú neoddeliteľne spojené s ruskými a domácimi reáliami.

Učivo sa skladá zo spôsobilostí ,ktoré žiaci bežne používajú vo svojom rodnom jazyku

- nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- vypočuť si a podať informácie
- vybrať si z ponúkaných možností
- vyjadriť svoj názor
- vyjadriť svoju vôľu
- vyjadriť svoju schopnosť
- vnímať a prejavovať svoje city
- vyjadriť očakávania a reagovať na ne
- predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- stanoviť ,oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností
- reagovať na príbeh alebo udalosť
- ponúknuť a reagovať na ponuku
- reagovať na niečo ,čo sa má udiť v budúcnosti
- reagovať na niečo ,čo sa udialo v minulosti
- reagovať pri prvom stretnutí

- korešpondovať
- vymieňať si názory, komunikovať s niekým
- porozprávať niečo

Tematické okruhy na rozvoj rečových zručností

Rodina ,domov,ludské telo, doprava a cestovanie, voľný čas a záľuby, stravovanie, multikultúrna spoločnosť, vzdelanie a práca, človek a príroda.

Témy nadväzujú na už osvojené učivo z predmetu vlastiveda ,prírodoveda z predchádzajúceho 4. ročníka, na slovenský jazyk(napr. základné gramatické pojmy), zemepis, etickú výchovu(slušné správanie), výtvarnú , hudobnú výchovu, telesnú výchovu napr. téma voľný čas, vyuč. hodiny.)

F o r m y organizácie vyučovania – imitatívne cvičenia, riadený rozhovor ,individuálne vyučovanie, frontálne vyučovanie, situačné hry, dramatizácia rozprávok ,dialóg, monológ, práca s textom, práca so slovníčkom, samostatná práca, práca v skupinách, dialóg, monológ, memorovanie, spev, práca s internetom a projekty. Vyučovanie predmetu ruský jazyk sa realizuje v triede spojením dvoch tried rovnakého ročníka.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

1V š e o b e c n ý c i e ľ -úroveň A1

- získať základnú predstavu o charaktere ruského jazyka, osvojiť si prvé poznatky z ruských reálií, využívať vedomosti, zručnosti a informácie osvojené v iných vyučovacích predmetoch, najmä v slovenskom jazyku a zemepise, na základe textov zodpovedajúcich veku a záujmom žiakov pôsobiť v duchu porozumenia, znášanlivosti a priateľstva medzi národmi, medzi ľuďmi.
- porozumieť jednoduchý text (počúvať, čítať),hovoríť (ústna interakcia ,samostatný ústny prejav) a písať jednoduché vety azbukou
- opakovat' si už osvojené zručnosti a vedomosti z predchádzajúcich ročníkov a dopĺňať ich, účinne spolupracovať vo dvojiciach a v pracovných skupinách, byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Š p e c i f i c k é c i e ľ e

Komunikačné zručnosti

Počúvanie sporozumením

Učiaci sa na úrovni A1:

- 1• dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,
- 2• rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu,
- 3• rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.

42 Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1

• rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,

- 1• rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- 2• dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,
- 3• rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty

3 Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A1:

- 1• dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- 2• dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- 3• dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia,
- 4• vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej,
- 5• vie napísať jednoduché slovné spojenia alebo vety a použiť v nich spojovacie výrazy ako „a“, „ale“ alebo „pretože“.

64 Ústny prejav

7 Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa na úrovni A1:

- 1• dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,
- 2• dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,
- 3• používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má,
- 4• vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú,

- 5• rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie,
 - 6• rozumie otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo oznámiť.
- 7 *Ústny prejav – monológ*

Učiaci sa na úrovni A1:

- Dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto kde žije, čo robí a ľudí, ktorých pozná.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Komunikačné jazykové kompetencie

Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň A1:

- 1• rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, tieto výrazy a frázy dokáže používať,
- 2• dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- 3• dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.

1 Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- 1• používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- 2• má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- 3• prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- 4• ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s cudzincami,
- 5• dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- 6• dokáže vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje

7

0 2 Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- 1• dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.

2

3 Pragmatická kompetencia

3

Učiaci sa na úrovni A1:

- 1• dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- 2• dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

4. Stratégia vyučovania

Názov tematického celku	Metódy, postupy a formy práce
Rodina a spoločnosť	Vyučovanie sa vedie v ruskom jazyku, prevláda frontálna práca so žiakmi, práca so slovníčkom, opakovanie rečových zručností z predchádzajúcich ročníkov, s dôrazom na základnú lexiku slušného správania (pozdravy).
Domov, bývanie	Diskusia, riadený rozhovor, práca s textom
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Intuitívna metóda nácviku nových slov, práca s textom, monológ, individuálna práca
Doprava a cestovanie	Demonštračný materiál, obrázky, práca s textom, riadený rozhovor
Vzdelanie a práca	Práca s textom, situačné hry, frontálne vyučovanie
Človek a príroda	Diskusia, frontálne vyuč., práca v skupinách, projekt o práci v škole
Voľný čas a záľuby	Vysvetľovanie, práca s demonštračným materiálom, monológ, práca v skupinách, projekt
Stravovanie	Memorovanie, dramatizácia
Multikultúrna spoločnosť	Heuristická metóda nácviku neznámej lexiky, demonštračné materiály
Obliekanie, móda	Práca s internetom, písanie listov, pozdravov, príprava na sviatky, diskusia
	Rozhovor, opis, frontálne vyučovanie, monológ

5. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Pri preberaní jednotlivých	Učebnica ruský jazyk pre	Tabuľa, magnetofón	Demonštračný materiál, obrázky,	Práca s internetom-

tematických celkov rodina, domov, ľudské telo, doprava, voľný čas, stravovanie, multikultúrna spoločnosť, vzdelanie a práca, človek a príroda	5.ročník ZŠ SPN 3.vydanie rok 2004, pracovný zošit – pre tvorbu testov a kontrplných prác, rozprávok a knihy	, počítač s internetom	zvukové nahrávky, slovníky, fotografie, obrazový materiál reálií Ruska	infovek RJ, pesničky a texty na internete, úlohy, kvízy, zaujímavosti z reálií Ruska, využitie školskej knižnice
---	--	------------------------	---	--

6. Osnova vzdelávania

1. Tematický celok : Rodina a spoločnosť

Učebné osnovy

Názov predmetu	Zdravie a pohyb – telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola (názov, adresa)	ZŠ Krh. Podhradie, Pokroková 199
Názov ŠkVP	Šk VP pre 2.stupeň ZŠ
Kód a názov ŠVP	ISCED 2 – sekundárne vzdelávanie
Stupeň vzdelania	základné
Dĺžka štúdia	5 ročná
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský jazyk

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových a predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie

Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.

Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.

Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie

Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.

Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.

Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.

Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.

Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.

Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.

Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.

Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.

Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.

Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie

Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.

Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľnočasových aktivít.

Učebné kompetencie

Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.

Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie

Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.

Žiak efektívne pracuje v kolektíve.

Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.

Žiak sa správa empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie

Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.

Žiak dodržiava princípy fair-play.

Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.

Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

3. Obsah

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky. V predmete telesná a športová výchova sú rozdelené do štyroch modulov.

1. Zdravie a jeho poruchy

2. Zdravý životný štýl

3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť

4. Športové činnosti pohybového režimu

Ciele jednotlivých modulov

1. Zdravie a jeho poruchy

- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,

- vedieť poskytnúť prvú pomoc,
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie.
- mať vytvorenú hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto.

2. Zdravý životný štýl

- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- zaradiť využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie.

3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti.

4. Športové činnosti pohybového režimu

- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

Základom obsahu telesnej výchovy v škole je učivo. Štruktúru učiva tvoria tematické celky (ďalej len TC), ktoré sú rozdelené na základné a výberové. V ročnom cykle sa počíta vo všetkých ročníkoch so 66 vyučovacími hodinami.

Ciele modulu 1 a čiastočne modulu 2 sa plnia prostredníctvom obsahu tematického celku Poznatky z telesnej výchovy a športu, ciele modulov 3 a 4 prostredníctvom všetkých ostatných tematických celkov.

Obsah základných TC je koncipovaný tak, aby si ho mohla a zároveň i mala osvojiť väčšina žiakov.

Základné tematické celky Poznatky z telesnej výchovy a športu a Všeobecná gymnastika sa vyučujú ako súčasť každej vyučovacej hodiny telesnej výchovy a sú dotované 15 % času vyučovacej hodiny. Ostatné základné tematické celky sa vyučujú podľa druhej alternatívy, t.j. každom ročníku sa odučia

tri tematické celky gymnastika, športové hry, atletika. Atletika sa bude vyučovať v dvoch cykloch - jesenný a jarný, športové hry – jesenný /futbal chlapci, dievčatá vybíjaná/,zimný / basketbal, prehadzovaná ako prípravná hra pre volejbal do vyšších ročníkov.

Plávanie zaradíme do vyučovania v rámci plaveckého kurzu v jarných mesiacoch.

Ako výberový celok do 5.ročníka zaradíme korčuľovanie ,ktoré sa uskutoční v zimných mesiacoch v rámci korčuliarskeho výcviku na zimnom štadión v okresnom meste..

.Obsah výberových tematických celkov sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy.

Prehľad tematických celkov

A. Základné tematické celky

- 1. Poznatky z telesnej výchovy a športu**
- 2. Všeobecná gymnastika**
- 3. Atletika**
- 4. Základy gymnastických športov**
- 5. Športové hry**
- 6. Plávanie**
- 7. Sezónne činnosti**
- 8. Povinný výberový tematický celok**

9. Testovanie

S P O L U :

66 hodín

B. Výberové tematické celky

Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry – stolný tenis, tenis, florbal
Korčuľovanie sa bude organizovať na umele ľadovej ploche ,na zimnom štadióne v zimných mesiacoch.

Lyžovanie v zimných mesiacoch podľa záujmu žiakov a možností.

4. Výstupný vzdelávací štandard

I. POZNATKY Z TELESNEJ VÝCHOVY A ŠPORTU

V telovýchovnom procese sú poznatky základným predpokladom uvedomelého osvojovania si pohybových činností, rozvíjania pohybových schopností a výchovy charakterových a iných vlastností osobnosti. Majú dôležitý význam pri vytváraní postojov k zdravému životnému štýlu i k celoživotnej pohybovej aktivite. Sú podmienkou úspešného vykonávania praktických činností. Delia sa na všeobecné a špecifické. Špecifické poznatky sa dotýkajú každého tematického celku.

Kompetencia

Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia.

Výkonový štandard

- poznať drobné organizačné formy telesnej výchovy,
- vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- dodržiavať pravidlá správnej životosprávy,
- vedieť posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- poznať základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí,
- dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností,
- používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností.

Obsahový štandard

Všeobecné poznatky:

- základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.),
- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností,
- význam správnej životosprávy pre pohybový výkon a negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu a nedovolených látok na zdravie a pohybový výkon,
- telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii,
- poznatky o rozvoji a diagnostikovaní základných pohybových schopností,
- poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní,
- základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinok pohybovej aktivity na vlastný organizmus,
- úspechy našich športovcov na OH, MS, ME,

- olympijská výchova so zameraním na poznatky o Medzinárodnom olympijskom výbore, Slovenskom olympijskom výbore (poznať jeho symboliku), o olympijských hrách, kalokagatii a fair-play,
- prvá pomoc pri drobných poraneniach.

Špecifické poznatky:

- odborná terminológia vo všetkých TC,
- technika, taktika a metodika osvojovaných pohybových činností,
- pravidlá súťaženía v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.
- odborná terminológia vo všetkých TC,
- technika, taktika a metodika osvojovaných pohybových činností,
- pravidlá súťaženía v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.

II. VŠEOBECNÁ GYMNASTIKA

Kompetencia

Žiak v tematickom celku všeobecnej gymnastiky dosahuje takú úroveň osvojenia gymnastických činností – polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, že je schopný predviesť pohybový celok, pohybovú skladbu individuálne a skupinovo, podľa stanovených požiadaviek (pravidiel). Dosahuje tak zvýšenie úrovne pohybových schopností, osvojenie gymnastických zručností, ktoré pomáhajú zlepšiť zdravotne orientovanú zdatnosť bežnej školskej populácie.

Výkonový štandard

- vedieť správne pomenovať, popísať jednotlivé cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary;
- vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie,
- vedieť prakticky ukázať gymnastické cvičenia, zvládnuť cvičebné väzby a pohybové kombinácie s ich vykonaním v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- vedieť preukázať poznatky z organizácie, bezpečnosti, dopomoci, záchrany, uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní základných gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a kompozíciu (obsahovú skladbu) konaného gymnastického cvičenia, postrehnúť a posúdiť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybov, svalovom napätí, ochabnutosti tela,
- vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu pohybovú úroveň.

Obsahový štandard

Vedomosti

- zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,
- základné názvoslovie telesných cvičení,
- pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,
- štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,
- organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine),
- zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti

- cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,

- technicky správne polohy a pohyby hlavy, trupu, nôh, paží, lokomócie, cvičenie na- a s náradím, s náčiním, tyče, aeróbne činky, expandre, netradičné), výrazová estetika rytmických a aerobikových pohybov vykonávania všeobecných gymnastických činností,
- cvičebný program na zlepšovanie stavu pohybového a oporného aparátu tela s cieľným rozvojom pohybových schopností a zručností,
- formovanie telesných proporcií, kultivovaného prejavu osobnosti žiaka.

1. Kondičná gymnastika

- posilňovacie cvičenie paží, nôh, chrbtového svalstva, brušného svalstva s jednorazovým, niekoľkonásobným opakovaním, s cieľným zameraním na jednotlivé časti tela:
- kľuky v kľaku, kľuky vo vzpore stojmo vpredu, vzadu, kľuky vo vzpore ležmo vpredu, vzadu znožmo, roznožmo,
- výpony, poskoky, skoky odrazom obojnožne, jednožnože,
- záklony trupu v ľahu vpredu; sed – ľah vzadu,
- zhyby vo vise, vo vise stojmo, vise ležmo na rebrine, hrazde, kruhoch, bradlách.

Podľa cieľa rozvoja kondičných, kondično-koordinačných schopností:

- tonizačný program zameraný na držanie tela v správnom napätí svalov v ľahu, kľakoch, sedoch, podporoch, postojoch bez náčinia, náradia, s náčiním (fit lopty, over baly, dynabandy, ..), náradím, na náradí,
- všeobecný kondičný program s obsahom statických, dynamických cvičení, plyometrický program zameraný na rozvoj dynamickej sily nôh,
- vytrvalostno-silový program, cvičenia paží, nôh, trupu, brucha, bokov (kľuky, zhyby vo vise stojmo, prednosy v sede, vo vise, mierne záklony v ľahu, dvíhanie trupu, nôh v ľahu na boku).

2. Základná gymnastika

Akrobatické cvičenie:

- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; sed roznožmo, hlboký predklon; sed znožmo predklon; - kotúle vpred, kotúle vzad s rôznou východiskovou a výslednou polohou, väzby kotúl'ov so skokmi a obratmi,
- stojka na rukách oporou rúk na lavičku, stojka na rukách s dopomocou o rebrinu (stenu),
- stojka na rukách s polohou nôh bočne, čelne,
- premet bokom s dopomocou, premet bokom samostatne,
- podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách).

Skoky a obraty:

skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°,
obraty obojnožne v postojoch – prestupovaním, krížením, prísunom. Obraty jednožnože prednožením o 180°- 360° .

Cvičenie na náradí a s náradím:

- rebriny: rúčkovanie v podpore ležmo, vo vise prednosy skrčmo, prednosy, postupovanie po rebrinách, výdrž v zhybe, odrazom z nôh zhyby,
- lavičky, nízka kladinka: chôdza vpred, vzad, bokom; beh; poskoky, skok striedavo strižný; váha predklonmo; obrat znožmo o 180° v drepe, podrepe, stoj; zoskok odrazom obojnožne
 - znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo prednožmo. Väzby, zostava (1 - 2 – 3
 - dĺžky náradia).
- preskok: opakované odrazy z mostíka pri opore (rebrina, spolu cvičiaci), nadväzné odrazy z viacerých mostíkov, letová fáza znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo s doskokom na žinenky (medzi mostíkmi krátky beh); odrazom z mostíka výskok do vzporu drepmo, vzporu roznožmo; skrčka, roznožka, odbočka,
- hrazda: zhyb stojmo, zhyb; vis vznesmo, vis strmhlav, vis vznesmo roznožmo bočne; výmyk; prešvihy únožmo vpred, vzad; zoskoky - prekot vpred, zákmihom doskok na podložku,
- lano: šplhanie.

Cvičenie s náčiním:

- švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednožnože, skrižmo, striedavonožne,

väzby, zostava, pohybová skladba,

- tyč – priamivé cvičenia, cvičenia zvyšujúce rozsah pohyblivosti kĺbov, chrbtice, elasticitu svalov,
- plná lopta, lopta – kotúľanie, hádzanie a chytanie,
- šatka – oblúky, kruhy osmy, vlnenie, hádzanie a chytanie. Väzby, zostava, pohybová skladba, rope skipping.

Relaxačné a dychové cvičenie:

- aktívna kinetická relaxácia,
- pasívna kinetická relaxácia,
- cvičenie prehĺbenia nádychu a výdychu v stoji, vo vzpore kľačmo, v sede, drepe, predklone.

Poradové cvičenie:

- nástup, pochod, povely.

3. Rytmická gymnastika

□ cvičenie na taktovanie (tlieskanie, tamburínka), hudbu - pérovanie, pohupy, kroky, chôdza, behy, rovnovážové cvičenie, obraty, skoky s pohybmi hlavy, paží, trupu vo vysokých a nízkych polohách v 2/4, 3/4 a 4/4 takte bez náčína, s náčiním. Prísuný, poskočný, premenný (polkový) krok v 2/4 takte; prísuný, valčíkový, mazurkový v 3/4 takte. Rytmické cvičenie navzájom spájať,

- pohybová skupinová skladba na 32 – 64 dôb na hudbu.

4. Kompenzačné cvičenia

□ odstraňovanie a korigovanie telesných a pohybových nedostatkov spôsobených jednostrannou sedavou činnosťou,

□ cvičenia kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov, pasívne – sed roznožmo, predklon; ľah vznesmo; pohyby ťahom – v ľahu prednožiť skrčmo P/L nohu, chytiť za predkolenie a ťahať k trupu; aktívne – švihanie nohy v ľahu, stoji do prednoženia, unoženia, zanoženia,

□ cvičenia posilňovacie zamerané lokálne na problematické časti tela.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov.

Postoje

- mať pozitívny vzťah ku gymnastickým činnostiam, ako potreby ich celoživotného vykonávania,
- vedieť účelovo využiť voľný čas s cieľom podporiť zdravie, zdatnosť,
- pestovať pozitívne spoločenské vzťahy medzi ľuďmi všetkých vekových kategórií,
- využívať bohatý pohybový obsah gymnastických cvičení na dosiahnutie fyzickej výkonnosti, zdravotne orientovanej zdatnosti, pozitívnych psychických, emocionálnych a estetických pocitov z pohybu,
- mať vytvorený pozitívny postoj k správneho životného štýlu so snahou o sebazdokonaľovanie, práceschopnosť, húževnosť, disciplínu,
- prijímať a dodržiavať normy a pravidlá kolektívu.

III. A T L E T I K A

Kompetencia

Žiak vie využívať základné atletické lokomócie pri udržiavaní a zvyšovaní svojej telesnej zdatnosti a uplatňuje získané vedomosti, zručnosti a návyky v každodennom živote.

Výkonový štandard

- vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať,
- poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využíva ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite,
- poznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží,
- poznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia,
- poznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák.

Obsahový štandard

Vedomosti

- základná terminológia a systematika atletických disciplín,
- technika atletických disciplín,
- základné pravidlá súťažení a rozhodovania atletických súťaží,
- organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ),
- zásady fair-play,
- bezpečnosť a úrazová zábrana,
- zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti

- základy racionálnej techniky pohybových činností (atletická abeceda, nízky a polovysokštart, švihový a šliapavý beh, šprint, vytrvalostný beh, štafetový a prekážkový beh, skok do diaľky skrčmo a kročmo, kok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou),
- rozvoj kondičných a koordinačných schopností,
- základné (pomocné) funkcie rozhodcu a organizátora atletických súťaží,
- využitie základných atletických lokomócií pri rozvoji telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie nasledovných postojov u žiakov:

Postoje

- mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia,
- preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu,
- preukazovať pozitívny vzťah k súperom,
- dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny,
- vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, vytrvalosť, cieľavedomosť.

IV. ZÁKLADY GYMNASTICKÝCH ŠPORTOV

Kompetencia

Žiak v tematickom celku „základy gymnastických športov“ dosahuje takú úroveň osvojenia činností gymnastického športu, že je schopný predviesť individuálne alebo v skupine zostavu podľa daných pravidiel.

Výkonový štandard

- poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ
- vedieť správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary,
- vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport,
- vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu,
- dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch,
- vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň.

Obsahový štandard

Vedomosti

- význam a zmysel vykonávania gymnastických športov,
- zásady držania tela, esteticko-pohybové prostriedky gymnastických športov,
- terminológia polôh a pohybov, cvičebných tvarov,

- disciplíny a cvičebný obsah športovej gymnastiky žien, mužov; športového aerobiku, modernej gymnastiky, gymteamu,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy, spoločnej pohybovej skladby,
- zásady motorického učenia v gymnastických športoch, organizácia pretekov,
- zásady bezpečného správania, dopomoc, záchrana pri cvičení,
- zdravotne orientovaná výkonnosť, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti

- cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,
- prípravné a imitačné cvičenia, polohy a pohyby častí tela, lokomočné pohyby, akrobacia, cvičenie na- a s náradím, s náčiním, výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov,
- kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.

1. Športová gymnastika – prostné, hrazda, preskok, kladina - D, kruhy – CH

Prostné – zostava na páse (žienkách), 1 - 2 rady.

Akrobacia

- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby,
- stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred,
- premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách -kotúľ vpred,
- podpor stojmo prehnute vzad.

Skoky a obraty

- skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo, roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°. Skok odrazom jednonožne s prednožením striedavonožne (nožnice), upažiť,
- obraty obojnožne v postojoch.

Rovnovážne cvičenie – váha predklonmo.

Cvičenie kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov – sed roznožný.

Hrazda po ramená – zostava - minimálne 4 cvičebné tvary

- výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok.

Preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH:

- skrčka, roznožka, odbočka.

Nízka kladina D (do 110 cm) - zostava 2 dĺžky náradia:

- chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo.

Kruhy CH

- kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise.

2. Moderná gymnastika dievčatá – švihadlo, lopta, šatka

Švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie,

Lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; vyvažovanie,

Šatka (závoj) – oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie.

- Zostava, spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

- mať vytvorený trvalý pozitívny vzťah ku gymnastickým športom, ako predpokladu pre ich celoživotný záujem,
- preukázať kladný postoj k účelnému zameraniu využitia voľného času, k udržaniu fyzického a psychického zdravia,
- preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému a športovému procesu, s kladnou motiváciou k súťaženiu v rámci pretekov,
- mať vyformované estetické cítenie pri formovaní telesných proporcií a kultivovaného prejavu osobnosti žiaka,
- pestovať pozitívne spoločenské vzťahy medzi ľuďmi všetkých vekových kategórií,
- využívať bohatý cvičebný obsah gymnastických športov na dosiahnutie pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovanej zdatnosti, pozitívnych psychických, emocionálnych a estetických pocitov,
- prejaviť pozitívny postoj k správneho životného štýlu so snahou o sebazdokonaľovanie, práceschopnosť, húževnatosť, disciplínu, zdravé sebavedomie,
- prijímať a dodržiavať normy a pravidlá kolektívu, zásady fair-play,
- reálne prijímať víťazstvá a prehry v športovej súťaži i v spoločenskom prostredí.

V. ŠPORTOVÉ HRY

Kompetencia

Žiak vo vybraných športových hrách dosahuje takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel.

Výkonový štandard

- vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy,
- vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,
- vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,
- vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím,
- vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva,
- vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

Obsahový štandard

Vedomosti

- systematika herných činností, základná terminológia,
- technika herných činností jednotlivca,
- herné kombinácie a herné systémy,
- herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu,
- funkcie hráčov na jednotlivých postoch,
- základné pravidlá vybraných športových hier,
- organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.)
- zásady fair-play.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti

- kondičná príprava, základné kondičné a koordinačné schopnosti,
 - popísať a prakticky ukázať správnu techniku herných činností jednotlivca:
- Basketbal** – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, streľba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou.

Futbal – prihrávka, tlenie lopty, strel'ba, dribling, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou.

Hádzaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strel'ba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie útočníka bez lopty s loptou.

Vybíjaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strel'ba zhora, z miesta,

Prehadzovaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, chytanie, prihrávky, výskok so strel'bou do súperovho poľa.

Volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba.

Iné vyučované športové hry

- plniť úlohy (funkcie) súvisiace s realizáciou hry v stretnutí: hráčske funkcie, funkcie rozhodcov, jednoduché organizačné funkcie,
- efektívne plniť taktické úlohy družstva v hre (stretnutí),
- poznať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré pôsobia na rozvoj kondičnej pripravenosti pre dané športové hry.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje

- prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,
- súťažím v športových hrách preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému procesu
- mať pozitívny vzťah k spoluhráčom i k súperovi,
- dodržiavať prijaté normy a pravidlá,
- dodržiavať zásady fair-play,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnosť, statočnosť, vytrvalosť,
- mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti,
- vedieť zvíťaziť a prijať prehru v športovom stretnutí i v živote, uznať kvality súpera.

VI. PLÁVANIE

Kompetencia

Žiak - plavec – dokáže preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 200 m jedným alebo viacerými plaveckými spôsobmi.

Výkonový štandard

- vedieť správne vykonať a prakticky ukázať základné plavecké pohyby zo zvoleného plaveckého spôsobu v plaveckom bazéne, plaveckej učebni,
 - vedieť pomenovať a popísať základné obrátky pri zvolenom plaveckom spôsobe,
 - vedieť vysvetliť základné pravidlá plaveckých pretekov,
 - vedieť správne používať plavecké okuliare a nadľahčovacie pomôcky.
- Preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou :

a) minimálna úroveň : 50 m jedným plaveckým spôsobom

b) pokročilá úroveň : 200 m jedným alebo viacerými plaveckými spôsobmi.

Obsahový štandard

Vedomosti

- základné poznatky o TC,
- základné hygienické pravidlá, otužovanie, disciplína,
- technika plaveckých spôsobov ,
- bezpečnosť, úrazová zábrana, uvedomelá pomoc v núdzi,
- zdravotný význam plávania,
- plávanie v životnom štýle súčasného človeka,
- vedenie rozcvičenia na suchu pred zahájením plávania ,
- základná terminológia, názvy plaveckých spôsobov,

- plavecký výstroj , príprava a starostlivosť o výstroj, bezpečnosť pri plávaní a pohybe v bazénových a vedľajších priestoroch,
- základné pravidlá žiackych plaveckých pretekov.

Zručnosti a schopnosti

Obsah základného plaveckého nácviku

1. Hry vo vode. Nácvik hrbíka, lovenie predmetov.
2. Nácvik a zdokonaľovanie splývania s dýchaním
3. Nácvik práce dolných končatín pri plaveckých spôsoboch K, P, Z
4. Zdokonaľovanie práce dolných končatín K, Z,P+ dýchanie do vody
5. Individuálne odstraňovanie chýb
6. Nácvik práce paží K, Z, P
7. Zdokonaľovanie práce paží P, K, Z v súhre s dýchaním do vody
8. Nácvik súhry zvoleného plaveckého spôsobu K, Z alebo P
9. Zdokonaľovanie súhry: K, Z, P
10. Štafetové súťaže . Dopomoc unavenému plavcovi.

Obsah zdokonaľovacieho plaveckom výcviku

1. Kraulové a znakové dolné končatiny (DK) s dosku + dýchanie, (resp. prsia)
2. Kraulové a znakové paže s doskou medzi (DK) + dýchanie (resp. prsia/)
3. Súhra (PS) kraul, znak, prsia + dýchanie Odstraňovanie nedostatkov
4. Lovenie predmetov so skokom
5. Štafetové súťaže
6. Zdokonaľovanie súhry. Plávanie K, Z, P/50m vzdial./
7. Plavecké obrátky
8. Plávanie pod vodou
9. Dopomoc vo dvojici
10. Štartový skok

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje

- emotívnosťou vodného prostredia získať trvalý pozitívny vzťah k plávaniu v bazéne a aj v prírode (pod dozorom).
- mať trvalý vzťah k plaveckým a iným vodným športom
- v pravidelnej pohybovo-rekreačnej činnosti využívať plávanie,
- mať pozitívny vzťah k ostatným účastníkom vykonávajúcim plavecké aktivity

VI. SEZÓNNE ČINNOSTI

Kompetencia

Žiak vo vybraných sezónnych činnostiach dosahuje primeranú úroveň osvojenia jednotlivých techník,napr.zjazdového lyžovania.

Výkonový štandard

- vedieť správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde,
- vedieť pomenovať a popísať základné techniky jednotlivých jázd, oblúkov, brzdení a pod.,
- vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných sezónnych činností,
- vedieť správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády, pri vykonávaní sezónnych činností,
- zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupiny cvičencov) pred začiatkom jednotlivých sezónnych aktivít,
- vedieť správne prispôbiť výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností.
- plniť úlohy (funkcie) súvisiace s pretekmi v jednotlivých sezónnych činnostiach – funkcia

rozhodcu, organizátora a pod.

Obsahový štandard

Vedomosti

- techniky jednotlivých pohybových činností z oblasti sezónnych činností,
- výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroje,
- organizácia základná terminológia, názvy pohybových zručností
- práce a bezpečnosť pri vykonávaní sezónnych činností,
- základné pravidlá vybraných sezónnych činností,
- organizácia jednoduchých pretekov v sezónnych činnostiach.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti:

Zručnosti a schopnosti

- Kondičná príprava, základné kondičné, koordinačné a pohybové schopnosti,
- popísať a prakticky ukázať správnu techniku sezónnych činností:

1. Zjazdové lyžovanie – postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, pády a vstávanie, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky-v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti.

2. Bežecké lyžovanie – chôdza, základný, striedavý beh, beh s odpichom súpaž, korčuľovanie, výstupy, obraty, brzdenie, odšliapávanie.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje

- emotívnosťou jednotlivých sezónnych činností získať trvalý pozitívny vzťah k sezónnym činnostiam a pobytu v prírode resp. k zimnej prírode,
- mať trvalý vzťah k týmto sezónnym činnostiam
- vykonávať pravidelnú pohybovo-rekreačnú činnosť s využitím sezónnych činností,
- formovať morálno-vôľové vlastnosti s cieľom zoznamovať sa s prírodou,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,
- pestovať pozitívny vzťah k ostatným účastníkom vykonávajúcim sezónne činnosti.

Cvičenia v prírode

Kompetencia

Žiak dosahuje takú roveň nadobudnutých vedomostí a zručností, ktoré mu umožnia aktívne a bezpečne sa pohybovať a táboriť vo voľnej prírode a zároveň vytvoria predpoklady pre uplatnenie tejto aktivity v jeho ďalšom živote.

Výkonový štandard

- vedieť sa orientovať v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov,
- absolvovať súvislý presun v teréne presunovým prostriedkom podľa výberu,
- vedieť opísať a vysvetliť základné pravidlá správania sa v prírodnom prostredí smerujúce k jeho ochrane,
- poznať historické a kultúrne pamiatky v okolí svojho bydliska a regiónu,
- vedieť poskytnúť adekvátnu prvú pomoc,
- vedieť organizovať pohybové hry v prírode,
- poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

Obsahový štandard

Vedomosti

- základy odbornej turistickej terminológie,
- základy pre výber, prípravu a likvidáciu tábora,
- základné vedomosti o ochrane a tvorbe životného prostredia,
- základy úrazovej zábrany a bezpečnosti,
- základy odborno-technických vedomostí a zručností z turistiky
- základy pravidiel cestnej premávky pre chodcov a cyklistov – ovláda dopravné značky.

Zručnosti a schopnosti

- presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok,

- cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach,
 - nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.)
 - orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu,
 - orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu,
 - výber, prípravu a likvidáciu ohniska,
 - základné pravidlá ochrany životného prostredia, kultúrnych a historických pamiatok,
 - praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín),
 - jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie jazdu zručnosti.
- Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje

- zapájať sa do aktivít súvisiacich s pobytovými a turistickými činnosťami v prírode, ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,
- dodržiavať prijaté normy a pravidlá nevyhnutné pre presun a pobyt vo voľnej prírode,
- prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,
- mať pozitívny zážitok z vykonávanej pohybovej aktivít.

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov telesnej a športovej výchovy na 2. stupni základnej školy je:

- dokonalé poznanie žiakov, kladenie požiadaviek primerane k ich telesným a pohybovým predpokladom;
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy);
- uplatňovanie účelnej organizácie práce, bezpečnosti práce pri výcviku a zásad hygieny;
- všestranné a sústavné využívanie pomôcok a materiálneho vybavenia;
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov;
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce;
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v telesnej výchove s ďalšími formami pohybovej aktivity a s celým procesom výchovno-vzdelávacej práce v škole i mimo školy a úzku spoluprácu s ostatnými výchovnými činiteľmi.

Na spoznávanie žiakov sa využíva priebežné a systematické sledovanie žiakov na hodinách telesnej a športovej výchovy i mimo nich, štúdium záznamov triedneho učiteľa a školského lekára a konzultácie s ostatnými pedagogickými pracovníkmi, rodičmi a ďalšími výchovnými činiteľmi na škole i mimo nej.

Vyučovacích hodín telesnej výchovy sa zúčastňujú všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Na vyučovacích hodinách telesnej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie. Zásady integrácie na hodinách telesnej výchovy sú uvedené v učebných osnovách zdravotnej telesnej výchovy: Učebné osnovy pre zdravotnej telesnej výchovy I. a II. stupeň základnej školy (ISCED 1,2): schválené: 9.5.2003, č.526/2003-41, platné od 1.9.2003.

5.1 Metodicko-organizačné pokyny na vyučovanie tematických celkov

Základný tematický celok

Poznatky z telesnej kultúry sú v učebných osnovách zaradené ako samostatný TC (všeobecné poznatky) a aj v každom tematickom celku (špecifické poznatky). Nie sú obsahom samostatných teoretických vyučovacích hodín, ale sú zakomponované podľa aktuálnosti do jednotlivých vyučovacích hodín.

Všeobecná gymnastika tvorí pohybový základ pre každú vyučovaciu hodinu. Všetky jej súčasti sa vyučujú priebežne.

Atletika sa do vyučovania zaraďuje v odporúčanom časovom rozvrhu s možnosťou členiť učivo do dvoch TC v jeseni a na jar. Na jej vyučovanie treba využívať predovšetkým vonkajšie a prírodné

prostredie.

Základy gymnastických športov (športová gymnastika a moderná gymnastika) sa vyučujú vo všetkých ročníkoch. Modernú gymnastiku sa odporúča vyučovať iba v skupinách dievčat. Ďalšie druhy

gymnastických športov (športový aerobik, gymteamy) je možné vyučovať v rámci výberového tematického celku.

Športové hry - basketbal, futbal, vybíjaná ako príprava na hádzanú, prehadzovaná ako príprava na volejbal. Volejbal sa do vyučovania zaraďuje až od 7.ročníka.

Športové hry odporúčame vyučovať tak, aby sa žiaci v priebehu základnej školy zoznámili so všetkými uvedenými športovými hrami. Hodiny telesnej výchovy sa v TC Športové hry rozdeľujú na nácvikové, opakovacie a zdokonaľovacie a na hodiny určené na zápasy. V školách, ktoré nemajú potrebné materiálne podmienky na výučbu hier, možno počty hodín určené na nácvik a zdokonaľovanie herných systémov využiť na nácvik herných činností jednotlivca a kombinácií. Na hodinách určených na zápasy učiteľ vhodne zaradí súťaže a zápasy v prípravných hrách a zápasy podľa pravidiel zvolenej športovej hry (resp. upravených pravidiel), pričom nehrajúci žiaci sa učia plniť

funkciu rozhodcu, zapisovateľa a pod.

Plávanie odporúčame organizovať priebežne v ucelenom 10-hodinovom celku. Školy, ktoré nemajú podmienky na priebežnú výučbu plávania, organizujú ju v 5 - 7-dňových kurzoch s minimálne 10-hodinovým výcvikom.

Tematický celok – podľa podmienok má rozsah 10 vyučovacích hodín

Na začiatku a na konci tematického celku sa overuje plavecká výkonnosť.

Vo vstupnom teste sa zisťuje plavecká zručnosť žiakov v osvojenom plaveckom spôsobe, prípadne v druhom plaveckom spôsobe.

Vyučovaný plavecký spôsob odporúčame zvoliť podľa lepšej úrovne práce dolných končatín v splývavej polohe (prsia, kraul).

Počas celého výcviku je potrebné klásť dôraz na dýchanie.

Na každej vyučovacej hodine je potrebné venovať pozornosť nácviku i zdokonaľovaniu plaveckých spôsobov.

Do každej vyučovacej hodiny je potrebné zaradiť krátke teoretické vstupy učiteľa, ktorých obsahom sú poznatky o vyučovanej problematike doplnené o poznatky o bezpečnosti a zdravotnom vplyve plávania.

Hodnotenie v sa vykoná na základe porovnania vstupných a výsledných testov plaveckých zručností.

Do sezónnych činností je zaradené zjazdové a bežecké lyžovanie a cvičenia v prírode, ktoré je súčasťou základného učiva v predmete telesná a športová výchova na základných školách.

Uskutočňuje sa formou lyžiarskeho výcviku na zjazdových alebo bežeckých lyžiach. Lyžiarsky výcvik žiakov sa organizuje ako lyžiarsky výcvik s dennou dochádzkou alebo formou lyžiarskeho zájazdu.

Lyžovanie sa na školách, ktoré nemajú vhodné terénne a klimatické podmienky na lyžiarsky výcvik v mieste alebo v najbližšom okolí, organizuje formou 5 - 7-denných lyžiarskych kurzov (zájazdov). Žiaci, ktorí nemajú potrebné vybavenie na zjazdové lyžovanie, môžu výcvik absolvovať na bežeckých lyžiach, pričom škola vytvorí na to príslušné organizačné a metodické podmienky.

Obsahom sa lyžiarsky výcvik zameriava na zvládnutie základných pohybových štruktúr a špeciálnych pohybových zručností v zodpovedajúcich terénnych a snehových podmienkach, na rozvoj základných pohybových schopností, na osvojovanie určených poznatkov.

Zvládnutie obsahu učiva napomáha celkovému telesnému rozvoju a zvyšovaniu všeobecnej pohybovej výkonnosti žiakov, napomáha osvojovaniu nových poznatkov a je veľmi účinným prostriedkom na výchovné pôsobenie. Výraznými činiteľmi pri lyžiarskom výcviku sú aj špecifické prostriedky, najmä zimné prostredie a premenlivosť prírodného prostredia.

Cvičenia v prírode sa organizujú v rozsahu **štyroch hodín v 5. a 6. ročníku a v rozsahu päť hodín v 7. a 9. ročníku**. Podľa miestnych podmienok sa využívajú areály zdravia. Pri presunoch na miesta cvičenia na bicykloch a pri jazde na bicykloch v podmienkach cestnej premávky v rámci cvičenia sa odporúča spolupracovať s miestnym orgánom Policajného zboru. Za cvičenia v prírode sa nepovažujú výlety s prevažne kultúrnou poznávacou činnosťou, ani osobitnou smernicou určené celoškolské cvičenia zamerané na precvičovanie učiva "Ochrana človeka a zdravia".

Všeobecnú pohybovú výkonnosť a telesný rozvoj odporúčame kontrolovať a hodnotiť v závere každého školského roka, okrem 5. ročníka, kedy sa koná aj na jeho začiatku ako vstupná kontrola a hodnotenie.

VII. TESTOVANIE

Všeobecnú pohybovú výkonnosť a telesný rozvoj odporúčame kontrolovať a hodnotiť v závere každého školského roka, okrem 5. ročníka, kedy sa koná aj na jeho začiatku ako vstupná kontrola a hodnotenie.

Testovanie všeobecnej pohybovej výkonnosti slúži aj na posúdenie jej aktuálneho stavu v priebehu štúdia na 2. stupni základnej školy.

Termíny kontroly a hodnotenia všeobecnej pohybovej výkonnosti:

1. 5. ročník ZŠ - začiatok školského roka (vstupné testovanie)
2. 5. ročník ZŠ - koniec školského roka
3. 6. ročník ZŠ - koniec školského roka
4. 7. ročník ZŠ - koniec školského roka
5. 8. ročník ZŠ - koniec školského roka
6. 9. ročník ZŠ - koniec školského roka, výstupný test

Chlapci -- dievčatá

T E S T Y CHLAPCI DIEVCATÁ	Chlapci			Dievčatá		
	A	B	C	A	B	C
1. Člnkový beh 10 x 5 m (s)	26	21	16	28	23	18
2. Skok do diaľky z miesta (cm)	135	185	235	110	150	190
3. Ľah – sed (počet za 30 sekúnd)	28	39	50	20	31	40
4.a) Beh za 12 minút (m)	1580	2210	2840	1310	1830	2350
4.b) Člnkový vytrvalostný beh (počet 20 m úsekov) - test je alternatívou testu behu za 12 minút	44	61	78	24	33	42
5. Výdrž v zhybe (sekúnd)	22	30	38	9	13	17

Legenda: A = minimálny základný štandard

B = priemerný štandard

C = nadpriemerný štandard

Učebné osnovy pre predmet Technika v 5. ročníku ZŠ

Vzdelávacia oblasť : Človek a svet práce

Názov predmetu :	Technika
Časový rozsah výučby :	1 hodina týždenne/ spolu 33 hodín
Ročník :	piaty
Škola :	Základná škola, Pokroková 199 Krásnohorské Podhradie
Názov ŠkVP :	ŠkVP pre II. Stupeň
Kód a názov ŠVP :	
Stupeň vzdelania :	základné ISCED 2
Vyučovací jazyk	slovenský
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná

1. Charakteristika učebného predmetu

Predmet Technika zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a technika vychádza z konkrétnych životných situácií, ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Človek a technika sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou.

2. Ciele učebného predmetu

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vedie žiakov k :

- Pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce
- Osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote

- Vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku
- Autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novým postojom a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu
- Chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia
- Orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojení potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu
- K schopnosti bezpečne sa správať v doprave a na komunikáciách

3. Výchovno-vzdelávacie stratégie

Výchovno-vzdelávacie stratégie v predmete technika by mali smerovať :

- Osvojiť si na primeranej úrovni vedomosti o technike
- Vedieť riešiť technické problémy
- Vytvárať si racionálny vzťah k technike
- Poznať vzťah vedy a techniky
- K rozvíjaniu tvorivého technického myslenia

4. Stratégia vyučovania

Pri organizovaní vyučovacieho procesu viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou žiakov. Práve tímová práca sa využíva pri riešení rôznych problémov v bežnom živote. Žiaci sa majú naučiť vzájomne komunikovať v tíme, spoločne pracovať, vedieť uplatniť svoj názor pri riešení problému, učiť sa od ostatných, niesť zodpovednosť za svoju aj tímovú prácu.

5. Učebné zdroje

- Doc. PaedDr. Pavelka Jozef, Csc. , PaedDr. Ján Ladányi : Návrh obsahu vo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce pre 5. ročník základnej školy v predmete Technika v Školskom vzdelávacom programe

6. Obsah vzdelávania

Obsah vzdelávania je rozdelený do štyroch tematických okruhov

- Človek a technika
- Konštruovanie a navrhovateľské činnosti
- Ako veci fungujú

Materiály a technológie

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	BIOLÓGIA
Časový rozsah výučby:	2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín
Ročník:	piaty
Škola:	Základná škola, Pokroková 199 Krásnohorské Podhradie
Názov ŠkVP:	ŠkVP pre II. Stupeň ZŠ
Kód a názov ŠVP:	ISCED 2A
Stupeň vzdelania:	základné
Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský

1. Charakteristika učebného predmetu

Vyučovací predmet Biológia je jedným z vyučovacích predmetov ŠVP, vzdelávacej oblasti Človek a príroda (fyzika, chémia, biológia). Je povinným vyučovacím predmetom pre žiakov 2. stupňa ZŠ v 5. – 9. ročníku.

V 5. ročníku sa vyučuje v 2 hodinovej týždennej dotácii. Vyučovací predmet sa vyučuje v kmeňových triedach. K preferovaným organizačným formám vyučovania biológie patria prírodovedné vychádzky, exkurzie a praktické aktivity v škole i v teréne ako aj samostatné pozorovania žiakov. Obsah vyučovania v jednotlivých ročníkoch nie je členený klasicky na botaniku, zoológiu, biológiu človeka a geológiu, ale sa vyučuje ako tzv. ekologický prírodopis, rozčlenený na nasledovné profilové tematické celky:

1. Príroda a život
2. Život v lese
3. Život vo vode a na brehu
4. Život na poliach a lúkach

Praktické aktivity

Učivo biológie v 5. ročníku je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravné vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným

prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a k postupnému prehĺbovaniu poznatkov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, k človeku a k ochrane jeho zdravia.

2. Ciele učebného predmetu

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- poznávať živé organizmy na základe ich vonkajších znakov a vysvetliť ich význam v prírode a pre život človeka
- rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických aktivít, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov
- rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach
- identifikovať a správne používať základné pojmy
- objektívne opísať základné znaky biologických objektov a procesov
- vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov
- zdôvodniť a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať
- aplikovať poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov:

- *v oblasti komunikačných schopností:*
 - identifikovať a správne používať základné pojmy, objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov, vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme, vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov, zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti, vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry, vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie
- *v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:*
 - riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie, navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov, rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov, využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh, predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať
- *v oblasti sociálnych kompetencií:*
 - vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti, pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať, prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- *v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:*
 - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia, využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky, rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach, aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach

3. Výchovno-vzdelávacie stratégie

Sociálne a komunikačné kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- efektívne využívať informačné zdroje

- používať odborný jazyk
- prezentovať sami seba, svoje postoje, názory a vedomosti
- zlepšovať svoj písomný, grafický a ústny prejav

Sociálne a personálne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- rešpektovať názory iných a seba samého
- tvorivo myslieť
- skupinovú prácou dosiahnuť spoločný cieľ

Kompetencia riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti a efektívnosti
- používať osvojené postupy pri samostatnej práci

4. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Tematické celky	Metódy	Postupy	Formy práce
Príroda a život	motivačné	rozhovor,	vyučovacia hodina
Život v lese	expozičné	rozprávanie,	základného typu
Život vo vode a na brehu	praktické aktivity aktivizujúce	demonštrácia, výklad, vysvetľovanie,	opakovacia hodina vychádzka
Život na poliach a lúkach	fixačné /slovné, názorné, praktické/	diskusia, manipulácia s predmetmi, pozorovanie, práca s knihou, didaktické hry, ústne a písomné opakovanie, opakovanie s pomocou učebnice prezentácia a obhajoba projektov spracovanie správy z pozorovania riešenie problémovej úlohy	praktická aktivita /skupinová, individuálna, hromadná práca/

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktivizáciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Tematický celok	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Príroda a život	Učebnica pre 5. roč. ZŠ	klasická a magnetická tabuľa	prírodniny, lupa, mikroskop, mikroskopovacie potreby, preparáty	internet, školská, miestna a vedecká, knižnica

Život v lese	Učebnica pre 5. a 6. roč. ZŠ	klasická a magnetická	prírodniny, lupa,	internet,
Život vo vode a na brehu	Krejča J. – veľká kniha	tabuľa	mikroskop,	školská, miestna
Život na poliach a lúkach	Krejča J. – veľká kniha živočíchov		mikroskopovacie potreby,	a vedecká, knižnica
			preparáty,	
			akryláty drevín a bylín,	
			herbárové položky,	
			nástenné obrazy,	
			vypchávkový živočíchov,	
			fotografie,	
			obrázky	

Praktické aktivity

Pozorovanie buniek cibule lupou a mikroskopom.

- Poznávanie lesných drevín.
- Pozorovanie machu lupou a mikroskopom.
- Poznávanie a rozlišovanie jedlých a jedovatých húb.
- Pozorovanie schránok mäkkýšov lupou, rozlíšenie ulity a lastúry.
- Poznávanie lúčnych rastlín.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé):

Stopy živočíchov v lese.

Rast ľuľka zemiakového od sadenia po zber hl'úz.

Námety na tvorbu projektov:

Dreviny v našej obci. Cieľ: Zistiť výskyt druhov drevín.

Obojživelníky v okolí môjho bydliska. Cieľ: Zistiť výskyt obojživelníkov v okolí.

Názov ŠVP	
Názov ŠkVP	
Predmet	Slovenský jazyk a literatúra
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia	31. 8. 2008
Miesto vydania	Základná škola, Pokroková 199, Krh. Podhradie
Vypracovala	PhDr. Zuzana Ujházyová, vedúca PK SJL

1. Charakteristika predmetu

Jazyk je fenomén, ktorý sprevádza človeka v písomnej alebo ústnej podobe po celý život. Tvorí integrálnu zložku jeho myslenia, je prostriedkom na spoznávanie vonkajšieho i vnútorného sveta, na verbálne vyjadrenie myšlienky, pocitov, nálad, pomáha vnímať krásu umeleckého diela, slúži na kontakt s ostatnými nositeľmi jazyka.

Zároveň reprezentuje svojich nositeľov, predovšetkým ich intelektuálnu, citovú, mravnú vyspelosť.

Jazykové znalosti, štylistické a komunikatívne zručnosti, čitateľské a literárne zručnosti ako súčasť jazykovej kultúry predstavujú základné znaky vyspelosti absolventa

sekundárneho vzdelania. Žiaci nadobúdajú také schopnosti a zručnosti, aby sa dokázali orientovať v akejkoľvek komunikačnej situácii, aby vedeli vhodnou formou vyjadriť svoj názor, aby svoje poznatky vhodne využili v praktickom živote.

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry tvoria tri oblasti:

1. Jazyková komunikácia - gramatika
2. Komunikácia a sloh
3. Čítanie a literatúra.

V oblasti Jazyková komunikácia – gramatika žiaci nadobúdajú schopnosti, vedomosti a zručnosti potrebné k osvojeniu si spisovnej podoby slovenského jazyka.

V oblasti Komunikácia a sloh sa žiaci učia vnímať a chápať rozličné informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať, rozprávať na základe prečítaného, samostatne tvoriť, nadobúdajú kompetenciu text štylisticky hodnotiť a analyzovať.

V literárnom vzdelávaní sa žiak prostredníctvom literárnych textov zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, žánrami, kompozíciou umeleckých literárnych diel, získava informácie o autoroch, literárnych obdobiach, učí sa chápať autorove umelecké zámery a formulovať vlastné názory na prečítané dielo.

Žiak má na hodinách slovenského jazyka a literatúry získať také intelektuálne zručnosti, ktoré z neho urobia vzdelaného čitateľa, ktorý v literatúre nachádza zábavu, poučenie, vie sa v nej orientovať a duchovne vzdelávať.

2. CIELE

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavu, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov.

Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta slovenčiny v našej spoločnosti si jednotlivci zároveň uvedomujú a vníma svoju národnostnú identitu a štátnu príslušnosť, úroveň poznania a ovládania jazyka je tak zároveň zrkadlom každého príslušníka slovenského národa i národa ako celku.

Slovenčina je štátnym jazykom v Slovenskej republike, preto jej kultivované zvládnutie zabezpečuje nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka na 2. stupni základnej školy je:

- viesť žiakov k spoznávaniu jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému, t.j. chápať vzťahy a logické princípy vo vnútri jazyka i textu podľa metód a zásad programu rozvoja čitateľskej gramotnosti,
- viesť žiakov k poznaniu bohatosti jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému, k odhaľovaniu vzťahov významu a formy a vzťahov medzi jednotlivými rovinami tohto systému,
- v komunikácii sa zameriavať na funkčné využitie jazykových a mimojazykových prostriedkov v písomných aj ústnych prejavoch,
- rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t.j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách, získať správne ortografické a ortoepické návyky a zručnosti a správne ich štylizovane využiť,
- pestovať v žiakoch lásku k materinskému jazyku a vedomie jazykovej príslušnosti k nášmu etniku, prostredníctvom jazyka spoznávať históriu vlastného národa

- rozvíjať estetické čítanie, umožniť žiakom vnímať a precítiť umeleckú povahu jazyka, spoznávať vrcholné slovenské diela a autorov,
- viesť žiakov k poznaniu literárneho sveta, naučiť ich spoznávať inonárodnú i svetovú literatúru, pestovať v nich pocit spolupatričnosti a empatie, viesť ich k uvedomeniu si podstaty ľudských hodnôt.

Z celkového cieľa vyučovania slovenského jazyka a literatúry na 2. stupni základnej školy **pre 5. ročník** vyplývajú i čiastkové ciele, ktoré sa majú dosiahnuť:

- žiaci sa učia analyzovať text, porozumieť mu, orientovať sa v ňom, vyhľadávať jazykové javy, lyrické či epické zložky diela,
- žiaci získavajú všeobecný prehľad o jazykových rovinách, o ich prepojení,
- žiaci sa cvičia v pravopisnej norme, učia sa správne vyslovovať a realizovať text aj s uplatnením suprasegmentálnych javov,
- učia sa orientovať v základných jazykových príručkách,
- odhaľujú zmysel základných jazykovedných a literárnych termínov,
- poznávajú štylistickú hodnotu jednotlivých jazykových javov a prejavov,
- učia sa uplatňovať poznatky o jazykovom systéme pri tvorbe vlastných textov,
- nacvičujú zvládnutie rôznych jazykových a komunikačných situácií,
- učia sa pracovať s konceptom a poznámkami, robiť korekciu textu využívaním korektorských značiek,
- získavajú základnú orientáciu v jednotlivých slohových postupoch, v žánroch, v útvaroch jednotlivých štýlov,
- učia sa prezentovať svoje práce, objektívne hodnotiť seba aj spolužiakov, rozvíjajú si systém svojich hodnôt.,
- cieľom hodín slovenského jazyka a literatúry by malo byť osvojenie si edukačných kompetencií či cieľov, ako aj ostatných vymedzených kľúčových pojmov v rámci daného predmetu.

Spoznávanie, tvorivé využívanie a kultivovanie slovenského jazyka sa tak stáva prostriedkom všeobecného vzdelávania žiaka – človeka v najširšom zmysle, pretože rozvíja žiakovu pozornosť v rovine poznávacej, estetickej, etickej, umeleckej, tvorivej a najmä komunikatívnej.

3. VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	Komunikačná kompetencia	Interpersonálna (sociálna) kompetencia	Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia
Spôsobilosť používať kognitívne operácie	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Spôsobilosť učiť sa aj sám v skupine	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Vytvárať vlastný hodnotový systém
Spôsobilosť kritického myslenia	Spôsobilosť formulovať svoj názor	Spôsobilosť kooperácie	Schopnosť sebaregelácie,

	a argumentovať		sebakontroly
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť svoj názor, vôľu, pocity	Schopnosť empatie	
Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky			

Tabuľka č. 1, Edukačné ciele predmetu slovenský jazyk

Pod pojmom výchovné a vzdelávacie stratégie rozumieme rozvoj všeobecných kľúčových kompetencií, ako sme ich uviedzame v tabuľke č. 1 **Edukačné ciele predmetu slovenský jazyk – kľúčové kompetencie**. Takmer všetky kľúčové kompetencie sa realizujú a rozvíjajú na hodinách literatúry a slohu, na hodinách gramatiky jazyka sa kladie dôraz na **poznávacie a rečové kompetencie**, v takom rozsahu ako ich ďalej uvádzame, ako aj na **komunikačné jazykové kompetencie** uvedené v tabuľke č. 2.

Pri podrobnom interpretovaní a analyzovaní textu, kde sa vytvárajú **kognitívne a uvedomovacie procesy**, pri **hodnotení** slohových a literárnych prác, na hodine mediálnej výchovy, kde sa učí vyjadriť svoj názor, postreh, argumentovať emocionálne i racionálne, hodnotiť obsahy médií, čím získavajú viaceré **komunikačné, intrapersonálne a poznávacie zručnosti**. **Tvorivosť a kreativitu** si žiaci rozvíjajú pri aktívnom písaní a čítaní textov, na hodine tvorivého písania, na ktorej žiaci tvoria príspevky do diskusií, píše vlastné práce na základe analyzovaných problémov.

Spôsobilosť pracovať so získanými informáciami ako aj informácie vyhľadávať a selektovať, formulovať problém, či argumentovať používa žiak pri samoučení sa, pri tvorbe referátov, diskusných príspevkov, kde musí dokázať svoju schopnosť presadiť svoj názor, priniesť niečo nové, naučiť. V tomto ponímaní výučby sa kladie dôraz na **samostatnú prácu** žiaka, na jeho pohotovosť vyhľadať informácie, riešiť problémy.

Poznávacie a rečové kompetencie na hodinách slovenského jazyka a literatúry

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- 1) Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- 2) Pri ústnom prejave primerane uplatňovať mimojazykové prostriedky.
- 3) Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
- 4) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 5) Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- 6) Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

- 1) Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.

- 2) Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- 3) Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a slohových útvarov/žánrov.

Tvorivé zručnosti

- 1) Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného slohového útvaru/žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- 2) Ústne prezentovať vlastný text.
- 3) Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).
- 4) Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
- 5) Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

- 1) Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- 2) Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

- 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- 2) Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- 3) Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Komunikačné jazykové kompetencie		
Čítanie s porozumením	Písanie	Hovorenie
Spôsobilosti		
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum
II. Pochopiť význam textu	II. Organizovať text z hľadiska kompozície	II. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou
	III. Zosúladiť stylistickú úroveň s cieľom písania a čitateľmi	III. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií
III. Pochopiť formálnu stránku textu	IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia	

IV. Odlíšiť vetu a text	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií	IV. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku
	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého	V. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia v texte
V. Pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie	VII. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis	VI. Rešpektovať jazykové pravidlá
VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	VIII. revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov	VII. Využívať pri komunikácii jazykové a mimojazykové prostriedky
	IX. Rešpektovať jazykové pravidlá	

Tabuľka č. 2, Komunikačné jazykové kompetencie

4. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Stratégie dosahovania cieľov si na hodinách slovenského jazyka a literatúry určí každý učiteľ samostatne s prihliadnutím na zloženie triedy, materiálne vybavenie, zámer vyučovacej jednotky. Učiteľ má na výber z týchto najčastejšie používaných možností:

- Rozprávanie
- Opis
- Motivácia
- Frontálne vyučovanie
- Výkad
- Riadený rozhovor
- Exkurzie
- Návštevy kultúrnych podujatí / divadlo, kino, múzeum, galéria/
- Besedy so spisovateľmi a čitateľmi
- Využívanie mediálnych pomôcok – predvádzanie
- Reprodukcia s porozumením
- Analýza a syntéza
- Samostatná práca, vyhľadávanie a spracovanie informácií, sebaaprezentácia

Slovenský jazyk – gramatika :

- Rozprávanie

- Motivácia
- Frontálne a skupinové vyučovanie
- Výklad
- Samostatná práca

Slohová výchova:

- Rozprávanie
- Výklad
- Riadený rozhovor
- Využívanie mediálnych pomôcok
- Analýza a syntéza
- Samostatná práca

Literatúra:

- Rozprávanie
- Opis
- Výklad
- Exkurzie
- Návštevy kultúrnych podujatí
- Besedy so spisovateľmi a čitateľmi
- Interpretácia, syntéza, analýza
- Reprodukcia s porozumením
- Samostatná práca
- Využívanie mediálnych pomôcok

5. UČEBNÉ ZDROJE

Sabol – Tibenská : Slovenský jazyk 1, 2 pre 5. ročník

Sabol – Tibenská : Cvičenia zo slovenského jazyka

Catlíková - Krajčovičová : Slovenský jazyk pre 5. ročník

Catlíková - Krajčovičová : Zbierka úloh pre 5. ročník

Metodický materiál – Metodická príručka pre 5. ročník

Petríková – Trutz – kol. : Literárna výchova pre 5. ročník

Pravidlá slovenského pravopisu

Krátky slovník slovenského jazyka

Malý synonymický slovník

Malý frazeologický slovník

Atlas slovenských nárečí

Jazykovedné a jazykové časopisy / Slniečko, Ohník, Kamarát, Romboid, .../

Odporúčaná literatúra pre 5. ročník – rozprávky, povesti, legendy, encyklopédie, komiksy, príbehy zo života detí, ...

Internetové stránky:

www.google.sk

www.wikipedia.sk

www.referaty.sk

www.minedu.sk

6. OBSAH VZDELÁVANIA

Slovenský jazyk na druhom stupni základnej školy, teda v sekundárnom vzdelávaní, zahŕňa jazykovú a slohovú zložku. Tieto nie sú od seba vzájomne oddeľované, ale tvoria integrálnu súčasť vyučovania materinského jazyka.

V piatom ročníku je počet hodín slovenského jazyka stanovený **3 hodinami týždenne**, čo je **99 hodín ročne**, **2 hodiny literatúry týždenne**, čo je **66 hodín ročne**.

Učivo je osnované na základe vyčlenenia:

- a) jazykových javov z oblasti zvukovej stránky jazyka, pravopisu, lexikológie /vrátane slovotvorby/, tvaroslovnia (morfológie), syntaxe, dejín jazyka a jazykovedy,
- b) javov v slohovej výchove zameraných na komunikatívnosť a komunikačnú kompetenciu

Žiaci dostávajú veku primeranou formou poznatky zo zvukovej roviny, pravopisu, lexikológie, morfológie, v menšej miere aj zo syntaxe a štylistiky, učia sa reprodukovat' prečítané texty, a na základe toho tvoriť vlastné. Prostredníctvom vlastného nárečia, sociolektu či slangu sa učia poznať a ovládať spisovný jazyk, kladú sa základy kultúry ich prejavov.

Piaty ročník je chápaný ako organický prechod, **t.j. prechodné obdobie** od zvládnutia písomných návykov a zručností, základných pravopisných a výslovnostných noriem k získavaniu základných poznatkov o jazyku a jazykovede, k postupnému osvojovaniu si jazykovej kompetencie. Dôraz sa v piatom ročníku prikladá na súhrnné opakovanie učív prvého stupňa, na rozvoj komunikačnej kompetencie, na zvládnutie sebaaprezentácie a prezentácie svojej práce. Najväčší akcent sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, t. j. na tvorivosť, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať, ap.

Vo vyučovacom procese sa učiteľ **zaväzuje** v plnej miere dodržiavať:

- ročnú časovú dotáciu – povinný počet hodín,
- ciele, ktoré treba vo vyučovaní dosiahnuť,
- obsah, t.j. jazykové javy a javy v slohovej výchove zamerané na komunikatívnosť

Podľa vlastného uváženia a zloženia triedy si učiteľ sám **vyberá**:

- formy a metódy dosahovania cieľov,
- štruktúru vyučovacej jednotky a spôsob plánovania,
- využitie textov z literatúry,
- spôsob hodnotenia (slovné alebo známok, rozsah bodovej stupnice, percentuálna úspešnosť,....)

Učiteľovi sa **odporúča** v rámci vyučovacích hodín používať:

- učebnice,
- pracovné zošity,
- cvičebnice,
- jazykové príručky,
- jazykovedné časopisy,

- encyklopédie,
- vizuálne, audiovizuálne, mediálne pomôcky, ...

Novokoncipovaný obsah vyučovania slovenského jazyka a literatúry zvyšuje nároky na samostatnosť, tvorivosť, kreativitu a organizáciu práce učiteľa.

PREHĽAD TEMATICKÝCH CELKOV V 5. ROČNÍKU

Jazykové javy:

1. ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA A PRAVOPIS

a) Hláskový systém a spodobovanie

- rozdelenie hlások podľa pravopisu a znelosti,
- výslovnosť a spodobovanie zdvojených spoluhlások a spoluhláskových skupín, fonetická transkripcia,
- rozdeľovanie slov,

b) Interpunkčné znamienka

- písanie bodky v oznamovacej vete, výkričníka v zvolacej a rozkazovacej vete, otáznika v opytovacej vete, písanie čiarok vo vete s viacnásobným vetným členom – vo vymenovaní,
- písanie úvodzoviek v priamej reči,
- písanie spojovníka a pomlčky

c) Zákon o rytmickej krátení

- uplatnenie rytmického zákona a výnimiek z rytmického zákona v súčinnosti s učivom z morfológie,

d) Opravné korektorské značky

- základné korektorské značky využívané pri oprave školských písomností,

e) Suprasegmentálne (prozodické) javy v slovenčine

- hlavný a vedľajší prízvuk v slovenčine,
- prestávka a sila hlasu v slovenčine, ich grafická realizácia v písaných prejavoch.

2. LEXIKOLÓGIA

a) Slovná zásoba

- jednovýznamové a viacvýznamové slová,
- homonymá, synonymá, antonymá,

b) Slovtvorba

- tvorenie slov odvodzovaním – predpona, prípona,
- tvorenie slov s opačným, protikladným významom predponou ne -, bez - ,

c) Práca so slovníkom

- Malý synonymický slovník,
- Pravidlá slovenského pravopisu,
- Krátky slovník slovenského jazyka,

d) Spisovnosť – nespisovnosť

- rozoznávajúce spisovnej podoby jazyka od nespisovnej,
- slovenské nárečia.

3. MORFOLÓGIA

a) Podstatné mená

- plnovýznamovosť a ohybnosť,
- vlastné a všeobecné podstatné mená, pravopis vlastných podstatných mien,
- skloňovanie podľa jednotlivých vzorov,
- gramatické kategórie podstatných mien,

b) Prídavné mená

- plnovýznamovosť a ohybnosť,
- delenie prídavných mien na akostné a vzťahové,
- vzory pekný a cudzí, skloňovanie prídavných mien podľa vzorov,
- pravopis pádových prípon,
- stupňovanie prídavných mien,

c) Zámená

- definícia zámen,
- zámená a ich pravopis v korešpondencii listovej a mediálnej – elektronickej

d) Číslovky

- rozdelenie čísloviek na radové a základné, pravopis čísloviek,

e) Slovesá

- plnovýznamovosť a ohybnosť,
- pomocné sloveso byť,
- činnostné a stavové slovesá,
- gramatické kategórie sloves, kategória spôsobu a tvaru,,
- tvorenie rozkazovacieho a podmieňovacieho spôsobu,

f) Príslovky

- neohybnosť, neplnovýznamovosť,
- pravopis prísloviiek,

g) Predložky

- definícia predložiek,
- vokalizácia predložiek,
- spájanie predložiek s podstatnými menami.

4. SYNTAX

a) Veta

- holá a rozvitá veta,
- slovenský slovosled,

b) Text

- poznámky a konspekt.

KONTROLNÉ DIKTÁTY:

- počet: 4
- zameranie: 1. zhrnutie učiva z prvého stupňa – vstupný diktát,
2. podstatné mená,
3. prídavné mená,
4. slovesá.

Javy slohovej výchovy:

a) Komunikácia

- rozhovor, dialóg, monológ, riadený rozhovor, bezbariérový rozhovor,
- simulovanie rozhovoru, fatická funkcia rozhovoru,
- zlaté komunikačné slovíčka a komunikačné zlozvyky,
- pravidlá komunikácie, proces komunikácie,

b) Dramatizácia

- dialogizácia – rolové čítanie,
- voľná dramatizácia textu s využitím prozódie,

c) Rozprávanie

- rozprávací slohový postup a jeho znaky, kompozícia rozprávania,
- členenie textu na odseky,
- rozprávanie príbehu a zážitku,
- rozprávanie podľa obrázkov,
- rozprávanie príbehu s využitím priamej reči,
- rozprávanie s prvkami opisu,
- stručná a podrobná osnova,
- stručná a podrobná reprodukcia,

d) Korešpondencia

- druhy pozdravov a blahoželaní,
- elektronické pozdravy, sms, mms, e- maily,
- formulácia textu, písanie adresy.

PÍ SOMNÉ PRÁ CE:

- počet : 1
- zameranie: rozprávanie (príbeh alebo vlastný zážitok), súkromný list, opis predmetu, opis pracovného postupu, rozprávanie s prvkami opisu (možnosť vlastného výberu)

Javy literárnej výchovy:

a) Poézia

- lyrika a jej znaky,
- rozdelenie ľudových piesní,
- básnické prostriedky: rým, personifikácia, aliterácie, stupňovanie – gradácia, prirovnanie,...
- voľný a viazaný verš, strofa
- poézie nonsensu,
- krátke útvary ľudovej slovesnosti – príslovia, pranostiky, porekadlá, hádanky,

b) Próza

- epika a jej znaky,
- ľudové, inonárodné rozprávky, autorské rozprávky rozdelenie rozprávok,
- povesti, rozdelenie povestí,
- legendy, biblia,
- príbehy zo života detí – poviedky,
- náučná literatúra – encyklopédie a ich delenie, znaky náučnej literatúry,

c) Dráma

- film, rozhlas, televízia- znaky najrozšírenejších médií,
- komiks.

ZÁVÄZNÉ POJMY PRE PRECHODNÉ OBDOBIE 5. ROČNÍK ZÁKLADNÝCH ŠKÔL

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- **zátvorka**
- **bodka**
- **čiarka**
- **úvodzovky**
- **priama reč**
- **dvojbodka**
- **bodkočiarka**
- **spojovník**
- **pomlčka**
- **melódia vety: zvolacia veta, želacia veta, opytovacia veta**
- **výslovnosť: splývavá výslovnosť**
- **znelé, neznelé, nepárové zvučné spoluhlásky**
- **prestávka**
- **sila hlasu**
- **hlavný slovný prízvuk**
- **dôraz**
- **pravidlo o rytmickej krátení**
- **slabičné a neslabičné predpony**

Významová rovina jazyka

- **odvozené slová, prípona, predpona**
- **jednovýznamové a viacvýznamové slová**
- **synonymá**
- **homonymá**
- **antonymá**
- **slovníky: MSM, PSP**
- **ustálené slovné spojenia**
- **príslovie**
- **porekadlo**
- **pranostika**
- **prirovnanie**
- **spisovný jazyk – nárečia**

Tvarová rovina jazyka

- **podstatné mená**
- **vzory: chlap, hrdina, dub, stroj**
- **životnosť – neživotnosť**
- **vzory: žena, ulica, dlaň, kosť**
- **vzory: mesto, dievča, srdce, vysvedčenie**
- **prídavné mená**
- **akostné a vzťahové prídavné mená**
- **stupňovanie**
- **vzory: pekný, cudzí**
- **osobné zámená: základné, privlastňovacie**

- **číslovky: radové a základné**
- **tykanie/vykanie**
- **pomocné sloveso byť**
- **činnostné a stavové slovesá**
- **predložky, väzba s pádom**
- **ohybnosť/neohybnosť**
- **plnovýznamovosť/neplnovýznamovosť**

Skladobná rovina

- **veta: želacia, zvolacia, opytovacia, oznamovacia**
- **slovosled**

Sloh/Štylistická rovina

- **pohl'adnica**
- **súkromný list**
- **jednoduché rozprávanie**
- **opis predmetu alebo jednoduchého obrázka**
- **opis pracovného postupu**
- **rozprávanie s prvkami opisu**
- **diskusia**
- **krátke správy: sms, mms, e-mail**
- **oznámenie**
- **správa**
- **pozdávka**
- **plagát**
- **vizitka**
- **inzerát**
- **reklama**
- **interview**
- **adresa**
- **adresa odosielateľa**
- **osnova**
- **odsek**
- **kompozícia: úvod, jadro, záver**
- **časová postupnosť v rozprávaní**
- **umelecký a vecný text**
- **názor**
- **argument**
- **klúčové slová**
- **poznámky/konspekt**
- **koncept**
- **hlavná myšlienka**
- **téma**

Názov ŠVP	
Názov ŠkVP	
Predmet	Mediálna výchova
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia	31. 8. 2008
Miesto vydania	Základná škola, Pokroková 199, Krh. Podhradie
Vypracovala	PhDr. Zuzana Ujházyová

1. Charakteristika predmetu

V súčasnosti sa nanajvýš aktuálnou témou stáva ako naučiť deti a mládež aktívne a zodpovedne využívať prostriedky masovej komunikácie, ktoré sú šíriteľmi poznatkov, posolstiev, hodnotového systému a to rôznej kvality. Ako závažná sa ukazuje potreba formovať deti a mládež kriticky posudzovať mediálne posolstvá a obsahy, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne, formujúce osobnostný rast dieťaťa, jeho profesijnú orientáciu, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy.

Mediálna výchova ako nepovinný voliteľný predmet na druhom stupni základných škôl smeruje k tomu, aby si žiaci osvojili stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi.

2. Hlavné ciele predmetu

Cieľom mediálnej výchovy je rozvinúť u žiakov spôsobilosť – mediálnu kompetenciu, t.j. zmysluplné, reflektujúce, kritické a selektívne zaobchádzanie s médiami a ich obsahmi.

Základom je naučiť žiakov chápať reálne rôzne mediálne vplyvy, ale tiež selektívne posudzovať rôzne aspekty spoločenského diania.

Na kognitívnej úrovni:

- poznať jednotlivé druhy médií, ich funkcie, vývoj, odlišnosti a spôsob ich fungovania v spoločnosti,
- poznať typy mediálnych produktov a proces ich vzniku,
- chápať a kriticky spracovať mediálne obsahy i nimi ponúkanú realitu,
- diferencovane používať médiá a ich produkty.

Na psychomotorickej úrovni:

- aktívne používať médiá v procese komunikácie,
- produkovať vlastné mediálne príspevky využívajúc svoju tvorivosť a kreativitu,
- obsluhovať nové médiá a nové technológie médií,
- kooperovať s inými mediálnymi tvorcami v procese komunikácie.

Na afektívnej úrovni:

- zaujímať kladný postoj k médiám, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka,
- odmietat mediálne obsahy, ktoré odporujú etickým hodnotám, prinášajú jednostranný alebo deformujúci pohľad na hodnoty,
- snažiť sa zodpovedným prístupom eliminovať negatívne mediálne vplyvy.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Tvorivé a kreatívne zručnosti

- 1) Vytvoriť vlastný text na základe osvojených poznatkov.
- 2) Ústne prezentovať vlastný text.
- 3) Napísať krátky príbeh, správu, reportáž, scenár, reklamný plagát,...

Informačné zručnosti

- 1) Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- 2) Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.
- 3) Vedieť pracovať s rôznym typom médií, získavať z nich informácie, vedieť hodnotiť, posudzovať, selektovať získané informácie.
- 4) Informácie získavať z mediálnych produktov a obsahov, zamerať sa na slovenský mediálny trh.

Komunikačné zručnosti

- 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- 2) Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- 3) Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor, vedieť pracovať s argumentmi i protiargumentmi, hľadať „relatívnu pravdu“ v médiách.

4. Stratégie vyučovania

Stratégie dosahovania cieľov si na hodinách mediálnej výchovy určí učiteľ samostatne s prihliadnutím na zloženie triedy, materiálne vybavenie, zámer vyučovacej jednotky. Učiteľ má na výber z týchto najčastejšie používaných možností:

- a. Rozprávanie
- b. Opis
- c. Motivácia
- d. Frontálne vyučovanie
- e. Výkad
- f. Riadený rozhovor
- g. Exkurzie
- h. Návštevy kultúrnych podujatí / divadlo, kino, múzeum, galéria/
- i. Využívanie mediálnych pomôcok – predvádzanie
- j. Reprodukcia s porozumením
- k. Analýza a syntéza
- l. Samostatná práca, vyhľadávanie a spracovanie informácií, sebareprezentácia

Podrobne sme stratégie vyučovania rozpisali v časovo – tematickom pláne, ktorý prikladáme.

5. Učebné zdroje

Catlíková - Krajčovičová : Slovenský jazyk pre 5. ročník
Catlíková - Krajčovičová : Zbierka úloh pre 5. ročník
Petříková – Trutz – kol. : Literárna výchova pre 5. ročník
Pravidlá slovenského pravopisu
Krátky slovník slovenského jazyka
Jazykovedné a jazykové časopisy / Slniečko, Ohník, Kamarát, Romboid, .../
Časopisy s rôznymi obsahmi pre rôznu cieľovú skupinu
Denná tlač

Internetové stránky:

www.google.sk
www.wikipedia.sk
www.referaty.sk
www.minedu.sk
www.statpedu.sk
www.infovek.sk

Televízne stanice:

Televízia Markíza
Televízia JOJ
Televízia TA 3
Televízia STV 1
Televízia STV 2
ďalšie digitálne a káblové stanice

Rozhlasové stanice:

Viva rádio
Expres rádio
Rádio Slovensko 1
Slovenský rozhlas

rôzne filmové a rozhlasové ukážky, ukážky telenoviel, seriálov, zábavných, zábavno – hudobných relácií, atď...

Odborná literatúra:

McNair, B. : Sociológia žurnalistiky, 2003
Jirák, J. – Kopplová, B.: Médiá a spoločnosť, 2003
Rankov, P. : Masová spoločnosť, masmédiá a informatívna spoločnosť, 2005

6. Obsah vzdelávania

Žiaci dostávajú veku primeranou formou poznatky z teórie médií, učia sa reprodukovať na základe skúmaných materiálov, tvoria vlastné texty, získavajú kompetenciu rozumieť a pracovať s médiami.

Piaty ročník je chápaný ako organický prechod, **t.j. prechodné obdobie** od zvládnutia písomných návykov a zručností, základných pravopisných a výslovnostných noriem k získaniu základných poznatkov, t.j. žiaci prechádzajú od jazykovej kompetencie ku kompetencii mediálnej. Najväčší akcent sa kladie na vlastnú tvorbu, t. j. na tvorivosť, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať, získavať a hodnotiť informácie, ap.

Vo vyučovacom procese sa učiteľ **zaväzuje** v plnej miere dodržiavať:

- ročnú časovú dotáciu – povinný počet hodín,
- ciele, ktoré treba vo vyučovaní dosiahnuť,
- obsah, t.j. jazykové javy a javy v slohovej výchove zamerané na komunikatívnosť

Podľa vlastného uváženia a zloženia triedy si učiteľ sám **vyberá**:

- formy a metódy dosahovania cieľov,
- štruktúru vyučovacej jednotky a spôsob plánovania,
- využitie textov z literatúry,
- spôsob hodnotenia (slovné alebo známok, rozsah bodovej stupnice, percentuálna úspešnosť,....)

Obsah vyučovania

Ťažiskovým médium v 5. ročníku je televízia, produkty a obsahy, ktoré odvysiela.

Tematické okruhy sú 3:

- Médiá
- Televízia
- Televízne žánre.

V rámci tematického celku Médiá sa žiaci učia rozpoznávať rôzne typy médií, ich vznik, vývoj až po súčasnosť.

V rámci tematického celku televízia sa žiaci stretávajú bližšie len s týmto médiom, stretávajú sa s pojmami súkromná a verejno – právna televízia, porovnávajú mediálne produkty oboch spomínaných televízií.

V rámci tematického celku Televízne žánre sa žiaci postupne zoznamujú so všetkými televíznymi žánrami, učia sa tvoriť vlastné televízne tety a produkty.

UČEBNÉ OSNOVY PRE GEOGRAFIU V 5.ROČNÍKU

Názov predmetu:	Geografia
Časový rozsah výučby:	2 hodiny týždenne/ spolu 66 hodín
Ročník:	piaty
Škola:	Základná škola Pokroková 199 Krásnohorské Podhradie
Názov ŠkVP:	ŠkVP pre II.stupeň
Kód a názov ŠVP:	ISCED 2
Stupeň vzdelania:	základné
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma štúdia:	denná

1.Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od tohto sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme. Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Kompetencie, ktoré žiaci prehľbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na

spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov, nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, obyvateľmi a ich výtvarmi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

3. Ciele učebného predmetu

1. Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, turistické mapy, tematické mapy)
2. Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
3. Všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny
4. Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta
5. Vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí
6. Rozumieť grafom, diagramom
7. Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť
8. Hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt, prezentovať ho)

3. Výchovno–vzdelávacie stratégie

Sociálne a komunikačné kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- efektívne využívať informačné zdroje
- používať odborný jazyk
- prezentovať sami seba, svoje postoje, názory a vedomosti
- zlepšovať svoj písomný, grafický a ústny prejav

Sociálne a personálne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- rešpektovať názory iných a seba samého
- tvorivo myslieť
- skupinovú prácou dosiahnuť spoločný cieľ
- tolerovať iné rasy a náboženstvá
- schopnosť rozvíjať vzájomné medziľudské vzťahy cez činnosti súvisiace s ochranou ŽP
- prehodnotiť vzťah človeka k prírode

Kompetencia riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti a efektívnosti
- používať osvojené postupy pri samostatnej práci

- byť zodpovedný za čistotu v okolí svojho bydliska a školy
- pozorovať zásahy človeka do prírody
- racionálne využívať prírodné zdroje

4. Stratégie vyučovania

1. Riešenie problémových úloh
2. Vyhľadávanie informácií na internete, v odbornej literatúre, časopisoch
3. Rôzne hry
4. Vychádzky do okolia školy
5. Využívanie prostriedkov IKT /CD, DVD, Internet/
6. Vypracovanie projektov
7. Pripraviť obrázky z vybraných lokalít sveta
8. Motivačné rozprávanie, výklad, riadený rozhovor
9. Práca s rôznymi typmi máp
10. Pozorovanie

5. Učebné zdroje

Učebnica, internet, školská, miestna a vedecká knižnica

Odborné časopisy: Geografia
National geographic
GEO
Ľudia a zem

DVD: mapa a zemský povrch
Zem ako vesmírne teleso

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Matematika
Časový rozsah výučby:	5 hodín týždenne, spolu 165 hodín
Ročník:	piaty
Škola:	Základná škola, Pokroková 199 Krásnohorské Podhradie
Názov ŠkVP:	ŠkVP pre II. Stupeň ZŠ
Kód a názov ŠVP:	ISCED 2A
Stupeň vzdelania:	základné
Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský

1. Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet matematika na 2. stupni ZŠ je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament:

„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

„Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné operácie a základné matematické prezentácie, chápanie matematických termínov a konceptov a povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede.

Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatňovanie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma a v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov. Jednotlivec by mal byť schopný myslieť matematicky, chápať matematický dôkaz, komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky. Pozitívny postoj v matematike je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť.“

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov

- 1) *Čísla, premenná a početové výkony s číslami*
- 2) *Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy*
- 3) *Geometria a meranie*
- 4) *Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika*
- 5) *Logika, dôvodenie, dôkazy.*

V tematickom okruhu *Čísla, premenná a početové výkony s číslami* sa dokončuje vytváranie pojmu prirodzeného čísla, desatinného čísla, zlomku a záporných čísel. Žiak sa oboznamuje s algoritmami početových výkonov v týchto číselných oboroch. Súčasťou tohto okruhu je dlhodobá propedeutika premennej, rovníc a nerovníc.

V tematickom okruhu *Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy* žiaci objavujú kvantitatívne a priestorové vzťahy, zoznávajú sa s pojmom premennej veličiny a jej prvotnou reprezentáciou vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. Skúmanie týchto súvislostí smeruje k zavedeniu pojmu funkcie.

V tematickom okruhu *Geometria a meranie* sa žiaci zoznamujú so základnými geometrickými útvarmi, skúmajú a objavujú ich vlastnosti. Učia sa zisťovať odhadom, meraním a výpočtom veľkosť uhlov, dĺžok, povrchov a objemov. Riešia polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Dôležité miesto má rozvoj priestorovej predstavivosti. Ďalšou súčasťou matematického vzdelávania žiakov 2. stupňa základnej školy je *Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika*, v ktorej sa žiaci naučia systematicky vypisovať možnosti a zisťovať ich počet, čítať a tvoriť grafy, diagramy a tabuľky dát, rozumieť bežným pravdepodobnostným a štatistickým vyjadreniam.

Tematický okruh *Logika, dôvodenie, dôkazy* sa prelína celým matematickým učivom a rozvíja schopnosť žiakov logicky argumentovať, usudzovať, hľadať chyby v usudzovaní a argumentácii, presne sa vyjadrovať a formulovať otázky.

2. Ciele učebného predmetu

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

Cieľom matematiky na 2. stupni ZŠ je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiak by mal spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové

vedomosti špirálovite a s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Výsledkom vyučovania matematiky na 2. stupni ZŠ by malo byť správne používanie matematickej symboliky a znázorňovania a schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy.

Žiak by mal vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, pričom vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Matematika na 2. stupni ZŠ má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa. Má podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebvýchova a sebvzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

3. Výchovo-vzdelávacie stratégie

Sociálne a komunikačné kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- efektívne využívať informačné zdroje
- používať odborný jazyk
- prezentovať sami seba, svoje postoje, názory a vedomosti
- zlepšovať svoj písomný, grafický a ústny prejav

Sociálne a personálne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- rešpektovať názory iných a seba samého
- tvorivo myslieť
- skupinovú prácou dosiahnuť spoločný cieľ

Kompetencia riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti a efektívnosti
- používať osvojené postupy pri samostatnej práci

4. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Tematické celky	Metódy	Postupy	Formy práce
Násobenie a delenie v obore do 10000 <i>Vytvorenie oboru prírodných čísel do a nad milión Počtové výkony s prírodnými číslami Geometria a meranie Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie</i>	motivačné expozičné praktické aktivity aktivizujúce fixačné /slovné, názorné, praktické/	rozhovor, rozprávanie, demonštrácia, výklad, vysvetľovanie, diskusia, manipulácia s predmetmi, pozorovanie, práca s knihou, didaktické hry, ústne a písomné opakovanie, opakovanie s pomocou učebnice prezentácia a obhajoba projektov spracovanie správy z pozorovania riešenie problémovej úlohy	vyučovacia hodina základného typu opakovacia hodina praktická aktivita /skupinová, individuálna, hromadná práca/

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktivizáciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:
Učebnica Matematika 5.ročník,Zbierka uloh z matematiky,

Tematický celok	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Násobenie a delenie v obore do 10000 <i>Vytvorenie oboru prírodných čísel do a nad milión Počtové výkony s prírodnými číslami Geometria a meranie Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie</i>	Učebnica pre 5. roč. ZŠ Učebnica pre 5. a 6. roč. ZŠ Zbierka úloh z matematiky	klasická a magnetická tabuľa meotar počítač klasická a magnetická tabuľa		internet, školská, miestna a vedecká, knižnica internet, školská, miestna a vedecká, knižnica

